

સાજન-ચાકિડી

દયારામ રત્નસીંહ શરમા.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૮-૨૬ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ભગ્ન સંહિત

વિષય ૬-૧૩૨

શ્રી.

ભજન-ચંદ્રિકા.

ચોજક અને પ્રકાશક,
વ્યાસ-દયારામ રતનસિંહ શર્મા.
રેવાસી કચ્છ, સુમરી રાહા.

મુંબઈ.

“ભુલેશ્વર પ્રીટીંગ પ્રેસ” ગુલાલવાડી ઘર નંબર ૪૨
પ્રાંટર સખારામ ગુણાજીએ,
માલીક દયારામ રતનસિંહ શર્માને માટે છાપ્યું.

સવંત ૧૯૭૪. શકે ૧૮૪૦. ઈ. સ. ૧૯૧૮.

કીંમત રૂપિયો એક.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી ગ્રંથીરાઈટ-સંગ્રહ

૭૯૨૬

આ પુસ્તક રજીસ્ટર કરાવ્યું છે, માટે યોજકની રજા સિવાય
કોઈએ છાપવું કે છપાવવું નહીં.

स्व० श्री रामजी पेरज.

जन्म सं० १९१८
आश्विन वदी १०) रात्रि १रा.

निधन सं० १९७३
आश्विन वदी १०) रात्रि १रा.

અર્પણ પત્રિકા.

સ્વધર્મ પરાયણ, રઘુવંશી સ્વ૦ શેઠ રામજીપેરાજી વર્મા;-

॥ શુચીના શ્રીમતાં મેહે યોગ ઞ્છોઽમિજાયતે ॥

॥વાસાંસિ જીર્ણાનિ યથાવિહાય નવાનિ ગૃહ્ણાતિ નહોઽપરાણિ॥

॥તથા શરીરાણિ વિહાય જીર્ણાન્ય ન્યાનિ સંયાતિ નવાનિ દેહી॥

॥ જાતસ્યહિ ધ્રુવો મૃત્યુ ધ્રુવં જન્મ મૃતસ્યચ ॥

॥ તસ્માદ પરિહારાર્થે નત્વં શોચતુ મર્હસિ ॥

આપના વડીલો તરફથી કચ્છ વમોટીમાં શિવાલય તથા ગામનાં પાદરમાં એક ભવ્ય સુંદર વિશાળ તળાવ તથા નારાયણ સરોવર જાતાં યાત્રાળુનાં વિશ્રાંતી માટે ધર્મશાળા, તથા રામવાળામાં પણ એક ધર્મશાળા વિગેરે અનેક પ્રકારનાં દાનધર્મ કરેલ છે. અને સાક્ષરોને ઉત્તેજન આપી વિદ્યા પ્રચાર કરાવેલ છે. આપ વેદોક્ત સંઘાતિ નિત્યકર્મ કરી આ ક્ષણિક ભવ-સાગરનો ત્યાગ કરી પરમાત્માનાં અક્ષયધામમાં નિવાસ કર્યું તેના સ્મરણ તરીકે આ શ્રી “ ભજન-ચંદ્રિકા ” નામક પુસ્તક કે જે કલૌ કૈશવ

કીતનમ્ તે શ્રી પ્રભુ જગતપિતાનાં ચર્ણુર્વીદમાં અંતઃકરણ પૂર્વક અર્પણ કરવામાં આવેછે અને પ્રાર્થના કરવામાં આવેછે કે હે ! પ્રભુ ઉક્ત આત્માને આપ શાંતિ અક્ષો. શાંતિ ! શાંતિ !! શાંતિ !!!

લી૦

દયાનારામને દયારામ.

ક્ષણે ક્ષણે યાદ કરનાર.

॥ અશોચ્યા નન્વ શોચસ્ત્વં પ્રજ્ઞાવાદાંશ્ચ ભાષસે ॥

॥ ગતામૂન ગતામૂંશ્ચ નાનુ શોચંતિ પંડિતાઃ ॥

ભૂમીકા.

કલૌ કૈશવ કિર્તનમ્ ॥ શ્રી પરમાત્માની આજ્ઞાનુસાર વર્તવું એ દરેક પ્રાણીની ફરજ છે. પરંતુ કળીકાળના ગહન પ્રવાહથી વેદાદિ સત્ય જ્ઞાસ્રોતો અધ્યયન કરવામાં ઘણા વિક્ષેપો પડે છે, તે સહન કરીને પણ શાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરવો, તેની સાથે હરિસ્મરણ શ્રીબ્રહ્મને પ્રસન્નાર્થે કર્તવ્ય, પદો, ભજનોથી ઇશ્વરની ઉપાસના કરવી અને ભકિતરસની અભિવૃદ્ધિ કરવી. ક્ષણિક, નાશવંત શરીરનો પડવાનો છે, માટે કલ્યાણકારક માર્ગ તો શ્રીપરમાત્માની આજ્ઞામાં જ રહેવું તેમાં જ પ્રાણીયોનો શ્રેય છે.

અમારા તરફથી **ભજન-ભુપણ, ભકિત-ભુપણ**, તથા **શિવ ભજનાવળી, ભજન-મણિ** વિગેરે ભકિતરસનાં પુસ્તકો પ્રગટ થયાં છે તે પ્રગટને માનનિય થતાં હોંસથી વંચાય છે અને શ્રીહરિ સ્મરણ થાય છે તે જોઈ અમારા આત્માને અત્યંત આહલાદ થાય છે. અને શ્રીપરમાત્માને પ્રાર્થના કરીએ છીએ કે હે ! દયાળુ બ્રહ્મ અમને એવી સદ્બુદ્ધિ આપો જેથી ઉત્તમોત્તમ ભકિતરસનાં પુસ્તકો પ્રગટ કરી આપની આજ્ઞા પાળીએ.

“ **ભજન-ચંદ્રિકા** ” પુસ્તકને રઘુવંશી શ્રીમાનપેરાજ બાપુ **હરિરામ વર્મા** તરફથી અત્યુત્તમ આશ્રય આપી અમારા પ્રયાશને ઉત્તેજન આપ્યું છે માટે બ્રહ્મ તેમનાં રામના આત્માને શાંતિ અક્ષો.

લી.

ભકતોના અણુનૌરજ સેવક:

દયારામ શર્મા.

અનુક્રમણીકા.

નંબર	નામ	પાત્ર નં	નંબર	નામ	પાત્ર નં
	નારાયણ પરા વેદા.	૧	૨૨	ગનપતિ દેવા.	૨૬
૧	જય જય સત્યદેવ સુખ.	૨	૨૩	સુરતપર વારી જાઉં.	૨૬
૨	એક શ્રીજી વિના હો ભાઈ.	૨	૨૪	મુગટપર વારી.	૨૭
૩	એક પ્રભુ વિના હો ભાઈ.	૩	૨૫	ચરણરજ મહિમા મેં.	૨૭
૪	હરિ ભજો સદા ચિત્ત ચાહી.	૫	૨૬	તેને મેરો મન હરી લીનો.	૨૭
૫	જાએછે જાએછે જાએછે.	૬	૨૭	નાથ કેસે ગજકો.	૨૮
૬	રામછે રામછે રામછે.	૬	૨૮	નાથ તુમ જનન હો.	૨૯
૭	સાચો સાચો સાચોરે.	૧૭	૨૯	નાથ તુમે નિર્ધનીઆનું.	૩૦
૮	કરજો કરજો કરજોરે.	૧૭	૩૦	નાથ તુમે તુલશીને.	૩૦
૯	જાણો જાણો જાણોરે.	૮	૩૧	ઓધવજી પ્રાણપ્રી.	૩૧
૧૦	જાયછે જાયછે જાયછેરે.	૯	૩૨	તેરો અવસર ફેર.	૩૧
૧૧	હરિ હૃદ થાયછે જીવો વાલા.	૯	૩૩	જીન મુખમે સીઆ	૩૨
૧૨	પ્રભુ પત રાખજો જાઉં વારી.	૧૧	પ્રભુની પ્રસંશા		
૧૩	ચંદ્રમોલી શિર ગંગા.	૧૨			
૧૪	ખીગરી કોન સુધારે નાથ.	૧૩			
૧૫	બાવો લાંબો	૧૩			
શ્રીમદ્ ભાગવત દશમ સ્કંધ.					
૧૬	દેવકીના જાયા ભગવાનરે.	૧૪	૩૪	તમે સર્વ સંસાર.	૩૩
૧૭	ધન્ય ધન્ય વાસુદેવ.	૨૧	૩૫	દુસરો કોન મુખદાઈ.	૩૪
૧૮	હૈયાના કુટયા.	૨૪	૩૬	મારો હંસલો.	૩૪
૧૯	દુનિયામાં ડાહ્યો.	૨૪	૩૭	રામ રતન ધન.	૩૫
૨૦	અજ્ઞાનિ તારા.	૨૫	૩૮	ગર્વ કીયો.	૩૫
૨૧	પામર તે પ્રાણી	૨૫	૩૯	જશોદા મૈયા.	૩૬
			૪૦	સૌનુ કરો કલ્યાણ.	૩૭
			૪૧	જુડી જુડી.	૩૭
			૪૨	ગાયે ગાયેન.	૩૭
			૪૩	મેરી મેરી	૩૮

નંબર	નામ	પાનુ નં	નંબર	નામ	પાનુ નં
૪૪	આયો આયો.	૩૮	૬૬	નમુ નમુ શ્રી લક્ષ્મીનાથ.	૫૯
૪૫	તું આમડેકી પુનડી.	૩૮	૬૭	રાખો અમારી લાજ.	૬૦
૪૬	જનની જીવો ગાંધીચંદ.	૩૯	૬૮	વેણું કૃણે વગાડી.	૬૧
૪૭	જંગલ વસાવેઓ.	૪૦	૬૯	તુજ અર્જુ અહું.	૬૧
૪૮	સખી આનેઓ કારતક.	૪૧	૭૦	પ્રભુજીરે રંકપર.	૬૨
૪૯	કર કરમા કાચખી.	૪૩	૭૧	નમુ નમુ સદા જોડી.	૬૨
૫૦	ભજન વિના.	૪૬	૭૨	સદગુરુ સંગ કરો.	૬૩
૫૧	સાચો કલ્યાણ આયો.	૪૬	૭૩	જખી જોઈ ધનશ્યામ.	૬૩
૫૨	દેવકાંત પ્રેમી અંશ.	૪૬	શ્રીજીની સ્તુતિ.		
૫૩	હારિ હરિ ભજન થકી.	૪૭	૭૪	નમુ પ્રેમવતીના પ્યારા.	૬૪
૫૪	હારિ હરિ ભજન વિના	૪૮	૭૫	વાલા વિનતિ વાચીને.	૬૫
૫૫	વનથર કળા નહી	૪૯	૭૬	આ સગાય ઉત્તમ	૬૬
૫૬	ખીન કાજ આજ	૪૯	૭૭	અસર ઓ પ્રભુ.	૬૭
૫૭	જીવ તુ મીઠો ચિંતા કરે.	૫૧	૭૮	જયજય ધર્મ કુલ	૬૮
૫૮	દેવ કરેમાં હાય.	૫૨	૭૯	અક્ષરવાસી	૬૯
શ્રી લક્ષ્મી નારાયણ દેવની			૮૦	સહેજનનંદ.	૬૯
પ્રાર્થના.			૮૧	રટો રટો શ્રીજીનું.	૬૯
૫૯	સકલ વિશ્વના નાથ.	૫૩	૮૨	સહેજનનંદ મુખકારી.	૭૦
૬૦	જેજે નારાયણ.	૫૪	૮૩	સહેજનનંદ મુખકારી.	૭૧
૬૧	નારાયણ નરસિંહ.	૫૪	૮૪	શ્રીજીના આવોજી.	૭૨
૬૨	અહો ! નાથ ઉભા અમે.	૫૫	૮૫	હે ! હરિ હરિ.	૭૨
૬૩	શ્રીજગતપતિ પ્રભુ.	૫૫	૮૬	શ્રી સહેજનનંદ સ્વામી.	૭૩
૬૪	નારાયણ, નામ	૫૬	૮૭	શ્રી સહેજનનંદને સેવો.	૭૪
૬૫	નારાયણ. નારાયણ.	૫૭	શ્રી ત્રિકમરાયની પ્રાર્થના.		
			૮૮	નારાયણ સરનું	૭૫

નંબર	નામ	પાતું નં	નંબર	નામ	પાતું નં
૮૯	નારાયણ સરમે	૭૬	થાળ સંગ્રહ.		
૯૦	તીરથમે નારાયણ સરોવર	૭૬	૧૦૯	સત્યનારાયણ અજ અવી	૧૦૭
૯૧	દર્શન કરો નરનાર	૭૮	૧૧૦	ભુમેને પ્રભુ ભાવે કરી	૧૦૯
૯૨	ત્રીકમરાય કૃપા કરી	૭૯	૧૧૧	દુઃખ પીઆંને મારા	૧૧૦
૯૩	સાંજ પડેને સાધુ આવે	૮૦	૧૧૨	આરોગી સત્યનારાયણ	૧૧૦
૯૪	જલકત જામા પગ	૮૧	૧૧૩	અહીં સત્ય નારાયણ	૧૧૧
૯૫	ત્રીકમ ત્રીકમ	૮૨	૧૧૪	અરજ હયા અ તનમાં ધારી	૧૧૨
૯૬	કચ્છ દેશમાં નારાયણ	૮૩	૧૧૫	જય વ્યાપક અંતર જનમી	૧૧૪
૯૭	કરો ત્રીકમજીની જાણી	૮૪	૧૧૬	મોહન મન મંડપમાં	૧૧૫
૯૮	થાશે ત્રીકમજી સાહે	૮૪	૧૧૭	ભંગ અછી બનવાખ	૧૧૬

જીમણ સંગ્રહ.

૯૯	પ્રથમ સમઝં સારફ માત	૮૫
૧૦૦	પ્રથમ ગણપતી લાગું પાય	૮૬
૧૦૧	સેતું શિવમુત હું મુજકરણ	૮૮
૧૦૨	સમઝં દેવ પ્રથમ ગણપત	૯૦
૧૦૩	જયદેવી આનંદ જ્વરપ	૯૨
૧૦૪	બ્રહ્મ તનયાને લાગું પાય	૯૬
૧૦૫	વંદો સારસ્વત મહાદેવ	૯૮
૧૦૬	પ્રથમ પ્રભુને લાગું પાય	૧૦૦
૧૦૭	ગણપતિનું હું નામુ શીશ	૧૦૩
૧૦૮	અવલ એક આરાધુ અન	૧૦૫

આરતી ના ગાથા.

૧૨૧	જયજય સત્યનારાયણ	૧૧૯
૧૨૨	જય કમલા રવામી	૧૨૦
૧૨૩	જય લક્ષ્મી નારાયણ	૧૨૨
૧૨૪	આનંદ મંગલ કંઠ	૧૨૩
૧૨૫	શ્રી સહેબન દત્તી	૧૨૩
૧૨૬	જયદેવ જયદેવ	૧૨૪
૧૨૭	જય માગતી મહાવીર	૧૨૪

ભજન ભૂષણ

તથા

ભક્તિ ભૂષણ.

રૂ. ૧-૦-૦

શિવ ભજનાવળી.

રૂ. ૦-૧૨-૦

ભજનમણિ.

રૂ. ૦-૧૨-૦

ભજન ચંદ્રિકા.

રૂ. ૧-૦-૦

ટપાલ ખર્ચ સર્વેનો જુદો પડશે.

વ્યાસ-દયારામ રતનસિંહ શર્મા, વડગાદી.

તુલશીદાસ સુરજી, હાઉસ પો. નં ૩ મુંબઈ.

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमः ॥

श्री भजन-यन्त्रिका.

नारायण परा वेदा, देवा नारायणां गजा ॥
नारायण परा लोका, नारायण परा मन्वा ॥
नारायण परा योगो, नारायण पर तपः ॥
नारायण पर ज्ञान, नारायण परा गति ॥
वासुदेव परा वेदा, वासुदेव परा मन्वा ॥
वासुदेव परा योगा, वासुदेव परा क्रिया ॥
वासुदेव परं ज्ञानं, वासुदेव पर तप ॥
वासुदेव परो धर्मो, वासुदेव परा गति ॥

શ્રી સત્યનારાયણ ભગવાનની પ્રાર્થના.

૧

રાગ-બનબારા.

જે જે સત્યદેવ સુખકારી, આપો અવિચળ ભક્તિ તમારી-ટક.
કાશીમાં વિપ્ર એક દુઃખીઓ, દૈ દર્શન કીધો સુખીઓ;
મુજ મહેર કરોને મોરારી, આપો અવિચળ ભક્તિ તમારી.
કઠિઆરાના દુઃખ સર્વે કાપી, દ્રવ્ય દૈને મુક્તિ આપી,
સુખ સંપત્તિ આપી બહુ ભારી, આપો અવિચળ ભક્તિ તમારી
આગે ઉલ્કા મુખ નગરીના રાયે, કર્યું વૃત્ત પુત્રની ઇચ્છાએ,
જેની પ્રેમદા પતિવૃતા નારી, આપો અવિચળ ભક્તિ તમારી.
સાધુ વણ્ણીક લીલાવતી નારી, ઘેર કલાવતી કુમારી,
દર્ઠ દંડ કીધો ઉગારી, આપો અવિચળ ભક્તિ તમારી.
ભગના નંદ ભાવે કરી ભજીએ, તમ ધ્યાન કઠી નવ તજીએ,
એક વિનતી મુશો હમારી, આપો અવિચળ ભક્તિ તમારી.

૨

રાગ-એજ.

એક શ્રીજી વિના હો ભાઈ, સૌ જુઠી જાણું સંગાઈ-ટક.
ભક્ત વતસલ પ્રભુ છે આપ, દુર કરો કુબુદ્ધિ નાથ;
જેથી ભક્તિ કરું હું ધાઈ, સૌ જુઠી જાણું સંગાઈ. ૧

કામ કોષ માથાને લોભો, બેઠો પાપના રોગો,
તે નહીં આપો દીલમાંહી,—સૌં ૨
આપો ઇયા સંતોષને ભક્તિ, જથી થાય મુજ મુક્તિ,
ફરી નહીં આવું ગર્ભનીમાંહી,—સૌં ૩
મુઠ મતીનો છું હુ બાળ, તમે રાખજો મારી સંભાળ,
અંતકાળે આવજો ધાધ,—સૌં ૪
તમે પ્રહ્લાદની વારે ધાયા, જઈ ગમ્મની બચાવી કાયા,
ચીરપુર્યાં પાંચાળીના ધાધ—સૌં ૫
પાંડવ ઉપર કરૂણા કીધી, ધ્રુવની સંભાળ વનમાં લીધી,
વળી આપ્યું અવીચળ ધાધ—સૌં ૬
સવરીના બદ્રીપ્રાશી, કીધી ગુનકાને વૈકુંઠવાસી,
મુધનવાતો ઉગાર્યો જાધ—સૌં ૭
એવાં ભકતોનાં કામ કરતાં, નહીં આજશ દીલમાં ધરતાં,
તતખર આવજો ધાધ—સૌં ૮
કહે વિપ્ર ઇયાળ કર ગરીને, મારી વિનતી ઉર ધરીને,
મદાભક્તિ આપો ઉરમાંહી—સૌં ૯

૩

રાગ—એજ.

એક પ્રભુવિના હો ભાધ. નવ જાણો સાચી સગાધ,
નથી સગું આપણું કોધ, મા, બાપ, માસોકે ફાઈ,
વળી બેરી પુત્રકે ભાધ, નવ જાણો સાચી સગાધ—એક.

એ સધળાં જીઠાં તું જાણુ, એક સાચા સગા શ્રીરામ,
અંતકાળે આવેજે ધાધ-નવ૦

હશે ધન દોલત તુજ પાશે, તો દોસ્તાર ધણું તુજ થાશે,
નીકર નહીં કરે મીત્રાઈ-નવ૦

દુનિયામાં માન પૈસાને, તું અમથો કુટ્ટી મરે સાને,
મનુષ્યને ધણું નહીં લાધ-નવ૦

કદી ભર્યા હોય ભંડારો, ને રૂપે નહીં હોય સારો,
તોએ તેને કેસે લાધ લાધ-નવ૦

હોય રૂપ ગુણનો પુરો, પણ જે પૈસેથી અંધુરો,
તો નહીં ગણે લેખાનીમાંહી-નવ૦

કર દયા ધર્મને ભક્તિ, જેથી થાય તુજ મુક્તિ,
ફરી નહીં આવે ગર્ભનીમાંહી-નવ૦

ધન દોલત જાણે તું મારાં, તે સૌ અહીંયા રેવાનાં,
નહીં સાથે આવે એક પાધ,-નવ૦

તુજ જીવ નીકળીતો જાશે, જ્યારે માર જમનો પાશે,
ત્યારે મનમાં રહેસે પરતાધ-નવ૦

કહેછે દયારામ કરગરીને, સાચા સગા જાણુ હરીને,
બીજા સ્વાર્થના સગાલાધ-નવ૦

રાગ—એજ.

હરી ભજે સદા ચીત ચાહી, ધન જોખન કાયું ભાઈ—ટેક.
 શીર કાળ તણો ભય ભારી, સમજે છો સૌ નર નારી,
 છે મરણુ ધણો દુઃખદાઈ, ધન જોખન કાયું ભાઈ. ૧
 તજ વિષય વાસના મનથી, મળે સુખ કદી નહીં તેથી;
 વળી સંપત્તી જાએ તણાઈ, ધન જોખન કાયું ભાઈ. ૨
 અભીમાન ધરે મનસાનો, દેહ નથી નિશ્ચે રહેવાનો;
 ફાકટ શું ફરે કુલાઈ, ધન જોખન કાયું ભાઈ. ૩
 જોખન છે રંગ પતંગી, વૃધમાંહેં થાએ અપંગી;
 નહીં રહે શરીર સફાઈ, ધન જોખન કાયું ભાઈ. ૪
 જ્યાં લેખું જ્યારે લેશે, તું જવાબ શું ત્યાં દેશે;
 તે વખત રહીશ પછતાઈ, ધન જોખન કાયું ભાઈ. ૫
 મું જાસે મન ત્યાં ભારી, થસે નર્ક તણો અધીકારી,
 દુઃખ થસે ધણું દુઃખદાઈ, ધન જોખન કાયું ભાઈ. ૬
 કર કર્મ સદા તું વિચારી, થા સદાયપર ઉપકારી,
 સુખ સંગત કર સુખદાઈ, ધન જોખન કાયું ભાઈ. ૭
 જન સૌ હ્યો મનથી સમજી, ઇયાળની થોડી અરજી;
 રહે હરી ચરન ચીત ચાહી, ધન જોખન કાયું ભાઈ. ૮

૫

ગરબી.

(બોલમાં બોલમાં રાધાકૃષ્ણચિન્તા એ રાહ.)

બચેછે બચેછે બચેછેરે, રૂડો ભજન વખત વધ બચે,
 પછે જીવને પરતાવો થાયછેરે, રૂડો ભજન વખત વધ બચે-ટંક
 માટે પળપળ ભજન કરોની, નીકળ જીવ પાછળથી પરતાયછે-રૂ. ૧
 મનુષ્યા દેહ ધરી ભજન ના કર્યું, ધીક તેનો અવતાર છે-રૂડો. ૨
 લક્ષ ચોરાશી અવતારોમાંથી, મનુષ્ય મોહોટો ધણાય છે-રૂડો. ૩
 માટે આ અવતાર એમે જશે તો, બીજામાં પછી શું થાયછેરે-રૂ. ૪
 કુસંગ કુચાલનો સંગ કરવાથી, કારજ વૃથા બચેરે-રૂડો. ૫
 ભજનની સાથે સુસંગ કર્યાથી, સધણું કુળ તળાય છે-રૂડો. ૬
 માઠ ઘડી આઠ પહોર ભજવાથી, પ્રભુ પ્રસન્ન થાયછે રે-રૂડો. ૭
 ઘડી જે બચે તે પાછી નહીં આવે, શું કામ અમથો અપ્રણાયછે ૮
 ભાવ થકી જે ભજન કરેતો, મન શુદ્ધ તેનું થાયછે રે-રૂડો. ૯
 વિષ દયાળ તો હેતથી કહેછે, સ્વર્ગમાં તેને રખાયછેરે-રૂડો. ૧૦

૬

રામ-ઉપરનો

રામછે રામછે રામછેરે, જીવ તારા દૃઢ્યમાં રામછે,
 તેનું કંઈ તુજને ખાનછેરે, જીવ તારા દૃઢ્યમાં રામછે-ટંક.
 જુઠી માયામાં શુરે રમેછે, અંતે તેનાથી કામછેરે.—જીવ. ૧

ભક્તિ તેની તું કરને ભાવથી, એ વિણ ખોટું સૌ કામછેરે—અ. ૨
જ્ઞાન દૃષ્ટિથી દીલમાં બેને, કંચે ઠેકાણે તેને કામછેરે—અવ. ૩
વિપ્ર હયાળ કર બેડી કહેછે, દૃઢ ભક્તિથી જે બાણછેરે—અવ. ૪
રામનો કામ તે તેનેજ જડેછે, ખાકી ખીજ અમૃતજાણછેરે—અવ. ૫

૭

રાગ—એજ.

સાચો સાચો સાચોરે, એક ભક્તિ માર્ગછે સાચો,
તે કરીને દીલમાં રાચોરે, એક ભક્તિ માર્ગછે સાચો—ટેક.
ભક્તિ કર્યાથી કોણ કોણ તર્યા, ઉરમાં દ્યો તેની વાતોરે—એક. ૧
આતસખાણ જવો ખેલ સંસારનો, તેની આશ દીલમાં નહીં રાખોરે.
ધ્રુવ પ્રદહાદ અમરીષ આઘીએ, જુગ બાણ્યો તો ખાતોરે—એક. ૩
એવું બાણીને ભક્તિ દીધી તો, જશ દુનિયામાં ધયો ગવાતોરે. ૪
માટે ભક્તિ સૌથી મોટી છે, એમ દીલમાં વિચાર રાખોરે—એક. ૫
વિપ્ર હયાળ કરબેડી કહેછે, સ્વર્ગના સુખને ચાખોરે—એક. ૬

૮

રાગ—એજ.

કરબે કરબે કરબેરે, રૂડું ભજન તમે કરબે.—ટેક.
તે કરીને દીલમાં ઠરબેરે, રૂડું રામ ભજન તમે કરબે—રૂડું. ૧
રામ નામથી પથ્થર તર્યાતાં, તેમ તમેપણ તરબેરે—રૂડું. ૨

આર્યો જ્ઞાન દીલમાં લાવીને, એક સંપથી પળજેરે-રૂં. ૩
 સંપ કરીને ભજન કરવાં, દીલમાં ઉમેદ ધરજેરે-રૂં. ૪
 ગર્ભવાસમાં શું બોલ્યાંતાં, તેજ વચનને પલજેરે-રૂં. ૫
 કળીયુગનો આ વખત ઠેવો, તેનો વિચાર દીલ ધરજેરે-રૂં. ૬
 માતપીતાનું કહયું પુત્ર માને નહીં, કહુંછઉં તે ઉરધરજેરે-રૂં. ૭
 મ્હાંએ પતીવૃત્ત ધર્મ મુંકયાં છે, તેથી દીલમાં ધરજેરે-રૂં. ૮
 અસત અધર્મ વધી ગયું છે, તેથી સત્યથી પલજેરે-રૂં. ૯
 વિપ્ર દયાળ કરજોડી કહેછે, વિનતી આ ઉરમાં ધરજેરે-રૂં. ૧૦

૯

રાગ—એજ.

જાણો જાણો જાણોરે, હરિ રસ અદ્ભુત રસ જાણો,
 માણો માણો માણોરે, હરિ સેવાનું સુખ માણો—ટક.
 એ રસ સ્વાદ પૂરણ અજ જાણો, કાં શિવયોગી પ્રમાણોરે—હરિ૦ ૧
 નારદ સનકાદિક મુનિપીતાં, હરિ રસ થયા મસ્તાનોરે—હરિ૦ ૨
 ધ્રુવ પ્રહલાદે એ રસ ચાખ્યો, પાખ્યા અવિચળ ધામોરે—હરિ૦ ૩
 વેદ વ્યાસ વળી મુનિ પરાસર, એ રસ ભોગી પીછાનોરે—હરિ૦ ૪
 વ્રજ વનિતાઓ હરિ રસ માંહે, માણે કરે ગુમાનોરે—હરિ૦ ૫
 નરસિંહ પરખત મીરાંબાઈ, પીપાળએ પીછાનોરે—હરિ૦ ૬
 વરણુક તે રસ સ્વાદ તણુ અકથ, સમજેતો સન્માનોરે—હરિ૦ ૭
 નર્મદ હરિ રસજો પ્રભુ દેતો, રામે ભરોં સોખળવારે—હરિ૦ ૮

૧૦

રાગ—ઉપરનો.

જાયછે જાયછે જાયછેરે, હરિ ભજન વિનાની ઘડી જાયછે,
 થાયછે થાયછે થાયછેરે, કાળ કોળિયાનું કામ પૂર્ણ થાયછે—ટક.
 ગોરા બદનનું ગુમાન ન કરજે, કાણુ પણ વિકટ ગણાયછેરે—હરિં
 સગા સખંધી કોઇ કામ ન આવે, અંતસમે વિખરાયછેરે—હરિં
 ધનદારા જોઇ મુરખ મનમાં, કેમ તું અતિ કુંલાયછેરે—હરિં
 મેડી મંદિરને માલ ખજાનાં કાંઇ નહીં તારૂં જરાયરે—હરિં
 વસમી વેળાએ કોઇ કામ ન આવે, ત્યારે પછી તું પસ્તાયછેરે—હં
 ચેત ચેતને ચિત્ત ચોંપે કરીને, ચતુર થઇ કેમ ભુલ પાયછેરે—હં
 ખાંધી મુઠી આંચો તું જગમાં, ખાલી હાથેથી તું જાયછેરે—હરિં
 નર્મદ ગયા પછી આ તન કેરા, ભડ ભડ ભડકા દેખાયછેરે—હરિં

૧૧

દ્રૌપદી સ્તુતી.

(પદ રાગ ભરવી અથવા ગરબે ગડી આવજો ગીરધારી—એ રાહ)

હરિ હૃદ થાયછે જીવો વાલા, કરૂં દીન થઇ કાલાવાલા—હરિં
 જોજો આ વખતે સ્થિતિ મારી, ગયા પાંડવો દ્યુતમાં હારી,
 હવે હું છું નિર્મળ નારી.—હરોં ૧

આવ્યો દુષ્ટ દુશાશન આ ટાળે, જોરખળ થકી મુજને એ તાણે,
છતાં રજ સ્વળામને જણે—હરી૦ ૨

ઠે આ મૂર્ખની મનસા ફૂડી, સ્વામી સન્મુખ કરવા બૂડી,
તારો હું છું અતિદુઃખ બુડી—હરી૦ ૩

ખેંચી મધ્ય સભામાંહે લાવ્યો, નહી માને કોઈનો મનાવ્યો,
એ છે કૌરવને મન લાવ્યો—હરી૦ ૪

નીચું જોઈ રહ્યાં પતિ પાંચે, નથી જોતાં કરી આંખ હંચે,
જોઈ દુર્યોધન દિલરાયે—હરી૦ ૫

નથી બોલતા બીરમ પીતાજી, નથી વારતા ગાંધારીમાજી,
લીએ લાજ તેમાં થાય રાજી—હરી૦ ૬

ગતિ કાળની વીપરીત દેખું, પ્રભુ જ્યાં ત્યાં હું દુષ્ટતા પેખું,
બહુ થાય રહ્યું નહી લેખું—હરી૦ ૭

ખેંચે વસ્ત્ર જીવે શું મુરારી; વારે ધાઓને કુંજ વિહારી,
છતે નાથ બની દુઃખીઆરી—હરી૦ ૮

કૃષ્ણ છે કરુણાનિધિ પુરા, કષ્ટ દાસના હરવા શુરા,
જગપાવન નહીં છે અધુરા હરી૦ ૯

ધાયા રૂઠમણિ અર્જ સુણીને,
ધાયા મુર દુઃખ દૃષ્ટ્યે ધરીને—હરી૦ ૧૦

સુણી અરજ કૃપાનાસિંધું, જે છે જગકારણ દીન બંધુ;
પણ દુશાશનનું હરી લીધું—હરી૦ ૧૧

ચાકચો કુર એ વસો તાણી, દેખે નવીન વસ ખીજું જાણી;
તોય ખીક નહીં દીલ આણી—હરી૦ ૧૨

ફિટકાર સભા મધે પામ્યો, લીમ કોધથી પુરણ જામ્યો,
જેઘ ધર્મમતીને વિરામ્યો—હરી૦ ૧૩

કરૂણાકર કેશવ એવા નર્મદ કહેજે કરે સેવા,
દીએ મોક્ષ તાણા શુભ મેવા—હરી૦ ૧૪

૧૨

(૧૬ નામ જોરડી અથવા ગરડે ચડી આવજોત ગીરીધારી—એ નામ)

પ્રભુપત રાખજે જાડં વારી નામ નિત્ય લજીં ધારી ધારી—પ્રભુ૦
આવ્યો કાળ કરાળ આભારી હુંતો શરણે સઘાય તમારી;
તેજે દાસને દેતા વિસારી—પ્રભુ૦ ૧

પુરો પાપી છુ તો તથાપી નથી તુષ્ણા હજી કાંઈ ધાપી;
બાલ્ય આલજે કુંજવિહારી—પ્રભુ૦ ૨

ક્રીધાં મનવચ કર્મથી પાપો, કરી કરૂણા થકી સહ માફે;
જઈ તુજ પર હું બલ્લીહારી—પ્રભુ૦ ૩

ઝોડી ધર્મ અધર્મો હું ધાયો, ખોયું પુર્વેકતોજે કમાયો;
હવે તારો તમે ગીરધારી—પ્રભુ૦ ૪

જાણ્યું જગત ચરાચર સાચું, નહીં જાણ્યું છે ખોટું ને કાંચું;
છતે ખુચી ગયો માયું મારી—પ્રભુ૦ ૫

નહીં નાવ સુકાની પિછાન્યો, નાવ જુની સુકાની અજાણ્યો;
 નાવ ડોલી હવે લેજ તારી—પ્રભુ ૦ ૬
 અંધકાર તણા પટખોલ્યો, જ્ઞાન ગુફની કૃપાથી ન કુલ્યો;
 આન્યો હાથ હરી હીરો ભારી—પ્રભુ ૦ ૭
 કહે નર્મદ બે કરજોડી કડં જે અરજી તેછે થોડી;
 છોજી આપ અચળ અવિકારી—પ્રભુ ૦ ૮

૧૩

શ્રી શંકરની—લાવણી

અંદ્રમેલી શિર ગંગા ખિરાજે, જટા જુટમે ત્રિપુરારી;
 અરધ અંગમેં ઉમા સોહાવે, નંદીવાહન અધધારી;
 ગલે ફંટકી માત્ર કોટમેં, અહિ ઉપવીત હમરૂધારી;
 હાટકનાથ રહો ઉર અંતર, હો હમપર કરૂણાકારી—હાટક ૦ ૧
 પિનાકપાણી પરમ કૃપાળુ, પશુપતિ પાતક હરના;
 ગૌરીશંકર ગિરિજપતિ, હરજગત ગુરૂ શિવ સુખકરતા;
 પતીત પાવન પરમ પુજ્ય પ્રભુ, પાતકસેં લેઉગારી—હાટક ૦ ૨
 વૃદ્ધ નગરકર રાજધાનિ, પુનિ ઉત્પનકર નાગર જ્ઞાતિ;
 દિયા ઐષ્ટ પદ ઉનકું સખમેં, જે પ્રાદ્યણુકી કુલ જતી;
 એક ધર્મકા મર્મ ખતાયા, કીયા સખહીકું ઉપકારી—હાટક ૦ ૩
 મુદિતભયે મંગળ સખ, ગાવત શિવગુરૂ મુખસેં ઉચ્ચારી;
 વેદ દ્વનીપર શિવ હાટક, પ્રભુ ગાવે ગુન સખ નરનારી;
 નર્મદકા દુઃખ દુર કીયા, સખ જવે તુજપેં બલિહારી—હા ૦ ૪

૧૪

રાગ—કુમરી

બીગરી કોન સુધારે નાથ બીન, બીગરી કોન સુધારેરે.
બની બનીકા સખ કોઇ સાથી, બીગરી નહી કોઇરી;
ભરી સભામે લજાં રાખી, દીનાનાથ સવાઇરે,
રામખી બીગરી લક્ષ્મણ બીગરી, બીગરી સીતા માઇરે,
લંકામે એક રાવણ બીગડે, ફીરગઇ ઘોવાઇરે,
કડવી વેલકી કાલી તુંબડીયા, સખ તીરથકર આઇરે,
ગંગા નાઇ જમુના નાઇ, તો ન ગઇ કડવાઇરે,
નીમ ધરમકા જજ બનાયા, સમુદર ખીચ ચલાયારે,
ધર્મી ધર્મી પારઉ કરકે, પાપ નામ યુલાયારે,
મુરત મુરતકી બની ચુનડીયાં, દીલમેં દાગ લગાયારે,
ચુર હમારા નાથ જલધર, રાજ માનસીંગ પાયારે.

૧૫

(ઢાંચું ઢાંચું જીવન આનું બાળુમાં—એ રાગ)

ખાવો લાંબો લાંબો લાંબોની તડાક. (૨)

પ્રયાગ વડમે પાનડે કેમ સામાણું સડાક-ખાવો.

ગોકલમાં ગોઠણીએ રમતાં;

નૈયારીયુના માંખણ ખાતાં;

વ્રદાવનની ગોપી સાથે કરત તડાક-ખાવો.

પ્રલાદાની પ્રતીક્ષા રાખી,
 અંતર જમી આચારે;
 હરણા કંશને પછાડી નાંખ્યા કડ કડ કડાટ—ખાવો.
 રાધે કુંડપર રાસજ રમતાં,
 દુનીયા દેખે ઠાઠ;
 પાઉમાં ધુધરીઆં વાગે, ઘણુ ઘણુ ઘણુંટ—ખાવો
 નામદેવ કહે શુણે શુરુ,
 સાધુ મોરે ધ્યાસ;
 જલ ભરને વેલા આવો આવોને ચડાટ—ખાવો.

૧૬

શ્રીમદ્ ભાગવત દશમ સ્કંધ પુર્વાર્ધ સંક્ષિપ્ત

(“અંગતીના જાપા હનુમાન” સમઃ ભગવતગી” — એ રૂ. ૧)

દેવકીના જાપા ભાગવાનરે, મોહન મહીદાણી યશોદાના પાળ્યા
 જીવનરે, ગોકળ ગૌચારી-ટક.
 શ્રીકૃષ્ણને નમુ સદા પ્રણામ વારંવાર કૃપા કરી પુર્ણ કરે દશમ
 કેરો સાર દેવકી
 મથુરાં પુરમાં શોભતું જ્યાં કંશ કેરૂ રાજ્ય, શ્રીકૃષ્ણ જન્મ
 કારાગૃહે ઉતારવા ભુલાર—દેવકી
 દર્શન દીધા દંપતીને, મુળ રૂપ મહારાજ, નિરખી હરખી
 સુખી થયાં કરવું કવણ કાજ—દેવકી

શ્રીપતી કહે શું જુઓ મને મુઠ્ઠી આવો નંદકાર, મધુસૂદન
કહે પિતા મહારા હવે ન કરો વાર—દેવકી૦

વસુ૦—આ પુત્ર પુરુષ પરાક્રમી પરધર કેમ મુઠામ ! લોભાળને
જે લાલને રાખું વિધન મોટું થાય—દેવકી૦

શ્રીકૃષ્ણ—આરવર્ષ બોલશું નહિ અમે ચૈત્ર તૈયાર, કંશને હણી
વિધાલણી, સુખ દૈશું અપાર—દેવકી૦

વસુ૦—પ્રાણથી આ પુત્ર બહાલા ફરીમે જાપજ થાય, વળતી
આપું વિપ્રને સવત્સી સહસ્ર ગાય—દેવકી૦

કમાડ ઉધડયાં કષ્ટ ટાળયાં મુર્છિત રક્ષક માત્ર, ભાગ્ય સુનંદ
યશોદાનાં શુકન સારા થાય—દેવકી૦

યમુનાએ જગદીશ બાણી તરત આપ્યો મારગ, કાલન્દ્રિને કૃપા
કરી વધારીને પાદ—દેવકી૦

વસુ૦—પ્રભુતા ઢીઠી પુત્રની મન સમજી આતતખેવ, છાના
છુપયા કયમ આરેશે ! દેવના જે દેવ—દેવકી૦

દીપક નિશા સાક્ષી રાણી પોઢાડયા વ્રજરાય, કંચન માટે
કથીર લેને યાદવપતિ બય—દેવકી૦

અબકી યશોદા બગીચાં પાસામાં ઢીઠાં પુત્ર, નંદને હર્ષ ધણે
શાંભીયુ ધર સુત—દેવકી૦

(શ્રીકૃષ્ણ લીલા) પ્રથમ મારી પુતના પછી સહદાસુર,
તૃણાવતતે! તુરતજ આપ્યો કરવા કારજ કુર—દે૦

ઉપાડયા અવિનાશને નંદના બાણી બાળ, ભભાવીને છુતળ
 નાંખ્યો, બાણી ન કૃષ્ણ કાળ-દે૦
 ગર્ગ આબ્યા સોધતાં કયાં નંદ કહ્યાં ધામ, અજન્માએ જન્મ
 ધર્યો કયાં યશોદા કહાન-દે૦
 નંદ નમી ગુરુને કહે મમ ઘર પ્રગટયો બાળ, આયુષ્ય જોજો
 આશિશહેજો નામધરો શુભસાર-દે૦
 દર્શન કર્યો દયાળના ગુરુ ચકિત થયાં અપાર, નામ શું ધર
 મુંખશું ભણું ગુણરૂપનો ભંડાર-દે૦
 વ્યવહારની વિધિનામથી સિદ્ધિ પુછવું પડે પરન, નામ તારુ
 તો નથી લેખું પણ કહેજો શ્રીકૃષ્ણ-દે૦
 ગુરુને ગણી દક્ષણાં આપી આનંધો પ્રજસાથ, કષ્ટ હરણ કૃષ્ણજી
 પ્રજ થયો વિખ્યાત-દે૦
 માટી ખાવી મોહનને મા મુખ જોવા જાય, વદન મધે વિશ્વ
 જોયું વિરમય અતિશે થાય-દે૦
 અચ્યુત ખાંધ્યા ઉખળે જોના નામથી મુકિત થાય કુળેર પુત્રો
 છુટીયાં ધન્ય સપરીનો સહીમાય-દે૦
 વત્સાસુરતો વત્સરૂપે આવીઓ, અધુર જોડીયા મોઝીદો
 થયાને મારી નાખ્યો સુર-દે૦
 બંગાસુર બગરૂપ લીધું કરવા કુંજ કામ ચાંચવહીને ચીતનાં
 ખ્યો જોવા સમર્થ શ્યામ-દે૦

મોર મુગટ મુરલી ધરી નીલ પીતાંબર પરિધાન, સહસ્ર
 ગોપાલા મધ્યે શોભે યશોદાના કહાન-દે૦
 ધેનુ ધોલી કાળજી ગોરડી ધડં લેવાન, ચારવા ચાલ્યા ચતુર
 બાહુ ધન્યએ ગોકુલ ગામ-દે૦
 અધાસુર અતિદુઃખ દીધું ગલ્યા ગાય સકલ, વનમાલીએ વાટ
 દેખાડી ચીરીને ઉદાર-દે૦
 ચતુરાનને ચોરી કીધી હર્યાં ગૌ ગોપાલ, શ્યામ થયા ત્યાં
 સૌ રૂપે દેહ ધર્યાં વ્યાલ-દે૦
 પ્રજાં જ્ઞાન્તીમાં પડ્યાં ન ઝોલખ્યાં અવિનાશ, નવીન
 સૃષ્ટિનાથે કરી અજ થયાં ઉદાસ-દે૦
 કમલજુ દ્વિકર જોડી સ્તુતિ કરે અપાર, શેષ સારદા પાર
 ન પામ્યાં, કેમ હું પામું પાર-દે૦
 ગાય કહે ગોવિંદને સખા! તાડફળની આસ મનોરથ પુર્યાં
 મિત્રનાને ધેનુક કીધો નાશ-દે૦
 કાળી કોંધી નાથ્યો ઉપર થયાં આરૂઠ, નાગણી સરવે નમન
 કરે જય ગરૂડારૂઠ-દે૦
 પ્રલંબ પ્રભુએ મરાવ્યો બલભદ્રજીની પાશ, મણિ ધરને માધવ
 કહે અસુર કરે નાશ-દે૦
 વસંતનુ વર્ણનવ કરી પ્રજા રમતાં પ્રજનાથ, શ્રીહરીએ શેષજીને
 બોધ કર્યો અગાધ-દે૦

અચિંત્યો અગ્નિ ઉત્પત્યો હવે શરણુ રાખો શ્યામ, આંખ
મિચાવી અલખેલાએ કર્યા પાવક પાન-દે૦

બ્રજ ખાલાએ વ્રત લીધું થયા પ્રભુ પ્રસન્ન, પટકુલ હરી પ્રેમ
જેયો લીધાં ત્યાં વચન-દે૦

ભુધરજી ભુખ્યા થયાં કહે ગોપને ગોવિંદ, ભુખે મને ભમાર
ચાચીલાવો અન્ન-દે૦

ગોવાલા ગોષ્ઠી કરે આ અરણ્યમાં ક્યાંથી અન્ન, વિશ્વંભરને
ભુખ લાગી ભાઈ હવે કરજી ક્યમ-દે૦

ગોવિંદે જોયુ ગગન ભણી બોલી ઉઠયો સર્વે સાથ, વેદની ધ્વની
શ્રવણે શુણી દ્વિજ કરે કેા યાગ-દે૦

ઉઠી ગયા ઉતાવલા મનમાં મોદ અપાર, અધિકારીને આલખ્યાં
નહિ દ્વિજને વેદ ભણ્યાનો ભાર-દે૦

ગોવાલ આવ્યા નાથ પાસે ભુખે નવબોલાય, વિપ્રે કહયુ તે
કેમ કહું જીભલડી છેદાય-દે૦

માધવ કહે જેને માગવું તેને તે શેની લાજ, મીઠું મોણુ ટાઢુ
શીજી ચાચીલાવો આજ-દે૦

નિર્મળ નારીછે ધણી તમે માગવા ત્યાં જાવ, ઘેર જઈને ધણુંજ
જમસું જોવો તેનો ભાવ-દે૦

બ્રાહ્મણ બ્રાન્તીમાં પડયા નાના કહી નિરધાર, બ્રાહ્મણી તણી
ભરિત જાણી અન્ન આપ્યાં એ પાર-દે૦

ભકિતનો રશ ભકત બણે, બણે અજની નાર, યજ્ઞપતિને
 ઓડખ્યા નહિએ કરમઠો કહેવાય—૬૦
 ભગવાનને બહુ ભાવથી જમાડતી દ્વિજનાર, જશ ધન્ય છે
 બ્રાહ્મણની નારી ઉતરી ભવપાર—૬૦
 ઈંદ્ર કહે મારી ઉબણીનો કળે કીધો લોપ, મેઘ સર્વેને આજ્ઞા
 દીધી તાળો સર્વે ગોપ—૬૦
 મેઘ વરશ્યા મમતઆણી ગોવિંદે ધર્યા ગીરીરાજ, કૃષ્ણજી ત્યાં
 કુશળ સદા ભય પામ્યો મુરરાજ—૬૦
 શક કહે હે શ્રીહરી ! મને મોહ થયો મહારાજ, શરણાગતને
 શરણ આપો રાખો કીંચીત લાજ—૬૦
 અજનનને વાસુદેવ બાણ્યાં દીઠાં અધભુત કામ, નંદજીને
 નિશ્ચય થયો પુત્ર પુરણ ધામ—૬૦
 અજપતિએ વડેલુ લોક જોયો માહા પ્રભાવ, પુત્રતો પરબ્રહ્મ છે
 ધરૂં હવે એ ભાવ—૬૦
 ગોપીકાએ ગીત ગાયાં પ્રેમ કર્યો પ્રકાશ, મુરલીધરે મુરલીમધે
 વેદ કર્યો વિસ્તાર—૬૦
 રાધાવર ત્યાં રમત કરતાં કૃષ્ણ સાથે ગોપ, દાનવ માનવ વસુ
 મોયા મોહ્યા શિવ સુરલોક—૬૦
 ઇન્દ્ર મોહ્યા ચન્દ્ર મોહ્યા મોહ્યા માહાબળવીર, કૃષ્ણજીની
 કીડાયે સ્તંભ્યાં સરિતા નીર—૬૦
 દેવ સૌ દિગ્મુઠ કીધાં ગહન ગતી ગોપાળ, માહામાયા મોહન
 તણી વાહ નંદજીના બાળ—૬૦

ચરિત કીધાં ચતુર્ભુજે તારવા જન સમાજ, દેહ તેનો દેવ જોનો
 પ્રભુ પદે અનુરાગ—૬૦

વિદ્યાધર શંખચુડ ઉદ્યાર્યાં મુરારી મહારાજ, નંદ ઉગાર્યા મણી
 લાવ્યાં એક પંથ બેઠાજ—૬૦

અરીષ્ટ મોઠલ્યો અધર્મિ એ કરવાને વિધન, તેને મારી મોક્ષ
 દીધો ધન્ય આહીરા ધન્ય—૬૦

કેશી કંઠે કર ધરી વિહારીયો યદુવીર, વિધન વારી મુરલીધારી
 ધન્ય ગોપાલક ધીર—૬૦

વિણાધરે વામુદેવની સ્તુતિ કરી અપાર, અમરે અતિ વૃદ્ધિ
 કરી પુષ્પ તણી તે વર—૬૦

કંશ નેમને કષ્ટે હવે કરવો કોણ ઉપાય, લાવ્યા તેને મારી
 નાખ્યા ચોદા નહિ જતાય—૬૦

કંશ કહે અકુરને અહીં લે આવો બે બાળ, વરા સંગે વેર
 પડયું મુજ પેટમાં છે કાળ—૬૦

અકુળ-કપટ તણું આકાર્ય છે પણ દર્શન થશે દયાળ, મુર્ખને
 માહાબોધ દેએ લાગે નહીં લગાર—૬૦

આદવ મળીઆ યદુનાથને મન હરખીયાં, અપાર જન્મ સપ્તળ
 આજ થયાં મળયાં જો મુરાર—૬૦

અકરૂર નંદ હજયા મળયાંને પ્રેમે લાવ્યાં પાય, મથુરામાં મખ
 રચ્યો છે તમને તેડે રાય—૬૦

રણકાર કરતો રથ આલ્યો કૃષ્ણ બળધીર માણ, સમય બણી
 સંધ્યા કેરો પેઠા યમુના માણ-દે.
 કાકાને મનઠલ પના રખે આવે મુજને આળ, સ્વરૂપ દેખાડ્યું
 શ્રીહરીએ વાહ કૃષ્ણજી કૃપાળ-દે.
 અકુળ-આકાળ કેરા કાળછે બળી ભક્તના પ્રતિપાળ, ગતીન
 કળી કંશ ગાંડો સીંહ મુખે શીયાળ-દે.
 ધશ્વર કેરી અદ્ભુત લીલા બણે નહીં, મલી ન ભક્ત બણે
 ભંદ જરાથાએ તેમાં તદ્દલીન-દે.
 વાડીમાં ઉતર્યાં બ્રજપતિ સૌ દર્શન કરવા બય, મન પ્રમાણે
 મોહન મળ્યાં જને જવો ભાવ-દે.

૧૭

રાગ—એજ.

ધન્ય ધન્ય વાસુદેવ બાલરે હલધર ગીરધારી,
 જણે માર્યોછે કેસરી કંશરે ગોકુલ ગોચારી-ધ્રુવ.
 માળીએ કુલમાળ આપીને સોહાબ્યાં ગોપાલ,
 ધોખી કેરું ધડુ ઉડાવ્યું આગલ શું થનાર-ધન.
 હરજીએ દયાડને શીવી દીધી બાંધ,
 કિંચિત તેના કાર્યથી અભય દીધાં ત્યાંય-ધન્ય.
 ધોળી ધાબલ કાળી કામલી ચંદન ચરચ્યું અંગ,
 મહલ અખાડે મોહનજીએ રાખ્યો વહોરો રંગ-ધન.

ચાણુર તોડ્યો મુઠિત માર્યો કાઠી આ ગજ દંત,
 ગેડી ધારી દાનવ મારી ધનુષ્ય કીધો ભંગ-ધ૦
 રાય રીઝવવા રમત માંડી મનમાં છે અતિ ક્રોધ,
 કાળતો ભરી યુક્તિ કરી, મારી નાંખ્યો યોધ-ધ૦
 જય! જય! શબ્દો સુરકરે કુસુમ વૃષ્ટિ થાય,
 કંસ કંટક કહાડીયો જય કૃષ્ણની ગોલાય-ધ૦
 સુર ફક્કડ ધીનક્રડ મોહન મોરલીવાય,
 ગોપાલ કરતા ધુમરી વચે છે અજરાય-ધ૦
 ઉગ્રસેનને અભિષે કીધો નમ્યા માત પીતાય,
 મથુરા મોહન આબ્યા, આનંદ ઉત્સવ થાય-ધ૦
 કાછ કછ્યો રંગ મચ્યો તાડીપડે તહાટ,
 ધમધોક જુવે લોક ગાજ્યો યમુનાઘાટ-ધ૦
 વસુદેવ કહે બહાલા મારા પહોંચી મારી આશ,
 બળહતુ નેએસી રહ્યાં એ મારા ભાગ્ય-ધ૦
 પરાક્રમી એ પુત્ર મારા સુરના સરદાર,
 મામો માર્યો અર્થ સાર્યો શોકના હરનાર-ધ૦
 નંદને વંદન કરી વેગે કરો વિદાય,
 સમજવીને સંટકીઆઓ અજ અજેશભયે-ધ૦
 પ્રભુએ પિતા પ્રીત જાણી જાણી સ્વાર્થ રીત,
 ચમક ઝમક જશ ન જાણે ગાવાં હરીનાં ગીત-ધ૦

ભણવા ગયા શ્રી નાયજી સાંઘીપ ગુરૂની ઘેર,
 ચૌદવિધા ચોસઠ દીને બણી કરી દહેર—૫૦
 ગુરૂએ ગોપાલ બણ્યાં મુવો માગ્યો ખાલ,
 સાગરમાંથી સોધી લાવ્યાં જલ સાચી તત્કાળ—૫૦
 ઉદ્ધવને અવિનાશજીએ મોકલ્યા ગોકલ માંધાં,
 પ્રેમ દીઠો ગર્વ ટળ્યો ત્યાંય—૫૦
 કુપ્પજીએ શ્રીકૃષ્ણજીને માન્યાછે કંથ,
 જે તે ભાવે બળે હરી પ્રોઢો બણી પંથ—૫૦
 અકરૂર ઘેર અચ્યુત ગયાં ભક્તાધીન ભગવાન,
 અગણીત લીલા એવી કરી ધરી નાનાવિધ નામ—૫૦
 અકરૂર કાકાને કહે તમે પાંડવ પાસે જવ,
 કૌરવને કાંઈ શીખ દેજે રાખે ભાઈપર ભાવ—૫૦
 અકરૂર જઈ આવ્યાં કહે માને નહીં લગાર,
 સત્ય તણાં સાહેકારીછો ભક્ત તણાં પ્રતીપાલ—૫૦
 અકરૂજી સ્તુતિ કરે જય જય. શ્રીગોપાલ,
 દીનના ખંધુ દયાસિંધુ આરોપું મનમાલ—૫૦
 જરા વિશ્લેષજ કંઈ ન જાણે શ્રીકૃષ્ણ કૃપાને ચાલ,
 અણી ઉધાપને જય જય બહુ ઉચરાય—૫૦

૧૮

રાગ—મરળી.

હૈયાના કુટયા હરિસંગ હેતના કિંધું, લક્ષ ચોરાશી કેરું.
 લગડું માથે માગી લીધું રે—હૈયાં
 પેટને અર્થે પાપ કરતા પાછું ફરી ન જોયું રે,
 ચાર/દીવશના જીવતર સાઈં મન માયામાં મોહ્યું રે—હૈયાં
 જન્મ મરણ દુઃખ ગર્ભવાસનું, તેનવ શક્યો ટાળી,
 માત પિતા જીવતી સુતસંગે વિસાર્યાં વનમાળી રે—હૈયાં
 આજસને અજ્ઞાન અતિસે કામ જગાડ્યું તાઈં,
 દેવાનંદ કહે દેખ વિચારી માન કહ્યું તું મારું રે—હૈયાં

૧૯

રાગ—એજ.

કુળિયામાં ડાહયો ડાપણમાં દુઃખ પામ્યો,
 ભવતારણ ભગવાન વિસારી, ચડીયો ઠાલે ભામે રે—દુઃખ
 મનુષ્ય દેહ મળ્યો અતિ મોટા, ખોટા બાણી ખોયો,
 ચારે ચોટ જીંદું બોલ્યો, નાહક નિરવલોચ્યો રે—દુઃખ
 હરિજન સંગે હે તન કીધું, પીધું વિખનો પાણી,
 સુખ સંસારી પામ્યા સાઈં, મુવા લગી ધર તારી રે—દુઃખ
 હરખ શોકની નદીઓ મોટી, તેમાં જાએ તણાણો,
 દેવા નંદ કહે હરી ભજ્યો નહી, ધણે દુઃખે બેરાણો રે—દુઃખ

૨૦

રાગ—એજ.

અજ્ઞાની તારા અંતરમાં દેખ વિચારી,
અંતસમે કોઈ કામ ન આવે, સગાં કુંડુપ્પ સુત નારીરે—અ.
જેખન ધનનો જોર જણાવે, કાઠી આંખે ફરતો,
કાળ કરાળ સિરવેરી, ઢીલમાં કેમ નથી ઠરતોરે—અજ્ઞાની.
માલ ખજાના મીંદર મેલી, મુલા ભુપ મદમાતા,
ધાન સુકરના દેહ ધરીને, ધરધર ગોંધા ખાતારે—અજ્ઞાની.
આજ અમુલ્ય અવસર આવ્યો, હરી ભજવાનું ટાંણું,
દેવાનંદ કહે દેહ મનુષ્યનો, ન મળે ખરચે નાણું—અજ્ઞાની.

૨૧

રાગ—એજ.

પામર તેં પ્રાણી વિસાર્યાં વનમાંળી,
મિંચ્યા સુખ માયામાં મોહ્યો, મૃગ તૃણા જળભાળીરે—પામ.
આઠ પહોર અંતરમાં ખળીયો, ઘણાં ઘણાને ધાયો,
રહી ખળી ધન જોગું કીધું, ના ખરચ્યો ના ખાયોરે—પામ.
નારી આગળ નિર્લજ્જ થઈને, ખીતો ખીતો બોલે,
હડકલાવે હસી બોલાવે, કરે તૃણને તોલેરે—પામ.
સાસુ સસરા સગા સંબધી, તેની સેવા કીધી,
દેવાનંદ કહે સાધુજનની, તેં સેવા તજી કીધીરે—પામ.

૨૨

રાગ—કલ્યાણ.

ગનપતિ દેવા ગરીબ નિવાજરે—ગન ટેક.

ચંદન ચરચીને પુષ્પ ચડાવું, સિંદરની ચડે સેવારે—ગ૦

ચાલ બરી મોદક ધરૂં આગે, મન ગમતાં માંહે મેવારે—ગ૦

શરણાગતને શરણે રાખો, વર દેવાનું છે હેવારે—ગ૦

નિરમે રામના સ્વામીને સમરો ભક્તી માણું છું ગનદેવારે—ગ૦

૨૩

રાગ—એજ.

સુરતપર વારી જાડે, નાગર નંદા.—ટેક.

સખ સખીયનમેં રાધા બડી હૈં, તીર્યમેં બડી ગંગા—સુરત.

સખ દેવનમેં શંભુ બડા હૈં, તારેમેં બડે ચંદા—સુ.

સખ ભક્તમેં ભરત બડા હૈં, બેધનમેં હનુમતા—સુ.

ખંદ્રા ખનમેં રાશ રચ્યો હૈં, નૃત્ય કરત ગોવિંદા—સુ.

આપ તો બય ધોવરકા છાઇ, હમકો બતાવ્યો ધર ધંધા—સુ.

વિખ પ્યાલે કાલીનાગનાથ્યો, ફણપર નૃત્ય કરતા—સુ.

ચંદ્ર સખી ભજ ખાલ કૃષ્ણ છખી, તુમ ઠાકોર હમખંદા—સુ.

૨૪

રાગ—એજ.

મુગટપર વારી વારી નાગર નંદારે—મુ. ટેક.

સખ દેવનમેં શિવજી બડા હૈ, તારનમેં બડા ચંદારે—મુ.

સખ રાનીન મૈં કૌશલાજી બડી હૈ, તીરથમેં બડી ગંગારે—મુ.

સખ ભગતમેં ભરત બડા હૈ, જોધન મૈં હનુમંતારે—મુ.

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ, મીટ જાએ ચોરાશીકી ચિંતારે—મુ.

૨૫

રાગ—એજ

ચરણુરજ મહિમામેં જનીરે, ચરણુરજ....ટેક.

જન ચરણુસે ભકત વિભીષણુ, ભઘરે લંકાકી રાજધાનીરે.

જન ચરનસેં અલેખ્યા ઓધારી, શખ જનત ગૌતમ રાનીરે.

જન ચરનનસે મિત્ર સુદામા, દીની સંપતિ પ્રભુ મન માનીરે.

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગુન, ચરણુ કમલમેં ચીન સાનીરે.

૨૬

રાગ—એજ

તને મેરો મનહરી લીનો, રાજ રણુ છોડ;

રંગીલા રણુછોડ, ઓગાલા રણુછોડ, છખીલા રણુછોડ,

મેરો મન હરી લીનો—ટેક.

ત્રીકમ માધવ શ્રીપુરુષોત્તમ, કુંવર કલ્યાણજીની જોડ;-તેને મેરો.
 શંખ ચક્ર ગદા પદ્મ ખીરાજી, સુંખ મોરલી ધનધોર;-તેને મેરો.
 મોર મુગટ શિર છત્ર ખીરાજી, કુંડલકી છલચોર-તેને મેરો.
 આસપાસ રતનાગર ગાજત, ગોમતી કરત હેં કલોલ-તેને મેરો.
 ધજા પતાકા બહુ પ્રરકે, ઝાલર કરત ઝકઝોત,-મેરો મન.
 શખલ જાગત નેકોમો હરી પ્રગટે, નામધરેઓ રણછોડ-મેરો મન.
 કૃષ્ણ જીવન તુલશીદાસરે પ્રભુ પ્યારે, જ્ય જ્ય જીગલ કીશેર-મેરો.

૨૭

રાગ-આસા.

નાથ કેસે ગજદો ખંધ છોડાયો, મોકું એહી અચરજ તેરો આયો.
 ગજ ઝોર આહ લડે જલ ભિતર, લડત લડત ગજ હાર્યો,
 તિલસર સુંઠ રહી જલ ઉપર, તખ હરિનામ પુકાર્યો-નાથ૦
 છાંડ પાવડી પયાદા ઘોડે, ગરૂડકું વેગે ખુલાયો;
 જલ ડુખત ગજરાજ ઝો ધાર્યો, વૈકુંઠ ધામ પૈયાયો-નાથ૦
 જલત અગનમેં પ્રહલાદ ઝોધાર્યો, અંગ તાપ નહિ આયો,
 થંભ ફેડ હિરણુ કરયપુ માર્યો, નરસિંગ રૂપ ધરાયો-નાથ૦
 ભિલડીકે ખોર સુદામાકે તાંદુલ, રૂચી રૂચી ભોગ લગાયો;
 દુર્યોધનકા મેવા ત્યાગે, શાક વિદુર ધર પાયો-નાથ૦

કોરવ પાંડવ યુદ્ધ રચ્યો હૈ, કોરોડો માર હટાચો;
 બરી સભામેં લજ્જ રાખી, દુપતિકો ચીર પુરાયો—નાથ૦
 ધન્ય અયોધ્યા ધન્ય હૈ જનકપુર, ધન જનની જન બચો;
 ધન ધન ભાગ રાજરે જનકકો, દસરથ સમૃધિ પાચો—નાથ૦
 સાત સખી મલ્લી મંગલ ગાવે, રેશમ ગાંઠ ગુંથાયો;
 છુટત નાહિં સિયાજીકો કંકણ, કીશખીધ ધનુષ ઉઠાયો—નાથ૦
 ધનુષ તોડી સિયાજીકો પરણે, અયોધ્યાકો રાચો;
 તુલશીદાસ આત્મા રઘુવરકી, ચરન કમલ પટાયો—નાથ૦

૨૮

રાગ—એજ.

નાથ તુમ જનતહો સખ ઘટકી, મીરાં ભક્તિ કરેરે પ્રગટકી—ટક.
 આન ધરી મીરાં મનમાં સંભારે, પુજ કરે અટપટકી;
 ચાલિઆમકું ચંદન ચડાવત, બાલ તિલક બિંદુ અટકી—ના૦
 રામ મિંદરમાં મિરાં નાચે, તાલ પડે તેસે અટકી;
 પાઉમે નેપુર રમઝમ વાગે, લાજ સંભારે ઘુંઘટકી—ના૦
 જરનાં ઠટારા રાણેજીએ બેજ્યા, સાંધુ સંગત મીરાં અટકી,
 તે ચરણામૃત મીરાંએ પીધું, હોગધ અમૃતકી વટકી—ના૦
 સુરત દોરપર મીરાં નાચે, શિરપેંગડા ઉપર મટકી;
 મીરાં કેહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, સુરતી લગી જસેનટકી—ના૦

૨૯

રાગ—એજ

નાથ તુમે નિર્ધનીઆતું છો નાણું, એવી અપુટ હીરાની છોખાણું;
 કુંવરખાઇની જે દીઆવી અધરણી, નરસી પાસે નોતું નાણું,
 મામેરું લઇ પ્રભુજી પધાર્યા, ત્રીકમજીએ સાચવ્યું ટાણું;—ના૦
 માનવીનો જરે મેલો ભરણું, કબીરતું નથીરે ઠેકાણું;
 પોઠીઆ લઇને પ્રભુજી પધાર્યા, જગતમાં હેરે કહેવાણું—ના૦
 મુકતાફલ બહુ મોઘા મળેછે, સસ્તુ મિલેછે દાણું;
 મીરાં માથે માવે મેરજ કીધી, જરજ જરૂં ખવાણું—ના૦
 ગટ ગટમાંદે ગોવિંદ બિરાજે, ઠાલુ નથીરે ઠેકાણું;
 હરિ વચને કેછે રાલાખો, આખી ઉમરમાં જણાણું—ના૦

૩૦

રાગ—એજ

નાથ તમે તુલસીને પત્ર તોરાણા, એવા જસ ગોવિંદનાં ગવાણા;
 બોઠાણે બહુ નામીને શેવ્યા, બોલમાએરે બંધાણા;
 કૃપા કરીને પ્રભુજી પધાર્યા, હાકેરજીએ હરશાણા—ના૦
 ગુગળીઆ વાસે ગોતવાને ચાલ્યા, અંધ બીચ જઇ અટકાણા;
 ગાહવે ચડી પ્રભુ આપ પધાર્યા, શાન કરીને છિપાણા—ના૦

હેમ ખરોખર મુલ કરીને, વાલ સવામાં તોરાણા;
 બ્રાહ્મણીઆને જુથાપણુ આબ્યું, સંતને વચને વેંચાણા—ના૦
 મધ ગુજરાતમાં છેરે દ્વારિકાં, વેદ પુરાણે વંચાણાં;
 ભતગુરુ વચને ગાએ રાલાખો, કલિયુગમાં એ કેવાણાં—ના૦

૩૧

રાગ—એજ

એવવજી પ્રાલબ્ધી ગત ન્યારી, તમે જીવેને વાત વિચારી,
 દાવરનીર ભર્યો હૈ સરોવર, સમુંદર હોગયો ખારી—ટક.
 સુંદર લોચન મૃગકું દીઆ હૈ, બનબન ફિરત દુખારી;
 મુરખરાજ રાજ કરત હૈ, પંડિત ભયોરે ભિખારી—આ૦
 વેશ્યાકું પાટ પીતાંબર દીનો, સતીકું ન મીલે સાડી;
 સુંદર નાર વાંઝણુ કર ડારી, જુડણુ જણુ જણુ હારી—આ૦
 સુમકું ધન બહોત દીઆ હૈ, દાતાકું ન મીલે જીવારી;
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણુ કમલ બલેહારી—આ૦

૩૨

રાગ—રેખતા

તેરો અવસર ફેર કદી નાવે, સુતે તુજે નિંદકીઉ આવે;
 તેરે શીર જમશા વેરી, ભજન બિન કેન ગત તેરી—ટક.

ખડેખડે રાવણુસે રાખ, જનુકે આગે નોખતાં ખાખ;
 છતાં સરવે લોકદે હંકા, સોઘ ખાલી કરગએ લંકા-૧
 પુષ્પકી સેજપર સોતા, સુલાખી દૃષ્ટસેં બેતા;
 કંચન જેસી દેહકી કાંતી, સો જલગએ અગનસો છાતી-૨
 કેતે લએ ચકવતી જુપા, સોમિલ ગએ ખાકમે રૂપા;
 અંતે હે જંગલકા વાસા, જુઠી આ જગતકી આસા-૩
 અષ્ટાંગી યોગકો સાધે, તાહિતે આયુખલ વાધે;
 અમર કીઆ આપકા અંગા, સોઘ કાલે કરદીઆ લાંગા. ૪
 અમૃતકે પાનકો કરતા, વેમાને બેઠકે ફીરતા;
 મંદ્રકો કાલ બેખાયા, તાહિતે જુઠી હેં કાયા-૫
 જેસા હેં પાનીપર ફેટા, ભરોંસા દેહકા ખોટા;
 તાહિતે વિલંબ નવ કીજે, સાધુ સંગ રામ રસ પીજે-૬
 એરે તો રામસે મીઠનાં, છહાં વહિં કાલકી કલના;
 એસિમેં નિશ્ચર જાની, મિલે દેવાઆએ ગુરૂ ગ્યાંની.-૭

૩૩

કીરતન

જન મુખસે સીઆ રામ ન સરેઓ,
 તીન મુખમેંતો ધુળ પડીરે-દોહ.
 ધીક તેરો જનમ, જીવન તેરો ધીક હેં,
 ધીક ધીક મનુષકી દેહ ધરીરે;

જીવત તાત મુવા નહીં તેરા,
 કીયું જનમેચ્છો તું ગેમાર બરીરે;
 રામ નામ બીન રસના કેસી,
 કરો ઉનકા દુકડા દુકડીરે—જન૦
 જન નેન પ્રભુ ન નીરખેચ્છો,
 સોનેન નમે લુણુ બરીરે;
 રતન પદારથ જન્મ માનખો,
 આવત નહી સો ફેર ફરીરે;
 અબ્બ તેરો દાવ બન્યો હે મુરખ,
 કરના હોયસો લેને કરીરે—જન૦
 હાથ પસાર કીયો નહી સુકરત,
 દેવ દુવારે ડગલા બરીરે,
 ખીમ કહે તું ભુલો આવેચ્છ,
 ખાલી તેખી ખેપ પડીરે—જન૦

૬૪

પ્રભુની પ્રસંશા.

ભુજંગી—છંદ.

નમે સર્વ સંસાર વિસ્તાર કીધો, તમે સરવને સુખનો સાધ દીધો.
 તમે વિશ્વ વિશ્રામના ઠામ જેવાં, દયાલુ તમોને નમું દેવદેવા.

તમે પૃથ્વી સાથે, સ્નન્યા સર્વ પ્રાણી, તમે વેદવિદ્યા વિશેષે વખાણી;
 તમે માણસોને દીધા મીઠમેવા, દયાલુ તમોને નમું દેવદેવા.
 તમારા ગુણો શેષ મહેશ ગાવે, તમારા પુરા પાડનો પાર ન આવે.
 તમેછો ત્રિલોકી તણું તાવ જેવા, દયાલુ તમોને નમું દેવદેવા.
 ભજે શેષને સારદા ચંદ્રઘટ્ટ, ભજે આપને મોટા મુનિંદ્ર.
 સદાશિવ જેવા સજે નિત્ય સેવા, દયાલુ તમોને નમું દેવદેવા.

૩૫

૫૬

દુસરો કેન સુખદાઘ, શામ ખીના દુસરો કેન સુખદાઘ (ર)
 બીરજતા ધ્રુવકી ઉરલાઈ, અવિચલ પદ દિયો આઘરે.
 ઝુટે જખહીં પકડયો ગજકું, છિનમેં લિયો છોડાઘરે—દુઃ
 પ્રલાદકી અતી પીડા પીછાની, પ્રગટ બયે થંભમાંહીરે,
 હિરણુ કશપુ મારયો હરીએ, નરસીંહરૂપ બનાઘરે,
 પાંડવકુ લાખા ગૃહમેંસેં બકે લીયો બચાઘ;
 પાંચાળીકે ચીર પુરનકુ ધીર તજી આયે ધાઘરે,
 જહાં જહાં બીડ પડત ભકતનકુ, તહાં તહાં હોત સહાઘરે;
 દયાનંદકો નાથ દયાલુ, ભજે ભાવ ઉરલાઘરે.

૩૬

૫૬

મારો હંસલો નાનોને દેવલ જીનું તો થયું,
 જીનું તો થયું પાંજર પડયું તો રહયું રે—મારો.

કુડી કુડી કાયા રામ, જુઠી જુઠી માયારે (૨)
 કુડા તો દિલાસા અમને દેતો ગયોરે—મારો.
 આરે કાયાની સાથે પ્રીતુ બંધાણી રામા (૨)
 પડી ગયાં હાંતરે ખોખું પડયું તો રહ્યું રે—મારો.
 કાયાનો ગઢ હંશા ડોલવાને લાગેરે (૨)
 હાંડી ગયો હંશ પાંજર પડયું તો રહ્યું રે—મારો.
 બાધ મીરાં ગાયે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વાલાં (૨)
 છેલી બાકીના રામો રામ—મારો.

૩૭

રાગ—કુમરી.

રામ રતન ધન પાયો, મૈયા મેંતો રામ રતન ધન પાયો—ટક.
 સતસંગત સતગુર પ્રતાપસે, લાગ બડોબની આયો—મૈયા.
 ખરચે ન ખુટે વાંકુ ચોર ન લુટે, દિન દિન હોત સવા સવાયો—મૈ.
 નીરનખોડે વાંકું અગ્ની ન બલે, ધરણી ધર્યો ન સમાયો—મૈ.
 નામકો નાવ ભજનકી બતીયા, લવસાગરસેં તાર્યો—મૈ.
 મીરાંબાધ પ્રભુ ગીરધર શરને, ચરણ કમલ ચિત્ત લાયો.

૩૮

રાગ—ગોડી

ગર્વ કીયો સોધ નર હાર્યો,
 સીયા રામજીસેં ગર્વ કીયો સોધ નર હાર્યો—ટક.

ગર્વ કીયો રત્નાગર સાગર, નિરખારો કરી ડાર્યો—સીયાં
 ગર્વ કીયો ચક્રવાને ચક્રવી, રેનવિ છોડો કરી ડાર્યો—સીં
 ગર્વ કીયો મેઢ પરવત, ઢુંક ઢુંક કરી ડાર્યો—સીં
 ગર્વ કીયો અંબનીકે પુતર, પાઉં ખોડો કરી ડાર્યો—સીં
 ગર્વ કીયો હિરણ્ય કંસ રાક્ષસ, નખ વધારી કરી માર્યો—સીં
 ગર્વ કીયો આવલકે કુલડે, જાઘ ચમાર કુંડ ડાર્યો—સીં
 ગર્વ કીયો લંકાપતિ રાવન, રાજ્ય ખેદાન કરી ડાર્યો—સીં
 કહત કખીરા મુનો ભાઈ સાધુ, શરણે આયો વાંકું તાર્યો—સીં

૩૯

રાગ—ગાડી.

જસોદા મૈયા કાહ ન મંગલ ગાવે, જસોદા મૈયા કાહ ન મંગલ ગાવે;
 પુરણુઅલ સકલ અવિનાસી, સો તેરી ધેનુ ચરાવે—જસોદા.—ટક.
 કોટિ કોટિ અલાંડકે ભરતા, જપ તપ ધ્યાન ન આવે;
 ન જનોં યહ કૌન પુન્ય-હૈં, જમુમતિ ગોદ ખેલાવે—જં
 શિવ સનકાદિક આદિ અલાદિક, નિગમનેતિ જસગાવે;
 શેષ સહસ્ર મુખ રટત નિરંતર, સોજકો પાર ન પાવે—જં
 મુંદર બદન કમલદલ લોચન, ગોધુંક સંગ આવે;
 માત જસોદા કરત આરતિ, કખીરા દરશન પાવે—જં

૪૦

ધનાશ્રી.

સૌનું કરો કલ્યાણુ દયાણુ પ્રણુ, સૌનું કરો કલ્યાણુ-ટેક.
 નરનારી પશુ પક્ષીની સાથે, જીવ જંતું તમામ-દયાણુ
 જગનાવાસીઓ સૌ સુખ ભોગવે, આનંદે રહી આઠો જમ-દ૦
 દુનિયામાં દરદ દુકાળ પડે નહી, લડે નહી કોઈ ગામ-દ૦
 સર્વે જગે સુખકારી વધેને, વળી વધે ધનધાન-દ૦
 કોઈ કોઈનું બુદ્ધ નવ ઇચ્છે, સૌનું ઇચ્છે સૌ સમાન-દ૦
 પોત પોતાના ધર્મ પ્રમાણે, સર્વે ભજે ભગવાન-દ૦

૪૧

રાગ-હુમરી.

જુહી જુહી જગતની આશરે, નરનાસ પલકમાં પાવે-જુહી ટેક.
 માનત મેરી નહી કોઈ તેરી, કાલ કઠીનશીર ત્રાસરે-નર૦
 કાલા ચવીના મુખમેં લીના, વાંકા નહિ વીસવાસરે-નર૦
 સુતવિત્ત દ્વારા જગ વ્યવહારા, સરવે સુપન વિલાસરે-નર૦
 દેવાનંદ દેખી ભવભય લેખી, ધનમેં ભયે ઉદાસરે-નર૦

૪૨

રાગ-એજ.

ગાયે ગાયેન ગીરધરલાલરે, નર પલ ગયે વીસગઢ.
 અતીમદ માતા દેશમેં દાતા, હોગયે હાલ બેહાલરે-નર૦
 કુકર્મ કરતા દીલ નહીં ડરતા, ધરે રહે ધન માલરે-નર૦

પ્રભુ પદ પ્રીતી કબહુન કીતી, હું બુધી ચલતહુ ચાલરે—નર૦
 દેવાનંદ પ્યારે હરી ઉરધારે, તજી દીનો જગ જાંબલરે—નર૦

૪૩

રાગ—એજ.

મેરી મેરી કરત મતીમંદરે, પ્રજ ચંદ દીયે વીસરાધ—મેરી ટક.
 નરતનપાયો કછુના કમાયો, ફેર ધરેયો ભવ કંદરે—પ્રજ૦
 જીવ અભાગી વિષય અનુરાગી, સમયો નહિ સુખ કંદરે—પ્રજ૦
 ત્રીવિધી તનમેં જરતહેં મનમેં ગાફર ગબર ગંદરે—પ્રજ૦
 દેવાનંદ ભારી કહત બીચારી, બહી જપત સુરવંદરે—પ્રજ૦

૪૪

રાગ—એજ

આયો આયો મનુષ્ય અવતારરે, નર ચાર દીવસમ જમાના—આયોરે.
 કુટંબ કબીલા સ્વારથ મીલા, વાંકુ ચલત નહી વારરે—નર૦
 જમકે દુતા મારતા જુતા, પાપી કરત પુકારરે—નર૦
 ભવ દુઃખ ભારી દેખ બીચારી, મરને ધરત અવતારરે—નર૦
 દેવાનંદ ભારી ચરને મોરારી, સેજ તરે સંસારરે—નર૦

૪૫

કીરતન

તું ચામેડેકી પુતડી ભજન કરીલે, (૨)
 ચામેડેકી પુતડીને ચાવે નાગરપાન;
 અછા અછા લુગડા પેરે, છોડ ચલે અભીમાન,
 ભજન કરીલે, તું ચામેડેકી પુતડી—ભજન૦

ચામડેકા હાથી ઘોડા, ચામડેકા ઉંટ,
ચામડેકી સારી દુનીયાં, દખો ચારે ખુંટ-ભજન કરીલે૦
ચામડેકા પશુપક્ષી ચામડેકા નાગ,
ચામડેકી સારી દુન્યા, ચામડેકા વાધ-ભજન૦
ચામડેકા વાછેડાને, ચામડાકી ગાય,
ચામડેમેંસે દુધ નીકસે, ચામડેમેં સમાય-ભ૦
ચામડેકા બાદશાહને ચામડેકા મીર,
ચામડેકી સારી દુનિયા, કહે ગયે કબીર-ભજન કરીલે૦

૪૬

રાગ—ભરથરીતુ

જનની જીવો ગોપિચંદની, પુત્રને દિધો વૈરાગજ;
ઉપદેશ આપ્યો એણીપેરે, દિધી સંસારને આગજ-ટક.
ધન ધન માતા ધ્રુવતાણી, બોલ્યા કઠણ વચનજ;
રાજતાણા સુખપર હરિ, વેગે ચાલ્યા વનજ-જ૦
ભલો ત્યાગછે ભરથરી તણું, તજી સોલસેં નારજ,
મંદિર માયાને મેલી કરી, આસન કીધું છે ખારજ-જ૦
ઉઠી ન શકે પણ ઉઠેઆ, જ્યારે બોલાવ્યું બાજંદજ,
જોગીને જોઇ ત્રાશ ઉપનું તજવા જોગછે કંદજ-જ૦
વૈરાગપર જાહું વારણે, ખીજ ગયાં છે અનેકજ;
ભલા જુંડા અવનિ ઉપરે, ગણતાં નાવે છેકજ-જ૦

કિઆ ગઘઉ કુલ રાવણ તણું, સાગર સુત સાઠ હજારજી;
 નાણું નરઘઉ રાજનંદનું, સરવે સ્વરૂપ નવે વારજી-જાં
 છત્રપતિ તો ચાલિગઆં, રાજ્ય મુકિ રાજનંજી;
 દેવ દાનવ મુનિ માનવિ, આછે સરિખા સ્વપનજી-જાં
 શમજી મુકો તો સાઈં ધણું, જરૂર મુકાવસે જમજી;
 નિમ્બુલાનંદ કહે આ નહિં મટે, સાચું કહું ખાધ સમજી-જાં.

૪૭

રાગ—એજ

જંગલ વસાવે ઓ જોગીએ, તજી તનડાની આશજી;
 વાત ગમે નહિ આ વિશ્વની, આઠે પહોર ઉદાસજી-ટેક.
 સેજ પલંગપર પોઢતાં, મેડી મોલાતું માં એજી;
 તેને નશી સુવા સાથે, બેઠાં તરૂં તરે જાએજી;-જાં
 શાલ ધોશાલાં ઓઢતાં, જણા જમા જરીધારજી;
 તેણેરે ઓઢી કંથા ગોધડી, જમ ઉમે છડીધારજી;-જાં
 લાવતાં તે ભોજન જમતાં, વિવિધ વિધનાં અન્નજી;
 તેરે માંગવા લાગા દુકડા, લિખે આ ભુવન ભુવનજી—જાં
 હાંજી કહિ હજારો ઉઠતાં, ચાલતો લશ્કર લાવજી;
 તે નર ચાલેઆં એકલાં, પેરવાપેજર નહિં પાવજી-જાં
 રહો તો રાજ હું રસોઈ કરું, જમતા જઓ જોગીરાજજી;
 ખીર ખનાવું ખણું એકમાં, સ્વામી લિખેઆને કાજજી-જાં

અજ માટે જે ઉભા રહે, કરે એકની આશજી;
 નહ તે જોગી ભોગી જાણવો, અંતે થાયેછે વિનાશજી—જં ૦
 સંસારના મુખ પરહરે, જે જન જાણશે જોગજી;
 ધનરેદારા માંતે નહિ પ્રશે, રોગ સમાન છે ભોગજી;—જં ૦
 ધન ધન છે આ વૈરાગને, તજી તનડાની આશજી;
 કુટુંબ તજીને ન્યારારયાં, તેનું કુલ અવિનાશજી—જં ૦

૪૮

બારમાસી

સખી આવે એ કારતક માસકે, કંથ સધાવેઓ;
 જણે માસે અચુકે ટાઢ, શિયાલોરે આવે ઓ—ટક.
 સખી નાશી ગયા નિરધાર, પિયુરે મુનેપર હરિ;
 આવી જમરા વેરણરાત, જોધને જાંખીપરી. ૧
 સખી માગસરે મધની જાએરે, ખાલાપણ દોહોલો,
 જંના હરિરે ચાહ્યા પરદેશ, તેને કેમ સોહોલો;
 સખી સુની દીસે સુંદર સેજ, સુના દીશે ઓરડા,
 જંના પીયુરે ચાહ્યા પરદેશ, દહાડા જાએ દોહોલા. ૨
 સખી પોસ માસે પરભોમ, પોતાની સાંભરે,
 સીતા એકલડાં વનમાંહે, રહીનેરે શું કરે;
 સખી કોએ ન આવે કોએ ન જાએરે, સંદેસોરે રામનો,
 એવો કાગલ ન આવે કોએ, હરિનારે નામનો. ૩

સખી આવે ઝો માધજમાસ, સાજન મુને સાંભરે,
મુને અતિરે હેમાજલવહે, દેહડી ભારી થરથરે,
સખી પોતાના દીલડાની વાત, કેનેરે આગળ ખોલીએ,
એવી જીંહાઈં નવખંડ, બીજસું ન ખોલીએ. ૪

સખી આવેઝો ફાગણ માસ, હોળીરે આવી દુકળી,
જેના હરિરે ચાલ્યા પરદેશ, ન ભાવેરે સુખડી,
સખી ફાગણ ફુલે ઝો ફુલ, દીસે રળીઆમણાં,
જેના પિયુરે ચાલ્યા પરદેશ, ફુલરે શેઆ કામનાં. ૫

સખી આવે આં પીઅરપાન, નગણો નાવલ નાવેઝો,
જેને વહી ગયા પાંચે માસ, છઠો ચૈતર આવેઝો;
સખી ચૈતર ચિતમાંહે, સુકાવીને સડ થયાં,
એવો નાવેઝો કારાયલ કંથ, સીતાવર રીસાધ ગયાં. ૬

સખી વૈશાખે વનમાંહે, હિંડોલેરે જીલતાં,
એવી પાકી આંખાની સાખ, સુવડા માંહે લોલતાં;
સખી ઊંનાળે લુંવવાએરે, અગન બહુ ઝાટકે,
જેના પિયુરે ચાલ્યા પરદેશ, હૈડામાંએ ખાટકે. ૭

સખી આવે ઝો જઠજમાસ, સરોવરે ઝીલતાં,
જેના પિયુરે ચાલ્યા પરદેશ, કાજલ કેમ સારીએ. ૮
સખી આવેઝો આશાઠ માસ, બપૈઆરે પિયુ કરે,
એવા ઝરમર વરસે એથ, આએ થૈને ઉતરે;

સખી એક અંધારીરે રાત, ચમુકેરે દામની,
 જેના પિયુરે ચાલ્યા પરદેશ, સેજરે સેચ્યા કામની. ૯
 સખી આવે એ આવણુ માસકે, વરસિને સું કરે,
 સીત ભીજે નવરંગ ચીર, આંખોથી આંસુ જરે;
 સખી પરમારથની પ્રીત, પરેતો લઘ પારીએ,
 એવો નગુણા સાથે નેહ, ટડેતો લઘ હાળીએ. ૧૦
 સખી ભાદરવે ભગવાન વિનેચ્યા, કેમ ચાલીએ,
 એવા પાકા આગલનાં ખીજ, નવા કેમ ભાલીએ;
 સખી દુખળાનાં દહાડા દશવીશ, આધેરાં ઠેલીએ,
 એવા લાંબણ પડશે લાખ, માન કેમ મેલીએ. ૧૧
 સખી આવે એ આશુજમાસ, પથર રામે તારેચ્યા,
 સાથે લીધી વાનરની સેન, લંકામાં આવે ચ્યા;
 સખી મારેચો રાવણરાયે, સીતા ધરે આવે ચ્યા,
 એવા વરતે ચ્યા જે જે કાર, અયોધ્યા પધારે ચ્યા;
 રાખી ભરત શત્રુધનભાઈ, મળ્યા આવી માતને,
 એવો રામે એ હરિનો દાસ, સંભળાવેછે સાથને. ૧૨

૪૯

કાચળા કાચળીનું ભજન રાગ-ચૈત્રવિજય.

કરે કરમા કાચળી કુડીરે, રામૈયાની રીતછે રૂડી-ટોક.
 કાચળો કાચળી જલમાં રહેતાં, હતાં હરિનાદાસ,
 દર્શન કારણે ખારે નિસર્યા, રાખીને વિસવાસ;
 આવતા નજરે ભાળ્યારે, રાજ થઈ સન્મુખ ચાલ્યા. ૧

પોતપોતામાં પ્રીત કરીને લેતા હરિનું નામ,
 પારધિએ આવી પાખંડ માંડિએ, પાપીએ નાંખી જળ;
 જનાવર જીવતાં જલ્યાંરે, જઈને આંધળુમાં ઘાલ્યાં. ૨
 સાંઝેરી આના સુખડાં મેલી, ચાલ્યાં નહે રામાંએ,
 શ્યામા સંગાતે શ્યામને જલ્લી, નાખ્યા ભાથામાંએ;
 કાંધ ઉપર કાવડ લીધીરે, કષ્ટ થે જીવને લીધી. ૩
 કાંધ ફેરીને કાંચ થે જોયું, જીવતો ઢીઠો જંગ,
 થે ઉજળુને ખાડામાં નાંખી, કચરાણાછે અંગ;
 હે ઠેથી થાએ ઉખાડરે, નથી ઉગર્યાનો આરો. ૪
 સાંઝેરીઆમાં સુખીજ હતાને, કરતા આનંદ આપ,
 ઠેલી ઠેલીને ઠાનમાં નાખ્યા, તરત લીધીછે તાપ;
 આપે થે બલવા લાગારે, સાંઝેર મેલી સીદને ભાગા. ૫
 કાચથો કહેછે કાચખી રેતું રાખને ધારણુ ધિર,
 આપણને ઉગારશે વાલો, જીગતે જડુવિર;
 ચિંતા મેલી ચરણે આગેરે, મરવા નહીં લીએ માવો. ૬
 વારતી તીસેયા વાસ્તેરે માઈ, કંથે ન માન્યું કેણુ,
 કાલ આળ્યો કેણુ રાખશે તમને, નિચાઢાલો નેણુ;
 પ્રભુ તારો કયાં છે પ્રાણીરે, માથે આવી મોટા નિશાણી ૭
 અબલાને ઘતખાર ન આવે, કોટિ કરોને ઉપાયે,
 કયું ન માને હોઈનું જે તો ગાયું પોતાનું ગાયે;
 એવી વિસવાસ વોણીરે, પ્રથમ તો મતની પોણી ૮

કાંચળી કહે છે ક્રિયાં છે તારો, રાખણ હારો રામ,
 ભાવી નીકેના હાથમાં તમે, એશું બેલોછો શ્યામ;
 મરવા ટાંણે મત મુઝાણીરે, તુટવા પછી ઝાલવું તાણી, ૯
 બળતી હોય તો બેસને મારી, પીઠપર રાખું પ્રાણ,
 નિંદા કરોછો મારા નાથની પ્યારી, મુને લાગેછે બાણ;
 વાલો મારો આવશે વાઝરે, આમાંથી ઉગારવા સાઝ. ૧૦
 કાચળી કહેછે કેણુ ઉગારે, જતો રહ્યો જગદીશ,
 ચારે દિશાએ સળગવા લાગ્યું, એ રાણાં વચ્ચે વચ;
 જનો વિશવાસ છે તુનેરે, તેનો ઇતખાર ન મુને. ૧૧
 ત્રિકમજ ત્રેલોકમારે, મારે તમારો ઇતખાર,
 અટક પડી હરિ આવજો વેલા, મારા આતમાના એધાર;
 છોગાળા વાતછે છેલીરે, થાજે બળતાના બેલી. ૧૨
 કાચળી કહે કિરતાર ન આવ્યો, ને આપણો આવ્યો અંત,
 પ્રાણ ગયા પછે પોચશે તમે, તે મુંન બાંધો તંત;
 આમાંથી જો ઉગરીએરે, ખારે કેલી પગ ન ભરીએ. ૧૩
 વિહુલજ મારી વિનતી મુણી, સામળા લેજો સાર,
 લઇલો પાસે લોકમાં વાંસે, બીજ કેનીવાર;
 હરિ મારી હાંસી થાસેરે, પ્રભુજ પ્રતીત જશે. ૧૪
 કેશવજને કહણુ આવી, મોકલ્યા મેઘ મહાર,
 આંધણુ માહોંથી ઉગારીઆ આવી, કાચખાને કિરતાર,
 ભોજલ ભરસો આવશે જનેરે, ત્રીકમજ તારસે તેને. ૧૫

૫૦

રાગ—બીહાગ.

ભજન વિના કાહેકું દેહ ધરી—ટેક.

ગર્ભવાસમેં તેં કોલજ દીનોં, બાહેર ભૂદયો હરિ—ભ૦ ૧

પ્રસુતિ પવનતેં બાહેર નિકસ્યો, પિછે બુદ્ધિ ફિરી—ભ૦ ૨

સુરદાસ ભગવંત ભજનવિના, જનુની બહુ ભાર મરી—ભ૦ ૩

૫૧

રાગ—એજ.

સાચો કલિયુગ આયો, અબતો સાચે કલિયુગ આયો,

પુત્ર પિતાકો કયો ન માને, કરે અપનો મન ભાયો—ટેક.

નારી પતિકો ધર્મ ન પાલે, નિરખત પુરૂષ પરાયો,

સંન્યાસી ધન ખેંચન ન લાગે, હરિ સુમરન ખિસરાયો—અ૦

નૃપ કપટિ રૈયત દુઃખ પાવે, બ્રાહ્મણેત ભટકાયો,

વસુધા વરધા અદ્ય હોત હૈ, સખ જગ પાપસેં છાયો—અ૦

દેખો વૃંદાવન મથુરા નગરી, કાલિંદ્રી નિર સુકાયો,

સુરદાસ પ્રભુ તે હારે ભજનખિન, મોકું કેસે છવાયો—અ૦

૫૨

રાગ—એજ.

જ કોઇ પ્રેમી અંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ઠરે—ટેક.

સિંહણ કેરું દુધ તેજ વરી, સિંહના સુતને જરે,

વિનાકંચન સહ ધાતુ પાતરમાં, ફેડીને નીસરે—પ્રે૦

સકળ જીવનું જીવન સાકર, ખરના પ્રાણજ હરે,
 ખારા સમુદ્રની માછલડી તે, મીઠા જલમાં મરે—પ્રેમ
 સોમવલી કોઈ પાન કરે નહ, તે શુદ્ધ આશ્વાસુ કરે,
 વગર વંશને વમન કરાવે, તે વેદવાણી ઝોચરે—પ્રેમ
 પ્રેમ ભક્તિ વિનેઆ પુરૂષોત્તમ, તે પુઠે નવફરે,
 દયારામ કહે તે પ્રીતમને, શ્રીગોવર્ધન ધરે—પ્રેમમ

૫૩

રાગ—ધોળા.

હારે હરિભજન થકી છોટા હોય તે સઉથી મોટા થાયેછે,
 તણ તાપ ટડે જનમ મરણનાં શંકટ સરવે જાયેછે—ટક.
 હારે શુકદેવનું મુલ જીવે સોધી, શજનુ કરાઈ તે પશુ રોધી,
 થયાં ઈશ્વર આપે અદોધી,—હરિ ભજન થકી૦
 જીએ વાલમીકીની તો વાત અરી, જોણે દરભશાળામાં દેહ ધરી;
 તેણે શતકોટી રામાણુ કરીરે—હરિ ભજન થકી૦
 જીએ ઋષિ સંગીછે હરણીનાં જીવે વેદ વેઆસ વિનપરણીની;
 જીએ સુત પુરાણી કોણુ કરણીનાં—હરિ ભજન થકી૦
 જીએ દાસી સુતનું હિણપણું, વક્ત્રી પુન્ય પવિત્ર ચરિત્ર ધણું;
 થયાં નારદ મન ગોવિંદ તણું,—હરિ ભજન થકી૦
 જીએ માંડવની મેદકી માતા, જીએ વસિષ્ઠ વેશ્યા વિખ્યાતા;
 જીએ ચતુરાનન પંકજ ગતા—હરિ ભજન૦

જુઓ મધ્યમ જલ ગંગામા ભલે, તેતો ગંગા સરિખું થઇને ફલે;
 જેમ પારસ પરશે લોહ ટલે—હરિં
 જેમ જાત ભાંત સહની જાણી, હરિને ભજતે હરિનું પ્રાણી;
 કહે પ્રીતમ આલખો એધાણી—હરિં

૫૪

રાગ—એજ.

હારે હરિ ભજન વિના, દુષ્પ દરિયા સંસારનું પાર ન આવે;
 જડ બુધીરે જીવ ગુરૂ વિન્યા, શુભ મારગ કોણ બતાવે—ટેક.
 તેતો અનેકવાર અવતાર ધર્યાં, ધણા કર્મ તણા કોઠાર ભર્યાં;
 અથ એથ તણા અંબાર કર્યાં—હરિં
 ફિર્યો ચારખાણ ચોરાશી, થયો જલચલ થલ ચર નભવાશી;
 માયા બંધણ થકી ન શકે એ નાશી—હરિં
 પામ્યો મનુષ્યા દેહમાં નઇરે મણાં, ધનધામ પુત્ર પરિવાર ધણાં;
 હવે ગાઇલે ગુણુ ગોવિંદ તણાં,—હરિં
 હારે તું જડ પાડનું રૂપ થયો, તે સિતવરખા રવી તાપ શઓ;
 તારા કષ્ટનું પારન જાએ હજો—હરિં
 દુઃખ જનમ મરાણનું બહ જાણી, શું બેઠોછો આલશ આણી;
 કહે પ્રીતમ ચેતીલેને પ્રાણી—હરિં

૫૫

(હમ પરદેશ પાંછી સાધુ—એ રાગ.)

બધર કથા નહીં કિરતનાં, સંતનહી મીજમાના;
તાવર જમરે દેરાદીનાં, સાંજ પડે સમસાનારે—ટક.
મેરિ મેરિ કરતે મરજયે મુરખ, મિટે આનમા ન ગુમાના;
સાધુ વિપ્રકી સેવા ન કીની, કીસખીધ હોએ કલ્યાના. ૧
કુલ્યો પ્રાલ્યો કહારે કિરત હૈ, કથા બતલાવે અંગા;
પાહિ પલમેં ફના હોઇ જાવે, જેસા રંગ પતંગારે—જગર૦ ૨
જ્ઞાન વૈરાગ એર નવધા ભક્તિ, એ સંતનામ નિશાના;
જો શેવક નિજ ગુરૂકો જાને, કબહુ ન હોત ઠેરાના—જ૦ ૩
નાખી કમલસેં નાવ ચલત હૈં, ધોવાદશ નેમ ઠેરાના;
સુધ જુમીપર આસન દીનાં, રહતનદે હકો જાના.—જ૦ ૪
કાલ બલી કીસીકો નહીં છોડત, બાલક વૃધ જુવાનારે,
કહેત કખીર સુનો જાગ સાધુ, છોડ દીયો અભિમાના—જ. ૫

૫૬

શ્રી દ્રૌપદીજીએ કરેલી ઇન્ધર સ્તુતિ.

બીનકાજ આજ મહારાજ, લાજ ગઇ મેરી,
દુઃખ હરો દ્વારકાનાથ, શરણમેં તેરી—ટક.
દુઃખાસન વંશ કઠોર, મહા દુઃખદાઇ;
જિન પકડો મેરો ચીર, લાજ નહીં આઇ;

અક્ષયો ધર્મકો નાશ, પાપ રહ્યો છાઇ;
રાકુની દુર્યોધન કરણુ, ખડે કર ઘેરી—દુઃખ. ૧

તુમ દીનનકી શુદ્ધિ લેત, દેવકી નંદન,
મહિમા અનંત ભગવંત, ભક્ત દુઃખ ભંજન;
તુમ કીયો સીયા દુઃખ દુર, શંભુ ધનુ ખંડન;
અતિ આરત મદન ગોપાલ, મુનિ મન રંજન;
કરુણા નિધાન ભગવાન, કરો કયા ઢેરી—દુઃખ. ૨

તુમ સુનિ ગજેન્દ્રકી ટેર, વિશ્વ અવિનાશી,
આહમારી છુટાયે ખંધ, કાઠી પગ ફાંસી;
મેં ધરૂં તીહારો ધ્યાન, દ્વારકાવાસી;
અખ કાહેરાજ સમાજ, કરાવત હાંસી;
અખ કૃપા કરો યદુનાથ, બની ચિત ચેરી—દુઃખ. ૩

તુમ પત રાખી પ્રહલાદ, દીન દુઃખ ટાર્યો;
ભયે ખંભ ફાંડ નરસિંહ, અસુર સંહાર્યો;
વ્રજ ખેલત કેશીખકી, બગાસુર માર્યો;
મધુરા મુષ્ટિક ચાણુર, કંસ સંહાર્યો;
તુમ પિતા માતકી જાપ, કટાઇ બેડી—દુઃખ. ૪

ભક્તહિત લીધે અવતાર, કનાઇ તુમને,
નલ કુબેરકી જડ યોની, છુટાઇ તુમને;
અજ વિનતાકું સુખ દીયો, કનાઇ તુમને;
પ્રજા અખ વિશંખ કયુ કરો અમારી બેરી—દુઃખ. ૫

બેઠે સખ રાજસમાજ, નીતિ જિન ખોધ,
 નહિ કરત ધર્મકી ખાત, સભામેં કોધ;
 પાંચો પતિ બેઠે મોન, કોન ગતિ દોધ;
 લે નંદ નંદકો નામ, દ્રોપદી રોધ;
 કર કર વિલાપ સંતાપ, સભામેં ટેરી—કુઃખ ૬
 સુનિ દીનખંધુ ભગવાન, ભક્ત હિતકારી;
 હરીભયે ચીરમેં આપ, હર્યો કુઃખ ભારી;
 ખેંચત હર્યો મતિમંદ, ખીર બલકારી;
 રખ લઇ દીનકી લાજ, આપ બન મારી,
 હરખત ખરશત સુર સુર સુમન, બખવત બેરી—કુઃખ. ૭
 કૃપા કરી દ્વારિકાનાથ, મનોહર માયા;
 અંખરકા લગાયા પહાડ, અંત નહીં પાયા;
 ત્રેલોક ચતુરદશ બૂવન, ચીર દર સાયા;
 બંદી ગણેશ પરસાદ, કૃષ્ણગુણ ગાયા;
 દીનનકી દીનાનાથ, વિપત્તિ નિવેરી—કુઃખ. ૮

૫૭

૫૬

જીવ તું શીદને ચિંતા કરે, કૃષ્ણને કરજું હોય તે કરે (૨૬)
 તું અંતર ઉદ્વેગ કરે, તેથી કારજ શુ રહે;
 બણીનો ધાર્યો મન સુખો, હર પ્રભાથી નવ ફરે—કૃષ્ણને.

દોરી સર્વે એના હાથમાં, બરાબ્યું ડગલું બરે;
 જવો જંત્ર વગાડે જંતરી, તેવો સ્વર નીસરે—કૃ૦
 જવું જટલું જ જમ કાલે, તે તેને કર ડરે;
 એમાં ફેર પડે નહીં કોઈથી, શિદ્ધ કુટાઈને મરે—કૃ૦
 તારું ધાર્યું થાય એટલું, હરી ઇચ્છા અનુસરે;
 સદા કાળ એ રીતનીલે નહીં, શિદ્ધ હું પણ મનમાં ધરે—કૃ૦
 થાવાનું આણ ચિંતવ્યું થાશે, ઉપનિષદ આચરે;
 રાખ ભરોસો રાધાવરનો, દયા તું શીદ્ધને ડરે—કૃ૦

૫૮

(ત્યજ મન હરિ વિમુખ નકો સંગ એ રાગ)

દૈવ કરે સો હોય આર નહીં, દૈવ કરે સો—ટક.
 હશરથકે કૈકે વશ હોકર, રામવિના બહુ રાય—આર.
 હશરથને જમ દેહ તજ્યો તખ, પાસ પુત્ર નહિ કોય—આર.
 રામચંદ્ર અરૂ સીતા લછમન, વનમે વિચરત વોય—આર.
 માયા મૃગમે મોહિત હોકર, સીતાદીની ખોય—આર.
 જનકપુત્રી આર રામ પ્રિયાસો, રાવણકે બન સોય—આર.
 પાંડુ પુત્ર કુંતા દ્રુપદ્વિનકો, દુષ્પમેં દિયે કુખોય—આર.
 રાજ ગયો બનમેં વિચરત નિત, સુખ રંચક નહિ કોય—આર.
 નલ હમયંતિ હરિચંદ્રકો જનત હે સખ કોય—આર.
 હાનિ લાલ અરૂ સુખ દુષ્પ તનમેં મેટિ શકે નહીં કોય—આર.
 રોગી જીવત મરત નિરોગી, ઉત્તટ સુલટ સખ હોય—આર.

કૃપણ મધે વસુદેવ દેવહી વૃદ્ધ રહે થઈ કોય-ઓર.

કૃપણ ભજો જય કૃપણ પિછાંનિકે તાબિન સુખ નહિ કોય-ઓર.

૫૯

મુંબાપુરીમાં ખીરાજતા.

શ્રીલક્ષ્મીનારાયણ દેવની પ્રાર્થના.

લલિત-છંદ.

સકલ વિશ્વનાનાથ શ્રીહરી, મલીન વાંછનાં ટાળ માહરી,
અધિક બુદ્ધી તું શુદ્ધ આપજે, પ્રભુ કૃપા કરી કષ્ટ કાપજે;
નવકઠી કરી ભક્તિ ભાવથી, નવકથા સુણી નીજકાનથી,
ભજન ના કર્યું તેમ તાહરં, હરી ભલુ થશે કેમ માહરં;
બહુ બહુ કુડા કર્મમેં કીધા, ધન ધુતી કરી પારકા લીધા,
ગરીબ રંકને દુઃખ આપીઆ, તરૂં સુધર્મના તેહ કાપીઆ;
અધીક લોભની લાલચે ફસી, ફીકર ના ધરી ચિત્તમાંકથી,
કથન કંઈ કુડામેં મુખમેં કર્યા, પણ અધર્મના કોથળા ભર્યા;
જગતનાથ હું ના ડર્યો જરી, લુણ હરામીમેં તુજ શું કરી,
ચરણથી કઢી ચાલીના ગયો, પ્રભુ સુપંથમાં દુર તો રહ્યો;
ચરણ પાપને પંથ તો ધર્યો, દિલવિષે નહી તે થકી ડર્યો,
છલ પ્રપંચને ધુર્ત કામમાં, નવમુકી કઢીઓછ હામમાં;
અધમ જાતનો પ્રાણી હું ખરો, પ્રભુ તું થી રહ્યો સર્વેલા પરો;
કર ગમે તને તે હરીહરે, અહિંલણ છું હું શોકને દવે.
દુઃખથી છુટકો નાથજી કર, અરજ દયાલની દીલમાં ધર,

દોહરો

લક્ષ્મીનારાયણ દેવને, નમન કરો આવાર,
મચ્છીત મનના પુરશે, નોધારા આધાર ૧

૬૦

રાગ-હુમરી.

જેજે નારાયણ બ્રહ્મપરાયણ, શ્રીપતી કમલાકાંતરે-ટેક.
નામ અનંત કહાં લગીબરનો, શેષ ન પાવે અંતરે;
શિવ સનકાદિક ઐર બ્રહ્માદિક, સુરમુની ધ્યાન ધરંતરે-જે.
મચ્છ કચ્છ વારાહ નરહરિ, પ્રભુ વામન રૂપ ધરંતરે;
પ્રરસરામ શ્રીરામચંદ્ર ભયે, લીલા કોટી કરંતરે-જે.
જનમ લીએ વસુદેવ દેવકી ગરે, જસોમતી ગોઠ ખેલંતરે;
પેઠ પાતાલ કાલીનાગ નાથે, ક્ષણપર નૃત કરંતરે-જે.
કલ્પીયુગમે અવતાર કલંકી, ચહુદીશી ચક્ર ફરંતરે;
માહાભારત ઐર ભગવત ગીતા, ગાવે સુર અનંતરે-જે.

૬૧

રાગ-એજ

નારાયણ નરસીંહ નરોત્તમ, પુરૂષોત્તમકો ધ્યાન ધરોરે;
ગીરીવરધર ગોપાલ ગદાધર, ગરૂડ જુત પદરદે ધરોરે-ટેક.
દીનાનાથ દીનકે ખંધું, દીન દયાલ દામોદર હર પ્રભુ;
જગન્નાથ વામન દુઃખ ભજન હરો કુબુદ્ધિ, સુબુદ્ધિ કરોરે-ના.

પરમાત્મા પરમેશ્વર સ્વામી, અંતર જામી ગરૂડ પદ ગામી;
આપહિ મોંકુ બીસાર દીઓએ, કેસે ચરણનમેં આઘ પડોરે—ના.
સુખકરન દુઃખહરન દયાનીધી, નરહરી નામ નિરંજન રઘુપતિ,
ભક્તસંજન પ્રભુ, અખિલ નિરંજન કૃપાસિંધુ દારિદ્ર હરોરે—નાં
બ્રહ્મદિ લોક સખ વહે, સ્તેષ રઘુવરકો ધ્યાન ધરોરે;
તુલસીદાશ આશા રઘુવરકી, દુઃખ પાપ સખ દુર કરોરે—નાં

૬૨

જીજગી—છંદ.

અહો ! નાથ ઉભા અમે હાથ જોડી, કરો રંઠ સામે કૃપાદૃષ્ટી થોડી;
સદા તાપને પાપથી તો ઉગારો, અમે માગીએ આઘશ પ્રેમતારો.
હોયો સુર્ય તો પુર્વમાં પુરતેજ, ગદ્ય રાત વીતી જીઓ વાત સહેજ;
પ્રભુ તું વિના કોણ સંભાળનારો, અમે માગીએ આઘશ પ્રેમતારો.
પશુપક્ષીને પ્રાણીઓ કામ લાગ્યાં, પડી એમ ઉધોગમાં દુઃખમાગ્યાં;
અમારી પ્રભુ બુદ્ધિ વિધા વધારો, અમે માગીએ આઘશ પ્રેમતારો.
કુડા દુઃખ કાપી રૂડાં સુખ આપો, અમારા શીરે નાથજી હાથઆપો;
સુખે જાય આ આજ તો દીનસારો, અમે માગીએ આઘશ પ્રેમતારો.

૬૩

રાગ—કલ્યાણ.

શ્રીજગતપતિ પ્રભુ, આપ સન્મતિ,
સર્વ ભક્તો કરેછે, આજ વિનતી;

કુમતિ કાપીને, તું આપ સન્મતી,
 જથી આ જગે ન થાય પાપ તો રતી-શ્રીજૃં
 સર્વ જગતનો કર્તા તુંછે, અંતર જામી બાપ,
 પૃથ્વી પાણી ગ્રાહ પર્વતો, અનાજ બીજ અમાપ-શ્રીજૃં
 સર્વ ભક્તો અરજ કરેછે, કહ અમારા કાપ,
 ભક્તિની વૃદ્ધિ કરવામાં મદદ અમેને આપ-શ્રીજૃં
 બે કરજોડી પ્રણામ કરીએ, તુજને વારંવાર;
 સંધ અમારા વિધન હારીને, સુજશ આપ નિરધાર-શ્રીજૃં

૧૪

૫૬

નારાયણુ નામ લેને તું પ્રાણીરે,
 બદ્રીનાથ પ્રગટ જુગ જાણી-ટેક.
 ગર્ભવાસે રક્ષા કીધી તારીરે,
 તેને કેમ મેલ્યોછે વિસારી-નારાયણુ
 નરદેહ ઢીધો તને નાથેરે,
 ધન હોય તો વાવરતારે હાથેરે;
 પડ્યો રેશે કોડી નાવે સાથે-નારાયણુ
 વણુ સમજે કહે માઈ માઈરે,
 ધન રાજ ફરે તન વાઈરે;
 તારા હાથે નથી ધન તાઈ-નારાયણુ

મિથ્યા સુખમાં તે શું લપટાંણેરે,
લોક લાજગયે દીયો પાળેરે;
જાએછે તૃણાના પુરમાં તણાણે—ના૦
કાયા માયા એ રીતે કાચીરે,
તેના રંગમાં તે શું રહ્યો માચીરે;
બ્રહ્માનંદ કહે વાત સાચીરે—ના૦

૬૫

૫૬.

નારાયણ, નારાયણ, નારાયણ, ભજન નારાયણ, નારાયણ—દોહ.
એર મુકટ મઠરાકૃત કુંડલ, સ્વામી ચક્ર ધારાયણ—શ્રીમન૦
શ્યામલા ગાત્ર, પીતાંબર સોહીએ,
સ્વામી ગલે વિજીતી ધારાયણ—શ્રીમન૦
શિવ સનકાદિક એર બ્રહ્માદિક,
સ્વામી સમરી સમરી ભવપારાયણ—શ્રીમન૦
ચાર વેદ એર ભગવત ગીતા,
સ્વામી તુલશીદાસ કૃત રામાયણ—શ્રીમન૦
બકાસુર બધ તાડીકા મારી,
સ્વામી રૂપીયનકી લજ રાખી—શ્રીમન૦
જનકપુરી પ્રભુ ધનુષ તોડ્યો;
સ્વામીરાજ જનક પણ રાખાયણ—શ્રીમન૦

લંકા જાઇ નીશાયર માર્યા;
 સ્વામી ભક્ત વિલીશપણ તારાયણ-શ્રીમન૦
 સરજીકે તીર અજેધ્યા નગરી;
 રામચંદ્ર અવતારાયણ-શ્રીમન૦
 સરજીકે તીર તુરંગ નમાએ;
 ધનુષખાણ કર ધારાયણ-શ્રીમન૦
 જમુનાકે તીર મથુરાં નગરી,
 સ્વામી કૃષ્ણચંદ્ર અવતારાયણ-શ્રીમન૦
 જમુનાકે તીર વાલો ગૌધન ચારે;
 સ્વામી મુખપર મુરલી ધારાયણ-શ્રીમન૦
 પ્રદાવનમેં વાલો રાશ રમ્યો હૈં,
 સ્વામી સહસ્ર ગોપી એક નારાયણ-શ્રીમન૦
 ઇંદ્ર કોપ કીયો અજઉપર;
 સ્વામી વરસત મુશળ ધારાયણ-શ્રીમન૦
 હુખત પ્રજકું રાખ લીયો હૈં;
 સ્વામી નખપર ગીરીધારાયણ-શ્રીમન૦
 ગજ એર જીડ લડે જલ ઉપર;
 સ્વામી લડત લડત ગજ હારાયણ-શ્રીમન૦
 તલભર મુંડ રહી જલ ઉપર;
 સ્વામી તવ હરીનામ પુકાયણ-શ્રીમન૦
 ગજસુર મુણી જહનંદન;
 સ્વામી પામું પીઆદ પાસયણ-શ્રીમન૦

જુડકું મારે ગજરાજ ઉધાર્યો;
 સ્વામી ચક્ર સુદર્શન ધારાયણ-શ્રીમન૦
 મથુરાં જાઇ વાલે કંશ પછાડ્યો;
 સ્વામી ઉચ્ચસેન કુલ તારાયણ-શ્રીમન૦
 હરીણા કંશ નખે ઉરવિઘર્યો;
 સ્વામી ભક્ત પ્રલાદ ઓધાયણ-શ્રીમન૦
 સીવરીકા ખેર સુદામાજીકા તાંદુલ;
 સ્વામી રૂચી રૂચી ભોગ લગાયણ-શ્રીમન૦
 અજમેલ સુત હેત પુકાર્યો;
 સ્વામી નામ લેત ભવ પારાયણ-શ્રીમન૦
 જે કોઇ હરીને શરણાગત આવે;
 સ્વામી માતા પીતાકા તારાયણ શ્રીમન૦
 માધવદાસ આશા તમ ચરણફી;
 સ્વામી ભવસાગર ભવ તારાયણ-શ્રીમન૦

૬૬

રાગ—ગાયન.

નમુ પદે ગીરજા પતીને એ રાહ

નમું નમુ શ્રીલક્ષ્મીનાથ શંખ ચક્ર આયુધ ખીરાજે,
 કીટમુકુટ સુશોભીત છાજે;
 ધરી બંસી મુખ ગદાં કૈમોદીછે નીજ હાથ-નમું.

મકરાકૃત કુંડલ કર્ણ, સેવે વિધી મુરચરુ,
 ધરનારા હરી ધર્ણ થયો છુ હુ કીંકર શરણ;
 સ્તુતિ કરું નીરાદિન, થઈ તમ પદ લીન,
 દયાનિધી દયા કરે, ના મુંવરી તમ સાથ-નં
 જરકશી જામા અંગ, પીતાબર પીતરંગ,
 પ્રગટયાં ચરણાથી ગંગ, શોભે લક્ષ્મીજી સંગ;
 માયા તું હારી અભંગ, તેમાં દુખ્યો છું હું રંક.
 નારાયણ કૃપા કરી તારો સરવસ નાથ-નં

૬૭

રાગ—ગાયન.

અમાં તું દીન સાથ છોકરા એ રાઘ

રાખો અમારી લાજ શ્રીપતિ, રાખો અમારી લાજ,
 હાજી બન્યો હું પામર દુખી આજ-શ્રીપતિ.

રે કરુણાકર, હરી ધરણીધર,

અનંત કલ્યાણ ગુણ ભંડારા, કોટી અભાંડ તણા સજનારા,
 શામલીઆ શણગાર હમારા, જાણી શરણાગત પાપ તું હમારા,
 ધરો અંતરમાં દાજ-શ્રીપતિં

વૈકુંઠવાશી, હે અવીનાશી,

ચીર પુર્યા સતિ દ્રૌપદીકેરાં ભક્તા ભક્ત ઉધાર્યા ધણેર
 નાથ હવે ન થાશે નમેરા ક્ષમા કરો અપરાધ હમેરા,
 નારાયણ શિરતાજ-શ્રીપતિં

૬૮

રાગ—ગાયન

કાંઈ ચટક લાડી રસીલી કર્યો ઘેલો મને તેં જખીલી એ રાહ
 વેણું કૃષ્ણે વગાડી મધુરો, મને ખ્યાર લગાડ્યો છે પુરો,
 મોરલી અવાજે ને મેઘ જ્યું ગાજે, ઝખકી જ્યું ઝુખ કેમ પુરો;
 નીદ્રાથી જાગીને હું તોરે ભાગી, શ્રંગાર રહ્યાછે અધુરો—મને.
 કરનું કંકણ પેરાણું ચરણ, આનંદનાં કુટયાં અંદુરો—મને.
 મનહું ઝંખેને તનહું તલખે, ધર ધંધો લાગેછે પુરો—મને.
 મુખહું નિરખેને હૃદયહું હરખે પરખે પાતળીઆ કાનુડો—મને.
 નારાયણ જોઈને કું તોરે મોહિ, ગોપી જોખન મદ્યુરો—મને.

૬૯

રાગ—ગાયન.

ખાડી પાતનકી એ રાહ

તુજ ચર્ણ અહું તુજ ચર્ણ અહું,
 શ્રીમન્નારાયણ હરી તુજ ચર્ણ અહું—શ્રીમન્નારાયણ.
 શંખ ચક્ર ગદ્દા પદ્મધારી, તારી કૃપા નિત્ય નિત્ય ચહુ—શ્રી૦
 સ્વયં પ્રકાશ વૈકુંઠવાસી, નયણે નીરખી લાભ લહુ—શ્રી૦
 તુજ ચરણથી ગંગા પ્રગટયાં, મહીમાં જેનો લાધ્યો બહુ—શ્રી૦
 યશ નામી પ્રભુ યશ તું હારા, સુરીમુનીજન ગાયસહુ—શ્રી૦
 કીંકર જાણી આપો હાકિત જેથી સરવદા મગ્ન રહું—શ્રી૦
 પદ્માદેશ સ્વામી ગુરૂં પ્રતાપે, રાખો ચરણમાં એજ ચહું—શ્રી૦

૭૦

રાગ—ગાયન

કુકર્મ રે કામીશુ ના કરે એ રાહ

પ્રભુજીરે રંકપર દયા કરો,

અજ્ઞાને તુજ સ્વરૂપ ન જાણું, અભિમાને દુનિયામાં માણું;

પણ આશ્રય તારો ખરો—રંકપર દયા કરો.

આ સંસાર તણા પરિતાપે, દુઃખીઆરો છઉં નીજ સંતાપે;

કરતેથી મુજને પરો—રંકપર દયા કરો.

પુર્વ કર્મથી અંધ થયો છઉં અપરાધી પરીપુર્ણ બન્યો છઉં;

ક્ષમા કરી કરુણા કરો—રંકપર દયા કરો.

ભયથી રટતાં કંશને તારણો રીધુ ભાવે શીશુપાલ ઉધાર્યો;

તો હું દાસના દુઃખ હરો—રંકપર દયા કરો.

તુજ કૃપાવીન હું નવ કાવું, અદ્ય ગીરાથી શું હું રીઝવું;

તો નારાયણ ઉર ઠરો—રંકપર દયા કરો

૭૧

રાગ—ગાયન

ધીમા ધીમાચાલો મારા પ્રાણુરે એ રાહ

નમુ નમુ સદા જોડી હાથરે શ્રીનાથરે.

ભવ રણુમા હે ભટકતો કરું, શું હું સ્તુતી કરુંહો શ્રીનાથરે.

સાખી—અજ્ઞાને અક્ષાઉં હું, ચાલ કુપથ સદાય,

સદ્ગર્ભે ચડાવવા, કરો પ્રભુજી સહાય;

અદ્ય ગીરા થકી શ્રીગણે તને, સતજ્ઞાની સમાગમમેલા વો મને
નારાયણ સંભાવો આ દુર્ઘટ વનેહો.

૭૨

રાગ—ગાયન

સુંદર શામળીઆ, નામ જપીશ નિત્ય તાર—એ રાહ.
સદ્ગુરુ સંગ કરો, શાસ્ત્રજ્ઞાન ઉરથાવે,
શ્રીહરી સાથ વરો, જન્મ મરણ ભય જવે—સદ્ગુરુ.
અજ્ઞાન ઉત્તમ દેહે રહોના, દુરગતિ થાવાઉર ચહોના;
મીથ્યા માયા ભાર વહોના, અસત્ય વાણી જીભે કહોના;
જગતનો સાજ દુખાવે—સદ્ગુરુ.
ખાન પાનાદી છે સુખ મોદું, વૈભવઆદી સુખછે છોદું;
મોક્ષ પદતું છે સુખ મોદું, ભક્તિરૂપી શોધો બોદું;
નારાયણ પદ પાવે—સદ્ગુરુ.

૭૩

રાગ—ગાયન.

રાગ વાત કહુ છું સાચી સુણુ જો આજ મારીરે એ રાહ
છામી જોઈ ધનશ્યામ મમ નયનો ઈર્ષા રે—ટેક
મુગટ શીરપર રતનજડીત, ગતે ગુંજ કોહાર,
સહસ્ર બાનુસમ મુખની શોભા, કહેતાં નાવે પાર—છામી.
સર્વ તીરથોનાથ ચરણમાં, નીરખવા તે થાય,
નીશીદિન અબિલાષ ઉરમાં, રાખું છું જગ રાય—છામી.

હિનકર નીરખી પદ્મનીરમાં જેમ પ્રકુલીત થાય,
 લક્ષ્મીપતીને તેમ નીર ખીએ આ મનહું હરખાય—છખી.
 જેમ મેઘની જડધારાથી; શાંતમપે યા થાય,
 તેમ શ્રીહરી કથા શ્રવણથી પ્રેમ અધિક વરતાય—છખી.
 અપરાધી અજ્ઞાની હું તો કહું અહરનીશ દોષ,
 કહે નારાયણ ક્ષમા માગીએ પ્રભુ ન ધરશે રોશ—છખી.

૪૪

શ્રીજીની સ્તુતિ.

રાગ—ખનઝારો.

નમું પ્રેમવતીના પ્યારા, જય જીવન જગદ્ધારા—ટેક.
 અતિ અકલ ગતિછે તમારી, ત્યાં મતિ નહિ પોચે અમારી;
 અમે સેવીએ ચરણ તમારા—જય જીવન૦
 પ્રભુ પ્રૌઢ તમારો પ્રતાપ, છે આપ અપાર અમાપ;
 સધળી સૃષ્ટિ સજનારા,—જય જીવન૦
 માયા આદિક શક્તિ તમારી, જે છે જીવને બંધન કારી;
 તેના પ્રેરકતે થકી ન્યારા જય જીવન૦
 છે કાલના કાલ કૃપાત્ન, શરણાગત જન પ્રતીપાત્ન;
 કોટી કારજ ના કરનારા,—જય જીવન૦
 આ કે વેદ વર્ણવી અનુપ, એવું તમારું સ્વરૂપ;
 તેને જાણે શું? જીવ વિચારા—જય જીવન૦

તમે બૂપર ધરી અવતાર, કયો વેદ ધર્મ વિસ્તાર;
 માર્યા અસુર દુઃખ દેનારા—જય જીવન૦
 કાઠી કેળીજે કુર અપાર, કયો ઉદ્ધાર એનો આવાર;
 એવા છે તમે અધમોદ્ધારા—જય જીવન૦
 આણી અંતર કચ્છા આજ, મળયા અમને શ્રીજીમહારાજ,
 દીનબંધુ ધર્મ દુલારા—જય જીવન૦
 જય જય જય વિશ્વ વિહારી, અવતાર તણાં અવતારી;
 છે ઇષ્ટ અભીષ્ટ અમારા—જય જીવન૦

૭૫

રાગ—એજ.

વાલા વિનતિ વાંચીને વહેલા આવો,
 મારા તનનાં તાપ યુજવો—ટેક.
 છે વિશ્વ સકલનાં ત્રાતા, તમે રયામ સુંદર સુખદાતા;
 આવી મિંદર મુજને બોલાવો—મારા૦
 મારે એક આધાર તમારો, માટે વાલમ મનમાં વિચારો;
 દુઃખ દારિદ્ર આવી દબાવો—મારા૦
 દેવ દિલમાં થઇને દયાળ, લીધી સીતાની તમે સંભાળ;
 ધર્મ પુત્ર એવી રીતે ધાગ્યો—મારા૦
 દુષ્ટ્રીની સજ્જામાં રાખી લાજ, પુર્યાં વચ્ચે તમે સહારાજ;
 એમ આ આપદાથી મુકાવો—મારા૦

પાંડવોએ જો તમને સંભાર્યાં, લાક્ષ્મણથી બળતા કુમાર્યાં;
એમ આજ આ તાપ એલાવો—મારાં

ભગવત સુતના સુખકંદ, જય જય જય સહજનંદ;
હરિ આવીને આજ હસાવો—મારાં

૭૬

સર્વોપરી શ્રીહરિની સ્મૃતિ વિષે.

હરિગીત—છંદ.

આ સમય હિતમ જાણીને, કર સ્મરણુ શ્રીધનશામને,
કીજે સુકર્મ સદા વિશેષે, હમેશ ધરી શુભ હામને;
ચનાર આ સંસાર તેને, શીશ નમાવો હરધડી,
તક જય તું પરતાય માટે, વત લે જીવમાં ધડી. ૧
નરદેહ પામી ટાળા ખામી, નંદ નંદન સ્મરણમાં,
કૌતુક મેલી સમગ્ર દિલ્લછે, અદલ સુખ પ્રણુ ચરણમાં;
સ્તુતિપાઠ પુજન જપ જલથી, જગતપતિનો જો કરે,
ભવમાં જશે લાય, ખનીશ નિર્ભય, તુરત ભવસાગર તરે. ૨
મારી શીખામણુ કરીશ ધારણુ, કઠીણુ તજી કુટી લાઇને,
લીધાં સરવ સુખતો ખરે તેં, ચતુરધરી ચતુરાઇને;
કાયા પડે આવી નહેજે, મલીનતા મનમાં રહે,
તેથી હરિ સ્મૃતિ શીખ કહીછે, સર્વ દુકિતને દહે. ૩

દોહરો.

અંતકાળ વેળા કઠણુ, કષ્ટ કોટીધા થાય;
જો સુખમય હરિ સાંભરે, જરૂર દુઃખ દૂરજાય. ૧

૭૭

રાગ—સહીત છંદ.

અરર ઓ પ્રભુ ! કાજ આ કરો,
 દુઃખ વિયોગનું, દિલ્લમાં ધરો;
 તમવિના અમે, દુઃખીરે ! અતિ,
 તમવિના નથી, અન્યરે ! ગતિ. ૧
 સુખદ આપને, એક જાણીએ,
 અધિક સ્નેહતો, ઉરઆણીએ;
 તદપિહે હરિ ! કઠણ શું થયા !
 દિલ્લ થકીજરે ! શું ! તજ દયા. ૨
 જળવિના જીવો, મરચ તરફડે,
 તુજ વિયોગથી, દુઃખ બહુ પડે;
 કઠણ છાતડી, નથીજ ફાટતી,
 ઘડી ઘડી અરે ! મું જાયછે મતિ. ૩
 સકલવિશ્વના, જીવન રૂપછો,
 જીવન કોટીના, આપ જીપછો;
 વિશ્વ વિહારીજી, સુખ સર્વદા,
 આપો સ્નેહથી, ટાળી આપદા. ૪

દશ અવતાર રૂપે શ્રીભહારાજની સ્તુતિ.

(રાગ—ક્ષત્રીકલંક)

જય જય ધરમકુલ ચંદ્ર, ઇશ્વર અવતારી હરિરે.

સુખકારી શ્રીસહજનંદ—ઇશ્વર ટેક.

સદા દોમલ દ્વંદ્વ કૃપાલ, બહુ નામીછો ભકિત ખાલ—ઇ૦

તમે મચ્છતું ધરીને સ્વરૂપ, મારયો શંખાસુર દૈત્યહુપ—ઇ૦

ધરી કચ્છતું સ્વછ અવતાર, ધારયો મંદ્રાચલ તણો ભાર—ઇ૦

વાલા ધરી વારાહનો વેષ, લાવ્યા પૃથ્વી તમે પરમેશ—ઇ૦

નાથ નરસિંહતું ધરી તન, મારયો હિરણ્યકશિપુ રાજન—ઇ૦

તમે વામન થઇ મહારાજ, બળિને છળિ કર્યું દેવકાજ—ઇ૦

પરશુરામનો લઇ અવતાર, હણીક્ષત્રી હર્યો ભુમિભાર—ઇ૦

થઇ સીતાપતિ રૂઢા રામ, મારયો રાવણ દુઃખતું ધામ—ઇ૦

થઇ મોહન ખાલ મુકુંદ, આપ્યો વ્રજવાસીને આનંદ—ઇ૦

મુદ્ધ રૂપે થઇ હરિ શુદ્ધ, આપે મોહ પમાડ્યા અમુદ્ધ—ઇ૦

કલકી રૂપ ધરીને રમેશ, તમે મારશે મ્લેચ્છ નરેશ—ઇ૦

દશ રૂપનો કહ્યોએ વિવેક, પણ આપ ધરોછો અનેક૦

જય ધર્મ દુરંધર ધીર, સુખ કાયક શામ શરીર—ઇ૦

વિધ વ્યાપક વિહારી લાલ, સદા પ્રણત જન પ્રતિપાલ—ઇ૦

૭૯

(પુનમચંદ, ખાલમુકુંદ થાળે સાહે મનેરે—એ રાગ)
 અક્ષરવાસી, પુરે આસી, નમન પ્રેમે કરેરે. ૧
 સુખધામ, અવિચલ નામ, મુર્તિ હૃદયે ધરેરે. ૨
 અંતરબમી, છેબહુ નામી, કબ્દ પર હરેરે. ૩
 સહેજનંદ પ્રભુ મુકુંદ, જલ સ્થલ વિચરેરે. ૪
 કરં ભક્તિ, પામું મુક્તિ, વિભુ મેહેર કરેરે. ૫
 દયાદાશ, રાખો પાસ, નાથ લહેર કરેરે. ૬

૮૦

રાગ—ઉપરનો.

સહેજનંદ, અતિઆનંદ, મુર્તિ મનહારીરે. ૧
 કરે સેવા, પામે મેવા, વદે વેદ ચારીરે. ૨
 તેજરૂપ, અતિ અનુપ, સોભા સુંદર સારીરે. ૩
 નામુભાથ, રહેા સાથ, ભક્ત હિતકારીરે. ૪
 કરે દરશન, થાઉ પ્રસન, શ્રીજી મહાપ્રભુરે. ૫
 દયાદાશ, રાખોપાસ, જગર્તા વિભુરે. ૬

૮૧

(કાચું કાચું જીવત સાચું જાણુમારે—એ રાગ)

રટા રટા શ્રીજીનું નામ રટારે, નામ રટારે ધ્યાન ધરેરે;
 અક્ષરધામી, છે બહુનામી, પુરૂણ પુરૂષોત્તમરાય;
 જન્મતણાં તો કબ્દ છોડાવે, બીજે નહિં ઉપાય—રટા૦

પ્રગટરૂપ પૃથ્વીપર આવી, ઉગાર્યા પાપીજન;
 કલ્યાણ કર્તા, દુઃખજ હર્તા, વંદુ સહેજનનંદ—રટા૦
 આનંદકારી, ભવભયહારી, નિરખું સુંદર શ્યામ;
 પ્રેમ ધરી પ્રણામ કરુંછું, દેશે અક્ષર ધામ—રટા૦
 દયારામ કરજોડી કહેછે, નમું વારંવાર;
 ચરણરજની આશા રાખે, પુર્ણ કરો કીરતાર—રટા૦

૮૨

પંચાક્ષરનો પદ. રાગ-ગીતી.

સહેજનનંદ સુખાકારી, સર્વ સંકટ નાંખે ટાળી;
 કલ્યાણ કર્તા પ્રભુજી, સકારાય નમો નમ. ૧
 હરીકૃષ્ણ દુહ્યમાં વસતા, ભક્તો તણા સ્વામી;
 ભવનું ભય કાપેછે, હકારાય નમો નમ. ૨
 જગકર્તા જગહર્તા, અક્ષરાતીત મહારાજ;
 શ્રેયકર્તા શ્રીજીએ, જકારાય નમો નમ. ૩
 નમન કરો નરનારી, પાપ તે પ્રલય થાય;
 અક્ષર ધામ આપેછે, નકારાય નમો નમ. ૪
 દયારામના દયાલું, મહેર કરે મોરારી;
 શરણાગત રાખેછે, હકારાય નમો નમ. ૫

૮૩

રાગ—ધનાશ્રી.

સહેજનંદ સુખકારી, ભાવેને ભજે સહેજનંદ સુખકારી;
 રત્ન સીંધાસને નાથ ખીરાજે, સોભા ખનીછે બહુસારી—ભાવેં
 પુષ્પના હાર કંઠે સોહીએ, કાને કલંગી ધારી—ભાવેં
 બાહે બાબુબંધ અતિ આપેછે, વદતાં શેષ જાએ હારી—ભાવેં
 સુંદર ખેસ અનહદ આપેછે, મુરતી છે મનહારી—ભાવેં
 અનેક જીવોના કલ્યાણ કર્તા, એવાછે દેવ મુરારી—ભાવેં
 અધમ આધારણ, પાપ નિવારણ, ભવજલથી લેછે તારી—ભાવેં
 પ્રગટરૂપે પૃથ્વીપર પધાર્યા, અવતારના અવતારી—ભાવેં
 નારાયણ નામનો ઉચ્ચાર કરતાં, સંકટ નાંખે ટાળી—ભાવેં
 મમત મુકીને પ્રેમથી ભજીલ્યો, છે ઉધરવાની ખારી—ભાવેં
 અક્ષરવાસી, પુરેછે આશી, વહેછે વેદ ચારી—ભાવેં
 અક્ષરાતીત પુરણ પુરૂષોત્તમ, નવલ છખી મને પ્યારી—ભાવેં
 કોટાન કોટી બ્રહ્માંડ મધ્યે, બાપી રહ્યાં ગીરધારી—ભાવેં
 શરણાગતની વારે ચડેછે, દૈત્યને નાંખે વિદ્યારી—ભાવેં
 બીડભંજન ભયને હર્તા, હરિકૃષ્ણ નામધારી—ભાવેં
 નીલકંઠ નર્કથી ઉધારે, રાખો દૃઢમન ધારી—ભાવેં
 અલૌકિક લીલા શ્રીજીમહારાજની, પરચા પુર્યાછે ભારી—ભાવેં
 ધન્ય ધન્ય ભોમી ભરતખંડની, પવિત્ર કરીછે પધારી—ભાવેં
 સાધુ સ્વરૂપે જગતમાં વિચાર્યા છે, દૈવી દેહધારી—ભાવેં

વિપ્ર દયારામ વિનતી વહેછે, અદ્ય અસ્તુતિ ઉચ્ચારી-ભાવે.
પ્રેમભાવથી પ્રાર્થના કરીછે, નાથ લેશો સ્વીકારી-ભાવે.

૮૪

૫૬

શ્રીજીનાં આવોજી ગુણ ગાધએ (૨)
પ્રેમી જન આવોજી ગુણ ગાધએ, હરીજન આવોજી ગુણ ગાધએ;
સંતજન આવોજી ગુણ ગાધએ-શ્રીજીનાં.
વચાનામૃતનું પાન કરીને, હરીજનેને પાધએ-શ્રીજી.
માનસી પુજા પ્રેમથી કરીએ, અક્ષર ધામમાં બાધએ-શ્રીજી.
હરીકૃષ્ણ કબંધને હરતા, તેને ચિત્તમાં ચાહિતે-શ્રીજી.
સ્વેત દ્રિપ ત્રિભા મહોલો, બદ્રીગંગામાં નાધએ-શ્રીજી.
દીન દયાલુનો દયાછે દાસ, એવા અમૃત ફલ પાધએ-શ્રીજી.

૮૫

રાગ-કલ્યાણ.

વિશ્વના પતિ તુજ ગદન છે ગતિ એ રાગ પ્રમાણે
હે! હરિ હરિ! પ્રભુ કરુણા કરી,
નરનારી ઉગારવાને, નરતનુ ધરી-હે હરિ-ટેક.
અક્ષર ધામી છો બહુનામી, સ્વતંત્ર સર્વાધાર,
કળીમળ બળજે પ્રબળ થયો, હરિ તેના છો હરનાર-હે હરિ.
અસુર અધર્મિ મહાકુકર્મિ, દેતાજનને દુઃખ,
મુળથી તેના કુળ ઉખાડી, સંતને દીધાં સુખ-હે હરિ.

વાઠી હરાવ્યા બંધ કરાવ્યા, હિંસામય બહુ જગ;
 દારૂ માટી ચોરી અવેરી, તે કરાવ્યાં ત્યાગ-હે હરિં
 પાંજ ધર્મની આજ સુખાંધી, લીધી અરિની લાજ;
 ધનત્રિય ત્યાગી સાધુ કીધા, સર્વોપરી મહારાજ-હે હરિં
 વિશ્વવિહારી અજ અવિકારી, અવતારી અલબેલ;
 કલ્પતરૂ છે સુખદેવામાં, છોગાળા રંગછેલ-હે હરિં

૮૬

રાગ—એજ

શ્રી સહેજનંદ સ્વામી, છે બહુ અતિનામી;
 હસ્ત જોડી વંદુ છું, આનંદને પામી;
 ચોરાશી લક્ષના ફેરા ટાળે, આપે અક્ષરધામ;
 આધિ વ્યાધિ ઉપાધી કાપે, એવા સુંદર રયામ-શ્રી સહેં
 સહેજનંદનું નામજ લેતાં, સહેજે આનંદ થાય;
 જમકિંકર તો વેગે નાસે, દુઃખ સર્વ દુરજ બાય-શ્રીં
 પ્રગટ સ્વરૂપે નિજપધાર્યા, આર્થાવૃત મોજર;
 અનેક મુક્તોને સાથે તેડયા, એવા પ્રાણુ આધાર-શ્રીં
 સર્વ ધર્મનો મુલજ, એકાંતિ કહેવાય;
 ભરતખંડમાં સ્થાપીત કર્યું, જથી મુક્ત થવાય-શ્રીં
 સાધુ સ્વરૂપે આપજ વિચાર્યા, કર્યો બોધ અપાર;
 અનેક જીવોની મુક્તિ કીધી, કૃપા તણાં ભંડાર-શ્રીં
 પ્રેમભાવથી વિનતી વહેછે, વિપ્ર દયારામ;
 અક્ષર તણીતો આશ્યા રાખે, લેછે શ્રીજનું નામ-શ્રીં

૮૭

૫૬

(જગન્નાથકા ચાલોરે સાધુ એ એ રાગ.)

- શ્રીસહેજનનંદને સેવારે સંતો, ભજોરે ભકતો, અક્ષર ધામમાં બધએ;
 દર્શન દીએ સહેજનનંદ સ્વામી પુનરજન્મ ન આવીએ. ૧
- હરિકૃષ્ણ હૃદેવાસી, પુરેઆશી, જનમની કાસીએ ન બધએ;
 ભવના બંધન સહેજે છોડાવે, અમૃત કુંડમાં નાહીએ ૨
- નીલકંઠનું નામ લેતાં, દુઃખ બતા, વાણી પવિત્ર થાએછે;
 પુણ્યકારી, પાપહારી, વેદમાં વખણાય છે. ૩
- બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવયોગી, ઇંદ્રિયી આજ્ઞા પળાયછે;
 નારદ તુંબરૂ આદિદેવો, ગંધર્વો ગાન ગાય છે. ૪
- નવલખ તારા, નવલખ નાગો, સુર્ય ચંદ્ર નમે સદા;
 અનેક કોટી બ્રહ્માડોમાં, મીથ્યા ન થાય કદા. ૫
- અષ્ટસિદ્ધિ નવનીધીસહિત, કુબેરજી હાજર રહ્યા;
 સારદ શેષ સનકાદિક રૂપિગણ, શ્રુતિ વચન ઉચર્યા. ૬
- ભક્ત પાતક, કષ્ટ ટાલક, એકાંતિક ધર્મ સ્થાપિયો;
 પરમહંશ સાધુ બ્રહ્મચારીએને, અભયપદ આપીયો. ૭
- દાશ દયા વહે સદા, અંતર પ્રેમ આણીને;
 અવનીમાં શ્રીજી આવ્યાં, ઓધારવા પ્રાણીને. ૮
- પ્રીતી રાખી કરે જાંખી, આનંદ ઉરમાં ધરી કરી;
 અક્ષર ધામ આપેવાલો, પાપ નાખે પરહરી. ૯

કચ્છદેશમાં શ્રીનારાયણ સરોવરમાં બીરાજતા.

શ્રીત્રીકમલ રાયની પ્રાર્થના.

૮૮

પ્રભાત

(હંમણીરે તુને હરી જશ ગાવા એ રામ)

નારાયણ શરતુરે મોટા મહીમા, નિત્ય ઉઠીને નાવુરે;
 પ્રથમ તો ચપલેશ્વર બધએ, સરવે પાપને તાર્યારે,
 નારદ લેટણ લેટયારે પ્રાણી, ગયા કુંડમાં નાધએરે-ના૦
 દુધા ધારી સદા સુખકારી, તેને શરણે પ્રભુ બધએરે,
 કોટેશ્વરના દરશણ કરીએ, જગદાદાને બધ મલીએરે-ના૦
 રાનકાલીકો તો સુખે બીરાજે, સુરજ કુંડમાં નાધએરે,
 નાઈ ધોઈ દાનજ દેએ કૃણુ કૃણુ સુખે કહીએરે-ના૦
 આચારજીતી બેઠકે બધએ, ત્રણ ગુફાને ન્યારીએરે,
 રતુનાથજીના દરશન કરીએ, સ્વર્ગ ખારીમાં બધએરે-ના૦
 ત્રીમજ ત્રણ તાપને ટાળે, રણછોડરાય સુખકારીરે,
 લક્ષ્મીનારાયણ સનમુખ બેઠા, હનુમાનની ચોકીરે-ના૦
 તોર્યો ગોવરગીર પરવત તોર્યો, ગોપાલરાય સુખકારીરે,
 લક્ષ્મીજીના દરશન કરીએ, જાંબવતી સતસામારે-ના૦
 કહે હરીદાસ પ્રભુ અરજ એટલી, તમે સાંભળો સારંગપાણીરે,
 તમે અમારા પ્રાણથી પ્યારા, ભવસાગર સુખે તરીએરે-ના૦

૮૯

લાવણી.

નારાયણ સરમે શ્રીત્રીકમળ, ચાર હુઝધારી,
 ચાર હુઝધારી, બલે જાઉં ચાર હુઝધારી દોઢ;
 મંગલામેં જખ નોખત ખાજે, ધંટનાદકારી બલે જાઉં ધંટનાદકારી,
 સ્નાન કરી દરશનકે કારણ, નર આવત નારી-નારાયણ૦
 સીરી સરસ બાંધી સરોવરકી, આસપાસ ચારી-બલે૦
 ધરમશાલા સોહત સર ઉપર, પરદુઃખ હરનારી—નારાયણ૦
 પુરવ પછેં દિશી દેવલ દીશે, દક્ષણા સ્વર્ગ ધોવારી-બલે૦
 કુંચર કલ્યાણ ત્રીકમ રાએકી, મુરતી મનોહારી-ના૦
 પાંજ ઉપર એક માહાપ્રભુકી, બૈઠક સુખકારી-બલે૦
 વલસદાસ માલીક ગાઢીકો, ઉત્તમ બ્રહ્મચારી-ના૦
 કોટ અંદર મિંદર અતિ સુંદર, બેઠે ત્રીપુરાચારી-બલે૦
 ભાગવતકી કથા કરતહું, સુનું ગીરજ પ્યારી—ના૦
 કહે શીવજી રાજધીરાજકો, ધીલખીયલે ધારી-બલે૦
 ધરમ અર્થ કામાદિ મોક્ષકો, ફલ પાવતચારી-ના૦

૯૦

લાવણી બીજી

તીરથમેં નારાયણ શરોવર જવ અધિક ભારી,
 જવ અધિક ભારી બલે જાહું જવ અધિક ભારી-ટક.
 પંપા બિંદુ માનસરોવર સત જુગકે ચારી,
 બલે જાહું સત જુગકે ચારી,

એ ચારોમેં નારાયણસરોવર ગતી દેત સારી,
 ગતી દેત સારી બલે બહું ગતી દેત સારી-તીં
 ક્ષત્રીવંશકો ગોર સારસ્વત જનત નરનારી,
 બલે બહું જનત નરનારી,
 જનમ મરણકો લાગ લેત હૈ ખાત કરત પ્યારી;
 ખાત કરત પ્યારી બલે બહું ખાત કરત પ્યારી-તીં
 કચ્છ હાલાર સિંધી ગુજરાતી પંજબ મલખારી,
 બલે બહું પંજબ મલખારી;
 કારતકમેં પિંડ દાન દેત હૈ અવસિ જાત પારી-તીં
 અબ્યાગત અનેક ઉત આવત બ્રાહ્મણ બ્રહ્મચારી,
 બલે બહું બ્રાહ્મણ બ્રહ્મચારી;
 સદાવ્રત લેખાત સાધુ જનપાન કરત વારી,
 પાન કરત વારી બલે બહું પાન કરત વારી-તીં
 સમે સમેડી હોત આરતી જલર જણકારી,
 બલે બહું જલર જણકારી;
 બ્રહ્મા ભાવ દર્શનકે કારન ખડે રહત દ્વારી,
 ખડે રહત દ્વારી બલે બહું ખડે રહત દ્વારી-તીં
 ત્રીકમરાએકો મહિમા મોટા વદત વેદ ચારી,
 બલે બહું વદત વેદ ચારી;
 કહે સિવજીમો એ જનમ મરણકો દુઃખ દીજે ટારી,
 દુઃખ દીજે ટારી બલે બહું દુઃખ દીજે ટારી-તીં

૯૧

(કબ સમરોગે રામ—એ રાગ)

દર્શન કરો નરનાર, ત્રીકમળના દર્શન કરો નરનાર,
 દર્શન કીધાથી પાપજ ટળશે, સપ્તજ જાણો અવતાર, પ્રીયજનો—૬૦
 લક્ષ્મીનારાયણ લહેર કરશે, દેશે પુત્ર પરીવાર—પ્રીય૦
 આદી નારાયણ આપ બીરાજે, સોલાનો નહીં પાર—પ્રીય૦
 ગોપાલલાલ અતી મનહર, જગતના આધાર—પ્રીય૦
 ગોવરધનધારી, પાપવિદારી, સાહે થાઓ આવાર—પ્રીય૦
 ધોવારકાંનાથ, રાખો સાથ, કરઅહો કીરતાર—પ્રીય૦
 લક્ષ્મી માતા, સુખના દાતા, વંદુ વારંવાર—પ્રીય૦
 કુંવર કલ્યાણ કૃપા કરશે, કષ્ટને હરનાર—પ્રીય૦
 ભાવેશ્વર ભય ટાળશે, ભીડ ભાંજનહાર—પ્રીય૦
 કોટેશ્વર અતિ દયાળુ, જગના રક્ષણહાર—પ્રીય૦
 કલ્યાણેશ્વર કામના પુરે, ફેર નહિ લગાર—પ્રીય૦
 અપલેશ્વર ચીંતા ભાંજે, ગેધારા આધાર—પ્રીય૦
 ગયાકુંડમાં સ્નાન કીધાથી, સેજ તરે ભવપાર—પ્રીય૦
 શેણખારી પાપને ટારી, શરીર શુદ્ધ કરનાર—પ્રીય૦
 નારદ લેટણમાં લેટવાથી, ન થાય ખર અવતાર—પ્રીય૦
 જગદાદાને નમન કરવાથી, સેજ તરે સંસાર—પ્રીય૦
 મહાપ્રભુની બેઠક સારી, પ્રેમે કરો નમસ્કાર—પ્રીય૦
 રૂપકુંડ અગ્નીકુંડ શુભે રહ્યાં છે, સમરો શ્રી આધાર—પ્રીય૦

રામગુફા લક્ષ્મણગુફા; શેષગુફા નિરધાર—પ્રીય૦
 સનતકુમારના દરશન કરો, જ્ઞાનને આપનાર—પ્રીય૦
 સીતાકુંડ, રામકુંડ, ભયને હરનાર—પ્રીય૦
 નીલકંઠ મહાદેવ ખીરાજે, કંઠે પુષ્પના હાર—પ્રીય૦
 નારાયણ શરણમાં સ્નાન કીધાથી, પાપ ભરમ યનાર—પ્રીય૦
 હનુમાનજી ગરૂડજી મિંદરમાં સોહે, ઉભાછે છડીદાર—પ્રીય૦
 સર્વ દેવને વંદન કરો, ભાવે કરી આવાર—પ્રીય૦
 મનની કામના ત્રીકમજી પુરશે, પ્રાણ તણા આધાર—પ્રીય૦
 પ્રેમે પુજન પ્રદક્ષિણા કરો, બોલો જજેકાર—પ્રીય૦
 જ્ઞાન પુન્યને ધર્મ કીધાથી; મોક્ષ ફલ મલનાર—પ્રીય૦
 જલભોજન ભાવે કરો, સદ્ગતી દેનાર—પ્રીય૦
 શ્રધ્ધા રાખીને દરશન કરો; મુક્તિ તણા ધોવાર—પ્રીય૦
 દયારામ શર્મા વિનતી વહેછે; કરે દેવને પ્રણામ—પ્રીય૦
 ભાવ ધરીને જે કોઈ ગાવે, વૈકુંઠે જનાર—પ્રીય૦
 રોહાવાસી, પ્રભુ પુરો આશી, સર્વનો કરે નિરવાણુ—પ્રીય૦

હર

દોહરા.

ત્રીકમરાય કૃપાકરી, પુરો મનની આશ;
 ભક્તજનો ભાવે ભજે, રાખો તમારી પાસ. ૧
 દયા લાવી દીલને વિશે, મેર કરો માહારાજ;
 દાસજનો અતિ વંદેછે, રાખો ભક્તોની લાજ. ૨

૯૩

રાગ—ગાડી.

સાંજ પડેને સાધુ આવે, નમી લાગે પાએ;
 ચરણામૃત લઈ કરીને રાજી ધણું થાઉ, વારી જઈ રાજી ધણું થાઉ.
 શંખોધારી, બેટમાંએકોએ વાંકડા ત્રીકમરાએ ખીરાજ;
 નારાયણ શર તીરથમાં એકોએ વાંકડા ત્રીકમરાએ. ૧

સેવક તારી સેવા કરે, નીત્ય ઉઠી નાવું,
 ચાર ટાંણા તારી જલર વાગે, ચાર ટાંણા તારી જલર વાગે;
 જલરનો જણુકાર વારી જઈ;
 શંખોધારી બેટમાંએકોએ વાંકડા ત્રીકમરાય ખીરાજ;
 નારાયણ શર તીરથમાં એકોએ વાંકડા ત્રીકમરાએ. ૨

સાંવરી મુરત મધુરી મુરત, સીધાસન બેડા;
 ખીડાવાગા પહેરીને વાલો, નિત્ય નવા સંગાર. (૨)
 વારી જઈ (૨) શંખોધારી બેટમાંએકોએ ૩

અષ્ટસીધી નવનીધી ચરણે આંટા ખાએ;
 કુડા તારા સમખણે તે જડખુટેસે જાએ—વારી જઈ ૪

મુર પ્રતાપે જાએ રામેજો, દરગત હીજો માહારાજ;
 અમને આશા છે તમારી, મોટા છે માહારાજ—વારી જઈ ૫

૬૪

૫૬,

જલકત જમા પગ પચરંગી, ઓઢત શાલદુસાલા,
શંખ ચક્ર ગદા પદ્મ ખીરાજે, ગલે મોતીનકો હાર;
સામજાંખી બની હે-દોહ.

માધવરાએકે મિંદરમેં દેખો જાંખી બની હે, *
ચાર ભુજ તેરે કડા ખીરાજે, બાહે બાબુખંધ;
શ્યામતારે બાહે બાબુખંધ.

ઘોર મુગટ મકરા શીર સોહીએ, પુનમ જેસો ચંદ,
શ્યામ જાંખી બનીહે.

પાએ પદ્મ અંગોઠી સોહીએ, સોહીએ ધુધરી સાલ;
ચરણ કમલમેં તુલસી વંદે, ગલે પુષ્પ કે હાર-શ્યામ.
ચાર ભુજ તેરે સુંદર નાસીકા, બ્રહ્મટી વાંકી સોહાએ;
બાલ તીલકમેં ટપકી સોહીએ, પંચરંગી પાગ—શ્યામ
સીંહાસનપર ગરૂડ ખીરાજે, ગવરી ગણપતી પાસ,
ત્યારે ગવરી ગણપતી પાસ;

આસપાસ દરશનકું આવે, ગાવે તોરા દાસ—શ્યામ
ચાર પોર તેરી આરતી વાગે, વેલી મંગલા હોત,
શ્યામ, તેરી વેલી મંગલા હોત;

આશપાસ તેરી સલા ખીરાજે, જગમગ જેસી જોત—શ્યામ
બપોર તેરા રાજ ભોગ આવે, વેલા રાજ ભોગ આવે;
પાન સોપારી ખીલડી આપુ, જગમગ જરી પાસ—શ્યા.

ધડીધડી ધડીઆલા વાજે, વાગે નોખત ધંટ; શ્યામ તેરે વાગે નોખત ધંટ
 નકચક શોભા નિરખતાં, મટે કાલકો ખંક—શ્યામ.
 ચાલો મનહર અંજર જાઘ્યે, જાઘ્યે માધવરાયે;
 જેસા દરશન ધોવારકામેં, તેસા અંજરમાંયે—શ્યામ.
 દેશ દેશથી જાતુ આવે, આવત જાવત ખંક, આવત જાવત ખંક;
 આવત જાવત ખંક.
 સુર કહે ડાકોરકી સોભા, ડાકોર જેસા વંક—શ્યામ.

૬૫

કીરતન

(કાચું કાચું જીવન સાચું જાણુમારે—એ રાગ)

ત્રીકમ ત્રીકમ ત્રીકમ તું નિત્ય ભજીલે;
 નિત્ય ભજીલે પ્રભુ ધ્યાન ધરીલે—ત્રીકમ૦
 ભવના બંધન પ્રભુ છોડાવે, આવે નહિ અવતાર;
 ત્રીકમ ત્રીકમ મુખથી રટીલે, પામે ભવ જલપાર—ત્રીકમ૦
 સંસાર સઘણું જીહું જાણે, મનમાં રાખે ત્રાસ,
 અધમ આધારણુ એજ એકછે, પુરે મનની આસ—ત્રીકમ૦
 મોહમાયામાં ભુલી ગયોને, રાખેયો નારીસે પ્યાર;
 નારી પ્યારી કામ ન આવે, અંતે દુઃખ ઠરનાર—ત્રીકમ૦
 મનની તૃષ્ણા દુર તજીદે, રાખ પ્રભુમાં ધ્યાન;
 પાપ કર્મથી એજ છોડાવે, મુકીદે તું માન;—ત્રીકમ.
 દયારામ શર્મા વિનતી વદેછે, કર પ્રભુ સાથે પ્રીત;
 સંસાર સાગર સેજે તરાશે, એક મનને જીત—ત્રીકમ.

૯૬

રાગ—ટપો.

કચ્છ દેશમાં નારાયણ શરૌવરછે રે લોલ,
બીજ ત્રણ શરૌવરથી અધીક, કચ્છદેશમાં નારાયણ,
શરૌવરછે રે લોલ.

શ્રીમદ્ ભાગવત ચતુરશ સ્કંધમાંરે લોલ,
એનો માહાત્મ વરણુઓ ન જાય—કચ્છ
નીર ભર્યા અતીજલ સોભતારે લોલ,
તેમાંકીઆ શરૌવરની છે પાર;
તેમાં નારાયણ શરૌવરની છે પાર—કચ્છ
જુકતે જોડી શ્રી આદી નારાયણની શોભાતી રે લોલ,
પાસે કુંવર કલ્યાણ નંદ ગોપાલ લાલ—કચ્છ
આવી હોરી દીવાળી ઢાકડીરે લોલ;
ઉડે ચુવા ચંદન અંબીર ગુલાલ ફેર—કચ્છ
એક રામ સીતાને લક્ષ્મણ બીરાજ્યારે લોલ;
હાએ અંગે લક્ષ્મીજી સરૂપ—કચ્છ
ગોવીંદ્ર દાસે તે ગીરવે આધાર્યારે લોલ;
ત્રીકમરાયકે સામે ધોવારકાનાથ—કચ્છ
જે કોઇ ગાયે સીમે ને, સુણે સાંભળેરે લોલ;
તેને હોએ જો વૈકુંઠવાસ—કચ્છ

૬૭

(માછ આનંદી આનંદ આપો તમે—એ રાગ.)

કરો ત્રીકમજીની જાંખી તમે, (૨) જાંખી કરો પ્રભુની જાંખી કરો
હાં હાં. કરો ત્રીકમજીની જાંખી તમે.

પ્રેમે પુજન કરો, ચીંતાને દુર કરો,—હાં હાં કરો.

જનમ સફલ જાણો, દુષ્ટાને દુર હણો,—હાં હાં, કરો.

ક્રોધનો ત્યાગ કરો, પ્રભુનો ધ્યાન ધરો;—હાં હાં, કરો.

પ્રભુમાં ઇચ્છા રાખો, મુખે સત્ય ભાષો;—હાં હાં, કરો.

નમન નિત્ય કરો, સીંધુમાં સ્નાન કરો —હાં હાં, કરો.

હયા વદે આજ, ઇશ પુરે કાજ.—હાં હાં, કરો.

૬૮

રાગ-ઉપરનો.

થાસે ત્રીકમજી સાહે સદા, થાશે ત્રીકમજી સાહે સદા;

થાસે સાહે સદા થાસે સાહે સદા.—હાં હાં, થાસે.

તનના તાપ ટારે, ચડેછે નિત્ય વારે.—હાં હાં, થાસે.

અષ્ટસીધી આપે, પુર્વના પાપ કાપે.—હાં હાં, થાસે.

ભાવ મને ધરો, ગર્વને દુર કરો.—હાં હાં, થાસે.

પ્રભુથી પ્રીત કરો; ભજન ભાવે કરો.—હાં, હાં થાસે.

• જીમણ-સંગ્રહ.

૯૯

જીમણ.

પ્રથમ સમરૂં સારદ માત, જયદેવી જુગદંબે માત.	૧
શીશ નમાવી જોડી હાથ, ખાંચું છું ખાંધણુ પ્રખ્યાત.	૨
ઉમયા સુતછે ગુણુ ગંભીર, જેના કારતક સ્વામી વીર.	૩
અન્નપૂર્ણાને લાગું પાય, માત સરસ્વતી થાજે સાય.	૪
વરકન્યાનો કહું આખ્યાન, સભ્યજનો શુણુજે દધકાન.	૫
લગ્ન તણું થયું આરંભ, જુગતે રાખ્યાં માણુક થંભ.	૬
વેદી બહુવીધ ખાંધી સાર, બ્રાહ્મણુ વેદ કરે ઉચ્ચાર.	૭
તેડી બેસાડયાં વર રાય, તલજવ અતગણું હો માય.	૮
સુંદર ગીત ગાયછે નાર, તેને હૈડે હરખ અપાર.	૯
થંભ ચોરીનાં ખાંધ્યા ચાર, ફેરાં ફર્યાંછે નરનાર.	૧૦
જુગતે જમાડીછે જન, દીધાંછે આદર સનમાન.	૧૧
શાણુ શીરે અતી સવાદુ, ગોળ ખાંડ બુંદીનાં લાડુ.	૧૨
છપન ભોજન છત્રીશ શાક; જીમતાં જીમતાં પામે થાક.	૧૩
પેડા બરફીને દુધપાક, પીરસ્યા છે વીધ વીધના શાક.	૧૪
હલુવોને જલેબી શાર, સજીઆનો છે સ્વાદ અપાર.	૧૫
શેવ ચણાને પાપડવડી, દહી લોટની કીધી કડી.	૧૬

* ભજન જુપણુમા વિશેષ જીમણ છે માટે ત્યાં વાંચવા.

છુટા અનઆતમ દેવ, છુટા ગગનશાટા શેવ.	૧૭
છુટા લાડુને કંસાર, છુટી જલેખી મોનથાર.	૧૮
છુટા પાપડ શેવ શવાઈ, છુટા વરરાજનાં ભાઈ;	૧૯
છુટા શીરો ચોખા દાર, ખાંધુ છું બંધણની નાર.	૨૦
છુટો વરરાજનું થાર, જીમો અંતરનાં આધાર.	૨૧
કહે કુંઅરજી સુણજો જન, છે ઉત્તમ કન્યાનું દાન.	૨૨
વીધીએ રચ્યો જગમંડાણ, શહુનાં પ્રભુ કરજો કલ્યાણ.	૨૩

૧૦૦

જીમણ

પ્રથમ ગણપતી લાણ પાય; શુદ્ધ શુદ્ધ દેજો સારદમાય;	
પેલું જ્યારે સગપણ થાય, કોરી ખાર્યો જલાય.	૧
પછી મીઠાઈ કેરીવાત, શુભ મુહુર્ત જોઈ સાક્ષાત;	
તેને ખીર પીણું કહેવાય, વરવાળાને માન અપાય.	૨
તે આપે કન્યાનો ખાપ, તેથી વધે સરવનો આપ;	
પછી લગન કરવા દીલ થાય, પછી વિવા નકી કરવા જાય.	૩
ગુરૂ સૂરજ ચંદ્રબળ જોય, તેથી વિધી એકનવ હોય;	
એવા જોશી જુએજ જોષ, ટળે જથી સઘળા દોષ.	૪
સુમુર્તી શુભ મૂરત જોઈ, માળા ચંદ કરે સૌ કોઈ;	
ખારેકને વળી શ્રીફળ પાન, વિવાહમાં જોઈએ સામાન.	૫
સેવઅને પાપડ સૌસાર, વધામણી બે ધરમોઝાર;	
સગા સનેહીને કંકોત્રી વડે, તેડે ખખર વિવાહ પડે.	૬

- વસ્ત્ર ભૂષણ કરે તૈયાર, સજે નારીનર સો સુંગાર;
વર પિતુ ધર સર્વકો જાય, જમી રમીને મંગલ ગાય. ૭
- વાજાં વાગે વિવિધ પ્રકાર, ગીતગાયછે મંગળ નાર;
ઘોડાં ઉંટને ગાડા બેલ, તે ઉપર જનૈયા છેલ. ૮
- બહુ શેભે વરરાજ આપ, જનૈયા તેમ વરનો બાપ;
જેવે જન પાંદરે જાય, વેવાઈઓને માલમ થાય. ૯
- વધામણીની પોચે વાત, કન્યા પિતુ થાએ રળીઆત;
જન સર્વ ઉતારે જાય, નાત હેતુને જાણજ થાય. ૧૦
- સામૈરાની વેળા થાય, જનીમાની ભેગા મળિ જાય;
માતુની મંગલ ગાય ગીત, સૌના મનમાં ઉપજે પ્રીત. ૧૧
- ગલાલ કેસર છાંટણુ થાય, ઘોડો ચડીવર તોરણુ જાય;
વર પોંખ્યાં છે રૂડી રીત, સૌના મનમાં અદ્દી પ્રીત. ૧૨
- વિપ્રો વેદ બણેછે ધણાં, આનંદ ઓચ્છવમાં નહિં મણાં;
વરકન્યા પરણી ઉતર્યા; પેટ દુધ શાકરથી ભર્યા. ૧૩
- જન જમવાની કહુ છું રીત, સાંભળજે સૌ ધરીને પ્રીત;
જમાડવા પછીથી જન, એક બીજને કરતા શાન. ૧૪
- આવી જન જમવાને જ્યારે, રૂડાં આસન મેઢ્યાં ત્યારે;
તે ઉપર બેઠાં છે સહુ, જનૈયા તેડયાં છે બહુ. ૧૫
- ભોજન પીરસ્યા છે અતી ધણાં, કઈ વખાણ શું હું તે તણા;
વેવાણુ બોલે મીઠા બોલ, તે સાંભળીમત થાએ ઢોલ. ૧૬

- સર્વ જીમેછે રૂડી પેર, ખીર ખાંડને ધૃત;
લાડુ જલેખી મેસુપાક; ઘણી જાતના પીરરયાં શાક. ૧૭
- ઘેબર ખરફી પેંડા સાર, ગગનગાંડીયાં છે નિરધાર;
સેવો લાડુ મગદળ ગણ્યાં, શીરામાંહી નથી કાંઈ મણ્યાં. ૧૮
- નામ જમણનાં કેટલા કહીએ, તેટલા ક્યાંથી અમારે હૈયે;
મિઠાઈને ફણસાણો સાક, આયાણનો આડો આંક. ૧૯
- જમતાં જમતાં વાધે પ્રીત, વેવાણો ! બાંધે શીરીત;
પણુછે આપણી નાતની રીત, બંધણથી તો વાધે પ્રીત. ૨૦
- જે બંધણ બાંધ્યું છે તમે, રાજ થઇ છોડશું અમે;
છુટા ભોજન સર્વે શાક; છુટા ભત ભાતના પાક. ૨૧
- છુટા ખાંડ સર્કરા ખીર; છુટા આયાણાં નિર્મળનીર;
છુટા ભાંત કમોદી સાર; છુટી કઠી તુવરની દાર. ૨૨
- છુટા જાન જીમતાં સહુ; નામ લીએ પળજય બહુ;
એ બંધણ છોડ્યું અમે; હવે વેવાઈ જમાડો તમે. ૨૩

૧૦૧

જીમણ.

- સેવું શિવસુત હું સુખકરણ, દુઃખ દરિદ્રને સંકટ હરણ;
શંભુ સુતને લાગુ પાય, વરકન્યાને રહેજો સાય. ૧
- ઉત્તમ લગ્નજ પુછ્યું બાણ, પંડિત બોલ્યા તે મુખવાણ;
વરકન્યા કે પિતૃ માત, પરમાનંદ પામ્યા સૌ સાથ. ૨

- આવી બનજ યુક્તેધાર, વરત્યો ત્યાંતો જજેઠાર;
કોઠિલ કંઠે ગાવે નાર, જ્ઞાતિયુથ મળીનેજ અપાર. ૩
- મળિયા બની વારંવાર, વાગે ઢોલ સરણાધ સાર;
છત્રી નાદો ગાજે જ્યાંહી, કુલદેવતા સમર્થ ત્યાંહી. ૪
- ગોડે બેઠા ગુણ ગંભીર, ચોરે ઉતર્યાછે વીર;
ગોડે લુણ પહેન સોભાય, આંખ્યા તોરણીએ વરરાય. ૫
- સાસુ પોષે પ્રીતીધાધ, વિપ્ર વચન વહેછે ન્યાંચી;
સ્વસ્તિ વાયન બોલેછે અતિ, તેમ મણાન વરરાજમાં રતી. ૬
- ફેરા ફેરવીઆ છે ચાર, રૂપિ મંડળને પુજે સાર;
કન્યા પિતુ બેસાડે બન, જમાડી મોજન રહે માન. ૭
- બાજેઠ ઢાળયા છે ભુક્તે કરી, જળ લાંબ્યા જે સુગંધે ભરી;
હાથ ધોધને બેઠા સહુ, જમતાં સ્નેહ વાધ્યો બહુ. ૮
- ચતુર ચપળા બાંધે બંધ, છોડે બની બાળ સંબધ;
અવલ એક આરાધું અન્ન, જેથી જગના શ્રવે જન. ૯
- છુટા પાક બનાવ્યો જેહ, ગગન લાડુને સાટા તેહ;
ચણા કચોરી છુટી દાર, છુટા શોક પાક આચાર. ૧૦
- ધેબર ગુંદી મોતીચુર, છુટા જળ જમુનાનાં પુર,
કાથો ચુનો લવીંગ પાન, બનૈયાને આપ્યું માન. ૧૧
- છુટા કચ્છી કંઠા ચાર, સિંધ હિંદને વળી હાલાર;
છુટા દેશી વિદેશી સર્વ, ઉતર્યા અભિમાનીના ગર્વ. ૧૨

છુટી આવી વરની જન, જમતાં આપ્યું અત્રને માન;
 અત્રદેવને લાગું પાય, પ્રેમે પુજું શંકરરાય. ૧૩
 ગુરૂ દેવને કરૂ પ્રણામ, લક્ષ્મી નારાયણ આપે આરામ;
 જમો જનીછે આપણી જીત, સત્ય બોલું અસલની રીત. ૧૪
 દોહરો.

વર કન્યાની સર્વદા, મનની પુરો આશ;
 શુભ કરજો શ્રી તેમનું, નારાયણ મન આશ.

૧૦૨

જીમણ.

સમરૂં દેવ પ્રથમ ગણપત, સોયનર સેવતાં સરસ્વત;
 સમરૂં સારદાજી માય, વાણી કરો નાથજી સાય. ૧
 પરણે વરને કન્યાય, આનંદ અતિ આચ્છવ થાય;
 મગાવ્યાં મે માણુક સ્થંભ, જડયાં હીરાને માણુક. ૨
 ચોરી થંભ વાંધ્યા ચાર, પધાર્યા વર કન્યા નિરાધાર;
 ભણે વેદ વિપ્ર સાર, માનિ જ્ઞાન કરો વિસ્તાર. ૩
 આવ્યા વર તણા મોસાલ, ફેરા પ્રાવ્યાં છે ચાર;
 કીધી જીમણ તણી મંડાણ, વરના તાતને થઇ જાણ. ૪
 તત્પર જનૈયા કીધા તૈયાર, વંકડા મુછડા ચડયા હજાર;
 આગલ નગારા નોખત વાજે, ઢોલ દદામાં જુગતાં ગાજે. ૫
 આવી મલે મંડપ મોજર, જુગતે બેઠા છે નિરધાર;
 જરી જલ તણી સોહીઝે, કે દેખી મનડા મોઢએ. ૬

- ઢાળ્યાં બાળેઠ છે સાર, મેલ્યાં ગોઠણી આ અપાર;
લાળ્યાં સુવર્ણ કેરાં થાર, સોહીએ વાટકડા ની હાર. ૭
- પીરસ્યાં છે પકવાનને ખાંડજ સાર, ખોળલે ખાંડને ધૂતની ધાર;
ગેવરમેવર ને સેવૈયા લાડુ, પેંડા બરફીને સુધા સુવાડ. ૮
- ઢાળયા પાક તે સર્વે સાકરીઆ, એટલા વાનાતો વેવાણથી ન બધાયાં;
બીજાં શાક તેરશોધ બણ, શારી તે કફં તેના વખાણ. ૯
- કેરી કર ખુટી લીંબુ તે બણ, દુધ ચોખ્ખાને દીધું છે માન;
પાપડ લાળ્યાં છે ધીમાંજ તરી, અથાણાં લાળ્યાં છેદાબલા ભરી ૧૦
- વરને સસરે ધુમ મચાવી, જમણ જમતાં ખીચડી સારી;
જન જમતાં જનૈયા હરખ્યાં, ગીત ગાંતાં વેવાણે પરખ્યાં. ૧૧
- સોના સાંકળી હીરની દોરી, બંધણ બાંધેછે તે વેવાણે ઝોરી;
ચતુર જનૈયા જુઓ વિચારી, જમણ છોડું તે જુગતેધારી. ૧૨
- છુટા ભાણ ભોજન નિરધાર, છુટા કુંચીના કોઠાર;
છુટી દાળમ કેરી કલી. છુટી પ્રથમ દેવ પૃથ્વી. ૧૩
- છુટી મગધને બંગાળ, છુટી પુરાસાણ વિલાત;
છુટી ઉજ્જણી ગાદી વીર, છુટા સીંધ દેશના વીર; ૧૪
- છુટા વીર પાટણ સુલતાન, છુટા લાહોરને સુલતાન;
છુટા કચ્છને મારવાડ, છુટી જમ તણી હાલાર. ૧૫
- છુટા મુનરો શેહેર સારો, બેકો શાબુખારીવારો;
છુટા મડે બે માસ્તાન, બેકે ચૈશે હેબેમાન. ૧૬

છુટા નીલો શહેર અંજર, જેકે કોય મઢીજગાર;	
છુટી ભુજળ ભાજર, જેલ સોભા જોનાંયપાર	૧૭
છુટો વરરાજ જોભા, જેકે કરે ગુલાલ જોધા;	
છુટો વરરાજ જોપે, જેકે ગ્રણેસઝોડે.	૧૮
છુટો વરરાજજો મામો, જે કોદેમોસાજો સામો;	
છુટી રંધણ વારીજ, જેલ ચતુરાધ જોનાંયછે.	૧૯
જેં કેધી શણગારે દીજે, તેજ જમણકી બંધજે;	
ખીર ખાંડ કટારે નાંખી, છુટો જમણ દીપક સાખી.	૨૦

૧૦૩

ભમણ.

જયદેવી આનંદ સ્વરૂપ, કરી રચના જગની અદ્ભુત;	
જમન કરી કરજો સાય, ઇચ્છા પુરી કરજો માય.	૧
બંધન છોડવાની મન આશ, વિજ્ઞપ્તી છે જગ અવિનાશ;	
જયજય જગજનની આજ, આરંભું હું માઈં કાજ.	૨
મિથિલા પુરીનો રાજ જેહ, જનક વિદેહી નામે તેહ;	
નીતી ધર્મ ચલાવે રાજ, જ્ઞાનિ મહાપુન્યની પાજ.	૩
સીતા નામે કુંવરી એક, બળભાગીને બહુ વિવેક;	
મહારૂપ ગુણનો ભંડાર, માહામાયાનો તે અવતાર.	૪
ઉમર લાયક પુત્રી થઈ, ભુપ તણે મન ચિંતા થઈ;	
સુંદર જોઈ રાજ કુમાર, વિવાહ કરવા મન વિચાર.	૫

- કુત મોકલી દેસો દેશ, મંગલ કુંમકુંમ પત્રી બેશ;
સ્વયંવર મંડપ તૈયારી, કરવા માંડી રચના સારી. ૬
- ભીતે સોનેરી લીલછાઈ, રતનજડીત થંભ નવાઈ;
આરીસાની છત બનાવી, છખીઓ હારો હાર જડાવી. ૭
- બહુરંગી ચિત્રો ચિતરીઆ, સુંદર તખ્તા ભીતે જડીઆ;
કાશમીરી જુલ્લા પાથર્યા, સુંવાળાને જરીના ભર્યા. ૮
- હીરેજડી પુરશ્ચીની હાર, આસન નાંખ્યાં અપરંપાર;
સિંહાસન વચમાંહે રાખ્યો, માણી માણેક રચનાથી રાખ્યો. ૯
- દેશ દેશના નૃપતિ આળ્યા, ચતુરંગી સેનાને લાળ્યા;
ઈંદ્રાદિક દેવોપણુ આળ્યા, દાનવ સર્વે દળથી આળ્યા. ૧૦
- સામૈયા સર્વને કીધા, હરખીત મનથી આદર દીધાં;
બેઠા આસન લાયક જોઈ, આનંદ સુખ દીસે સૌ કોઈ. ૧૧
- મનમાં સીતા વરવા કાજે, હોંસ ગણેરી છાજે;
શખ્દ શોરથી મંડપ ગાજે, જયજય શખ્દો એક અવાજે. ૧૨
- મંડપ શોભા ઉત્તમ બની, માનો તેજ કોટી દીનમણી;
ધંદ્રપુરીથી અધિકી શોભા, વર્ણન કરતાં કવિજન થોભ્યાં. ૧૩
- જનકરાય મુખથી બોલ્યાં, અભિપ્રાય અંતરપટ બોલ્યાં;
ધનુષ્ય આજે નિચે પડ્યો, ચતુર કારીગરનો ગડ્યો. ૧૪
- ધનુષ્ય તો ઉપાડે જહ, વરસે સીતાકુંવરી તેહ;
મોટે જુઓ કરી તપાસ, સુરવીર રજપુતો પાસ. ૧૫

- વચન સાંભળી મન મુસકાઈ, તપાસ શું કરવી છે ભાઈ ?
 માહા જોધ અભિમાન સ્વરૂપ, ઉઠ્યો બળી દશાનન ભુપ ૧૬
- છેડો એક ઉપાડ્યો હાથે, છટકી પડ્યો નૃપને માથે;
 નીચે ચંપાયો દશશીશ, ભુમી પડ્યો પાડે ચીશ ૧૭
- સભામધ્ય ઉપહાસજ થયો, જંખવાઈ આસનપર ગયો;
 નૃપતિ સર્વે વિસ્મય થયાં, મનમાંહી નિરાસજ થયાં ૧૮
- થયું નહિ રાવણથી જોઈ, કાર્ય અમે કેમ કરીએ તેહ;
 શું ક્ષત્રિય બીજવીણ ધરણી થઈ, શું સીતા કુંવારી રહી. ૧૯
- એવાં વચન જનકનાં સુણી, ઉઠ્યાં રઘુકુલનાં દીનમણી;
 ધનુષ્ય ઉપાડી ઉંચો ધર્યો, મધ્યમાંહેથી કટકા કર્યો. ૨૦
- શેષનાગ થડકારો વાગ્યો, અવની ઘોસ ગગનમાં ગાજ્યો;
 દેવ દુંદુભી વાળ વાગ્યાં, જયજયકાર અવાજે ગાજ્યાં ૨૧
- પુષ્પતણી શુભ વૃષ્ટિ થઈ, જનકરાયની ચિંતા ગઈ;
 આનંદસહ સીતાજી આઁવ્યાં, રામચંદ્ર વરમાળ પહેરાવ્યાં ૨૨
- વરઘોડાની કરી તૈયારી, ગજ ઉપર કીધી અશ્વારી;
 મ્યાના રથ પાલખીએ છાજે, હેમજડીતકોતલો ખીરાજે. ૨૩
- ઘોડા ગાડીને સગરામ, ઢોલ નગારાને નિસાન;
 બહુરંગી ઘોડાની ગાડી, હાથ સહિત શોભે અંખાડી ૨૪
- બંદુકના બહારો બહુ થાય, જનની ભારે ભીડ ભરાય,
 ચડી જીવેછે ગોંખ અટારી, ભાવ ધરીને નમને નારી. ૨૫

વર રાજ તોરણુ પર આવ્યાં, સાસુએ મોતી થાલ વધાવ્યા;
 કનક થંભ હીરાનાં જડયાં, રઘુનાથ વર ચોરી ચડયા. ૨૬
 વશિષ્ઠ આદિવેદ ભણેછે, રઘુવર પાણીમહણુ કરેછે;
 મોનુની ગાયે છે ગીત, મંગળ વર્ત્યા કુલની રીત. ૨૭
 વર કન્યા શોભે બહુ ભારી, શક્તિ બ્રહ્મ છે અવતારી;
 જય જય શબ્દ આકાશે થયાં, આશિષ વચન મુખેથી કદ્યા. ૨૮
 હવે જમાડવી છે જન, અનેક નૃપ આવ્યા મેમાન;
 ઢાળયાં બાળેઠ અતિ ઉમંગે, બેઠા મન ગમતાં સાથની સંગે. ૨૯
 વાસણુ સોનાનાં સર્વને આપ્યાં, ઝારી ભરીને સીતલ જલ રાખ્યાં,
 પિરસ્યાં લાડુને પેઠા પકવાન, સાટાસાકારીઆ આપી બહુમાન. ૩૦
 તત્વ જલેખી ગેવર મોનથાલ, ઢાળયા મેસુપાક ધૂતનીધાર;
 માવો બરફીને ગગનગાંઠિયા, હલવો બદામો મોલા ગાંઠિયા. ૩૧
 શીરો પુરીને ખાસુદી તાજી, રાય પીરસેને થાય છે રાજી;
 ઠેસર નાંખીને કર્યો દુધપાક, અનેક વાનાનાં પીરસ્યાંછે શાક. ૩૨
 ભજ્યાં રાધતાં સેવને વડી, હોંસે પાપડ લીધાં છે તલી;
 તુવર દાસને ઉમદા છે ભાંત, આદુ અથાણા અનેક જાત. ૩૩
 અન દેવના દેવ કહેવાય, સુર અસુરમાંતે પુજાય;
 બંધણુ યોગ્યજ ગણેજ તેને, બુદ્ધિવંતનો કહી એજ એને ૩૪
 છુટયા પાણી અનનાજે ભંડાર, છુટયા જની બેઠા મલી હારોહાર;
 છુટયાનેક વર રાજ મહા પ્રતાપી, છુટયા ભાગશાલી સંગ સાથી ૩૫
 છુટી વાણી શ્રીવિષ્ણુ શર્મા તણીજે, જગત માત આપ દીજે સુરીતે.

દોહરા.

- વર કન્યાની સર્વદા, મનની પુરા આશ,
શુભ કરજો શ્રી તેમનું, વિશનજી એમન આશ. ૧.
- વર કન્યા અવિચલ રહો, વર કન્યા પીતુમાત;
જનૈયા અવિચલ રહો, હરખ સહિત દીનરાત ૨

૧૦૪

જમાણ.

- અલ્લ તનયાને લાગું પાએ, ગણુંપતિ શંકર કરજો સાહે;
દ્વાપરથી ચાલ્યા જે ધરમ, તે કલ્પીમાંહે કરેછે કરમ. ૧
- જેવી જેના કુલની ચાલ, તેવો કાલ વરતેછે હાલ;
વિધી લાલાટે લખેઆ લેખ, કદી ન થાએ મીનતું મેખ. ૨
- જેઠી ખાઇની કરી સગાઇ, ભેળા થઇ બેઠા છે લાઇ;
તેઠી ગોર ગયાંછે ઘેર, સેવક માથે કરવા મેર. ૩
- જજમાને જોડયા છે હાથ, કુટુંબ કખીલો ઉભો સાથ;
ચરણ ધોઇ ચરણમૃત લીધું, ગોર સંગાતે ભોજન કીધું. ૪
- ખાઇ આપણી થઇ છે મોટી, લગન કરવામાં શું છે ખોટી;
આઠ વરસનું કન્યાદાન, તે વિવાહે ગવરી સમાન ૫
- છગીઆરમું વરશ પુત્રીને થયું, પછેપુછવાનું કાંઇ નવ રહ્યું;
કન્યાકાલ કન્યાનુ જાએ, પાછળથી શું સાંઝે થાએ. ૬

- અશ્વ જગનછે જગમાં જોવો, કન્યા દાનનું ફલછે તેવો;
આ છે વાત વેદમાં ખરી, ગયો અવસર નહીં આવે ફરી. ૭
- ગોર આપણે કહે છે એમ, કંથ આપણે કરશું કેમ;
સારા કુલમાં કરી સગાઈ, આનંદ પામ્યા બેવેવાઈ. ૮
- જેશીએ લગન પત્રીકા આપી, પુજા કરી ઘેરમાં થાપી,
અવલમાં ખીર પહું થાએ, ખીરખાંડ મૃત ભાંત ખવાએ. ૯
- પ્રથ પુજ્યા ગનપતી જગદીશ, પછે પુજ્યારાણું લના ઇશ;
દાઉ ગનપતી એકજ નામ, સહુના પુરણ કરજો કામ. ૧૦
- વાળે વાળને નિશાન, કોઈ નહીં વચન સાંભળે કાન;
ચોરી ઘેરથી બાંધી ખાર, મંગલતા વર તાણા ચાર. ૧૧
- વર રાજને આગલ કરી, જન જમવાને બેઠી વરી;
પ્રથમ પાતલ દડીઆ દીધા, માનીએ થાલ હાથમાં લીધાં. ૧૨
- અવલ એક આપ્યા આચાર, રાઈતા શાક દીધા તૈયાર;
લિંડામાં ભરે આ સંભાર, ઉડદ મગ ચણાનીદાર. ૧૩
- આપતાં કાંઈ ન લાગી વાર, સ્વાદ તણો નહીં આવે પાર;
લાડુ લાપસીને કંસાર, સાટા ગગન જલેબી સાર. ૧૪
- પાપડ જીણજીણી આ છે પોલ, નારી બંધણના બોલ્યા બોલ;
જન મોઢેછે અતિ હુશીઆર, બંધણ છોડવા થયાં તૈયાર. ૧૫
- છુટા ઘઉં ચોખાને ખાજર, છુટા ગુંદા ગીરમર ગાજર;
છુટી થારી પાતલ દડીઆ, છુટીદાર તુવરની છડીઆ. ૧૬

છુટા મગ ચણાના વડા, છુટા દોંડાને દહી વડા;	
બાંધુ બેલ ઉચર બેસનાર, બાંધુ ગાયબોડી વેંચનાર.	૧૭
બાંધુ પ્રીતી તણાં તોડનાર, બાંધુ લોભી અતિ નરનાર,	
બાંધુ યુગલ્લીના ખાનાર, બાંધુ પરનિંદા કરનાર.	૧૮
બાંધુ કપીલા પય પીનાર, બાંધુ ઉઠ ગરદબ ચડનાર;	
બાંધુ પંગતી ભેદ કરનાર, બાંધુ કુવડ પુરૂશ નરનાર.	૧૯
શિવજી જે આ જગતમાં, આપશે કન્યાદાન;	
તે જાશે વૈકુંઠમાં સાંભળ બે સહુ કાન.	૨૦

૧૦૫

જીભણ.

વંદૈ સારસ્વત મહીદેવ, સુરપતિ કરે તમારી સેવ;	
લોહાણા ખત્રી બાણ સારી, કંસારા સોની સંસારી	૧
સારસ્વત છે સહિના ગોર, જજ માનતું જેને છે જોર;	
પુત્રતું સગવણ કરવા ગયા, જમાઇ બેઠેને રાજી થયા.	૨
વેવાઇ ગયા જોશીને પાસ, લગન તપાસી આપ્યું માસ;	
કંકોતરી કંકુથી છાપી, ટેલુવાને તેડાવી આપી.	૩
પત્રિકા ઉપાડી હાથ, ઘોડી ચડવા લીધી સાથ;	
અવલગોર ગઢ સીશે ગયા, રવા રોહામાં રાતજ રયા.	૪
સાંચેરો સુથરીને સાંધાણ, વાંકુવાડાને વિંઝાણ;	
વરાડીએને વારો પદ્ધર, વલ સરોને વાગો પધર.	૫

- હકીર ઉગેડી ઉન ડોઠ, રાજણારે રતડીઓ ગોઠ,
ખાએઠ વાડોને ખાંભડાઈ, શણોસરો શએડી સાભરાઈ. ૬
- વીરાણી વ મોટી ખેહ, મોર જર માન કુવોછે તેહ,
ફરાધિઓ કુલડો કુલાએ, લઠેડી લાએજે લોદાએ. ૭
- ગોણી આસર ગોધ્રા ગોલાએ, ભાદઈ ભદ્રેસર ભોજાએ,
કોટડી કોટડોને કોડાએ, જડોદર જેઠને રાજ થાએ. ૮
- ખિખર ખંદ્રોને ખાંડીઓ, ટપર ટુંઢાને ટાડીઓ,
ખિટા ખુટાને ખેટીઆરી, ગંગોણ ગુંધારા ગુંદીઆરી. ૯
- માંડવી મુનરો મસકામાંએ, દોણ દડશરી દીઠી ત્યાંએ,
નુંધે તડ નાંગરચો નરો, ખેડઈને ખાઉડો છે ખરો. ૧૦
- મંઉવ મંજલને મગવાણું, તુમડી ત્રમોને તણું આણું,
અરલ અંગીઓને આરખાણું, મથલ માથકને મોખાણું. ૧૧
- નેત્રા નાગીઆરીને નખ ત્રાણું, મુધુવા મોથાલો મુચમાણું,
આધોઈથી આઁચા અંજર, ભુજ થકી ચાલ્યા નરનાર. ૧૨
- વાગુરાને વાંકી પત્રી, પાવરમાં પોચાડી પત્રી,
પત્રીડા પોચાડી લીધી, ટેલુવાએ બહુ દક્ષણા લીધી. ૧૩
- સરસ રાગ શરણાઈ વાજે, ઢોલ નગારા નોખત ગાજે,
વર સાઈ શણુગારી ઘોડી, શેવાલાની ઉભી જોડી. ૧૪
- જરીદાર જમાંછે અંગે, સગા સંબધી ચાલ્યા સંગે,
વર રાજને પુંખી કરી, નવચક પુજન કીધું વરી. ૧૫

કન્યા કોકો મામેા ભાઈ, ફેરા ચાર ફરીઓ જમાઈ,	
જની સહુને આપ્યા ભાણા, શાક પાક રાઈતા અથાણાં.	૧૬
બરફી ચુરમુંને કંસાર, મગની કીધી છડીઆદાર,	
ખુમણ ઢોકરાને હમ થડા, પાપડ સેવ ગાંઠીઆ વડા.	૧૭
ભાત કુમુદી જીરાસાર, ઘત કડી તુવરનીદાર,	
કન્યા કોરની ખાંધે નાર, જીમણ છોડે જની જીમનાર.	૧૮
છુટા હવેજ હલદી હીંગ, છુટા સુરણ ખટાશા સીંગ,	
છુટા વરણ અગનીઅનદેવ, છુટા જનૈયા તતખેદ.	૧૯
વર કન્યાના માતાપિતા, માની સંગાતે જન,	
શિવજી જીવતિ જનને, સુખ દે જો ભગવાન.	૨૦

૧૦૬

જીમણ.

પ્રથમ પ્રભુને લાગું પાયે, માત સારદા થાજે સાયે,	
શંજી સુતનું સમરણ કરી, પદ ખાંધ ન ખાંધું છું ફરી.	૧
કામની કહેછે કંથને વાત, ઉત્તમ છે આપણી જાત,	
દેવે દીધા ખાલક બેહ, પ્રાણથી અધિકા વાલા એહ.	૨
જો કુળવંતી કન્યા હોય, પુત્રનું સગપણ કરજો તોએ;	
વાતું કરતાં વીતી રાત, ઉગો સુરજ થયો પ્રભાત.	૩
ગોર દેવને ઘેરજ ગયાં, હાથ જોડીને ઉભાર્યાં;	
પુત્ર તણું પ્રભુ સગપણ કરી, વાડવ વેલાં વરજો વરી.	૪

- જેશિ કન્યાજો વાળજો, ભલા શુકન બ્રાહ્મણને થાજો;
ભેટયા બ્રાહ્મણ બે ભણુનાર, જડબેડા ભરી આવતી નાર. ૫
- શુકન જોઇને કર્યો વિચાર, કામ આપણું પડશે પાર;
ગોર ગયાં કન્યાને ઘેર, મારગમાં નહિ લાગી વેર. ૬
- માત પિતાના માન્યા મન, વર જોઇને થયાં પ્રસન્ન;
ભાઇ ભાણેજ ભેગા કીધા, કોરીબાર દોકડા લીધા. ૭
- બેકોરનાથે ગોરથાનાઇ, લાગા લગમાં લીધા જઇ;
વીવાનો કીધો આરંભ, પાસે રોખ્યા માણુક થંભ. ૮
- વેઢી વેઢ વિધાને બાંધી, ચોરીમાંહે ચલડી સાંધી;
નવત્રહના પુન્યા છે પાટ, વરરાજ બેઠાછે ખાટ. ૯
- ખોંખાં વાગા પેહેર્યા અંગે, લુણુ ગુરી બેઠીછે સંગે;
વરઘોડો કીધો તૈયાર, પાછળ ગીત ગાયછે નાર. ૧૦
- સેવાલા બેઠાછે ઘોડે, બેબે ચાલ્યા જોડા જોડે;
સગા સખાંધી સોભે સાથ, તુરા ખીડા લીધા હાથ. ૧૧
- આગે છત્રીશ વાજ વાજે, ઢોલ શરણાઇ નોખત ગાજે;
હળવે હળવે ચાલ્યા જાયે, વર પોતાછે મંડપમાંથે. ૧૨
- ટીકો બ્રાહ્મણ ભણેયા જ્યારે, વર તોરણે ઉભો ત્યારે;
પ્રીતે પોખે કન્યા માત, આશ્રણ પેર્યા નવને સાત. ૧૩
- વરકન્યાને લાવ્યા તેડી, બેઉની બાંધી છેડાછેડી;
રૂપા મોર બંધાવી છેડે, માતપીતા બેઠાછે કેડે. ૧૪

- સાઠ અક્ષરનો આવ્યો સમે, ગોરજ વેળા સૌને ગમે;
વરને આપ્યું કન્યાદાન, દીધોછે તુલસીને પાન. ૧૫
- બાંધ્યા સ્થંભ ચોરીના ચાર, ફેરા ફરેયાં નરને નાર;
ફેલાણું ફેરાવ્યું સાથે, ગોર કરી વરકન્યા માથે. ૧૬
- સાસુ લઈ આવી કંસાર, થાર મુખીને આવ્યાં બહાર;
ન્યારે જમવા આવી જન, કન્યા બાપે દીધાં માન. ૧૭
- આગલ પાછળ પંગત કરી, બેઠા ચાર દીશામાં પ્રરી;
પાણી લઈ ધોવરાવ્યા હાથ, પાતલ દડીઆ દીધા સાથ. ૧૮
- પહેલા ઉઠ્યા પીર સણહાર, અવલ એક આપ્યા આચાર;
કોચલાને કોટીબા ફરી, તેલ મીઠામાં લીધી તરી. ૧૯
- ભાત ભાતનાં ભજ્યા દીધા, કેલ ફલ્લીના રાઈતા દીધા;
સેવ ગાંઠીયા પાપડવડી, દહી લોટની કીધી કડી. ૨૦
- ભાજી ભિંડાને વણુતાક, કંટોલાનાં દીધા શાક;
તુવર મગ ચણાની દાર, બાટી ચુરમુંને કંસાર. ૨૧
- મોનથાળને મેસુપાક, ખાસુંદી બરફી દુધપાક;
સાટા જલેબી ખાજ ઘણા, માલપુડામાં છે કાંઈ મણાં. ૨૨
- શાજી સીરો અતી સવાદુ, ગોળખાંડ બુંદીનાં લાડુ;
શિવજી વ્યાસની આવી ટેવ, આદીમાં છુટા અનદેવ. ૨૩
- છુટા વીધી લેખ લખનાર, છુટા સગપણના કરનાર;
છુટા ખેતીના ખેડનાર, છુટા બાણેજ ભીરનાર. ૨૪

છુટા વિપ્ર વેદ વાંચનાર, છુટા ધરમધુરી ધરનાર;	
છુટી મુંબધને મલખાર, છુટો કાછો સચરાચાર.	૨૫
છુટા જમણુના છોડનાર, ખાંધુ ખંધણુની ખંધનાર;	
છુટા શાક પાક પકવાન, છુટી વરરાજની જન.	૨૬
બ્રહ્માને કહેછે ભગવાન, ઉત્તમ સૌમાં કન્યાદાન;	
આશીરવાદ અમારી એમ, વરકન્યા રહેજે કાયેમ.	૨૭

૧૦૭

જીમણ

ગણપતીને હું નામું શિશ, વિધન હરો વિષ્ણુ અઞ્ઞશિ;	
લગન સખંધી કહુછું વાત, થા જે સાયે સારદ માત.	૧
એવેવાઇ ચાલ્યા છે સાથે, શ્રીફલ જેડી લીધી હાથે;	
જેશીએ જોયા જોશ, કાંઇપણ નથી લગનમાં દોષ	૨
કંકોતરી લખાવી લીધી, ગોર થાનાઇને શોંપી લીધી;	
એજણુના છે ઘોડા એહ, ઉપર બેસી ચાલ્યા તેહ.	૩
કંકોતરીમાં જ જ ગામ, તેના સૌ સાંભળજે નામ;	
લખપત લાયા પુર લૈયારી, કપુરાસી કેરો કૈઆરી	૪
કેરીઆણી કેટશ્વર કેવો, નારાયણ સર છે પાસે તેવો;	
મડમોતા મુર મુંદાન, મોખરામાંહે મલીયું છે માન.	૫
બરંદાને બૈઆવો બેર, બારો બિહડા વિંગાબેર;	
બરોદો ખુડી ખાનાએ, ધારેસી ધુફી ધુનાએ.	૬

- ભાડરો ભાયુડાં ભાનાડો, ઓસ્તીઆ અધડો છે એનારો;
ખારધને પોંસડી છે ખરી, વાધઓર વરસર વરસુંવરી ૭
- જખઉ છે પણ જોયા જવી, તરાવટી તેરાની તેવી;
નલીઆમાં ન્યુનતા નથી, કેમ કહું કોઠારો કથી ૮
- આખો છે અખડા સો એવો, બની માક મોડાશો તેવો;
કંઠીમાં કુયો કોકલીઆ, દેશલપુર દુમરો દેઠીઆ ૯
- પત્રી આપી હાથોહાથ, કુટુંબ લધને ચાલ્યા સાથ;
સેવાલા સણગારયા સહુ, વરધોડું બનાવ્યું બહુ ૧૦
- સાસુએ સજ્યા સોળ શણગાર, જમાઈ પુંખવા આવ્યાં ખાર
વિપ્ર વેદનો કરે ઉચ્ચાર, ચોરી ફેરાં ફરેઆં ચાર ૧૧
- સપ્ત પદ્ધતું પુજન કીધું, કન્યા દાન જમાઈને દીધું;
જ્યારે જાન જમવાને જાહે, વર બેડા છે મંડપમાંહે ૧૨
- કલશ કટોરા કોપર થાર, માનિએ મેલ્યા તેણીવાર;
ચપલ ચતુર પીરશણહાર, નિમક ચટણી રાખી લગાર ૧૩
- કેરાં કવરી કેરી કુંવાર, રાધતા શાક મેલ્યા બેચાર;
પાપડ વાલ વટાણા વડી, ચણાંદાર મગ ચોરા ફરી ૧૪
- સાટા ગગન જલેખી લાડુ, ખાસુંદી ખરફી બહુ સ્વાદુ;
સુતરફીનના લીધા થાલ, મગદળ મેસુને મોનથાલ. ૧૫
- ભાતમાહેં છે તજ લવીંગ, ખાતા સઉને થાએ ઉમંગ;
ખંધન ખાંધવા બેઠી નાર, ચતુર બનૈયા છે છોડનાર ૧૬

છુટા નગર પુરીને ગામ, છુટા ગોર થાનાઇના કામ;	
છુટા નદી સરોવર કુપ, છુટા પ્રજા સંગાતે જુપ	૧૭
છુટું દેશ દેશનું દાણું, છુટો મલો માપને માણું;	
છુટા ભોજન શાક અથાણાં, છુટા હવેજ હલદી ધાણાં.	૧૮
છુટા જની સહુના હાથ, ખાંધુ વેવાઇ કેરો સાથ;	
જમી જુઠીને ઉઠી જન, સઉને આપી સોપારીપાન	૧૯
શિવજી વ્યાસની વિનતી, સાંભળજે જગદીશ;	
વર કન્યા સહુ જીવતાં, રાખો લાખ વરીશ.	૨૦

૧૦૮

જીમણ.

અવલ એક આરાધું અંન, જેથી જગમાં જીવે જન;	
નવખંડનું તુંછો નાથ, દોરી સહુની તારે હાથ.	૧
ઇષ્ટદેવ સહુના છે તમે, માત પીતા માન્યાછે અમે;	
હરિહરનાં હેરેઆછે મન, અનપુરણા તુંછો ધન.	૨
વરકન્યાનું સગપણ થયું, પછે અદેશો કાંઇ નવ રહ્યું;	
વિવા પ્રુછ્યું પંડીત પાસ, સારો સોધી આપ્યો માસ.	૩
રાજી થઇછે બે વેવાણ, ટેલુવે સહુને કીધું જાણ;	
લાડાને ઘેર લગન લખાએ, સખધી સહુ સાંભળવા જાએ.	૪
અસલ આપણી એવી ચાલ, વરરાજાએ પેરી વરમાલ,	
પેલીદાઉ થાપના કરી, માંડવા મુરત કીધું વરી.	૫

- માઠા માણા રાખ્યા પાસ, જશરાજે પુરીછે આશ;
ચતુરા ચક્ર વધાવા ચાલી, જંદ્ર બુકી પણ કરવા વાલી. ૬
- ખરા દેવછે ખેતરપાલ, વરઠન્યાની કરે રખવાલ;
તિલ પિંડોને ગોળ ધુધરી, થાનાઇને સોંપી થાળી ભરી. ૭
- સુંદરી સહુ ચાલીછે સાથે, લામણ દીવો લીધો હાથે;
ગણેશમાથે ગીત ગવાયે, નારલ આરેઠ લેતા જાયે. ૮
- આજેછે ધડીની રાત, દાઉ તેલાઉ કરે જણીસાત;
નવમહનું ત્યાં પુજન કીધું, વરને દીખ બેસારી દીધું. ૯
- સામેયો આવ્યોછે સામે, ધામધુમ કરેછે મામે;
ગાદલા ધણા ગયાંછે સાથે, ખાલ બુઢા બહુ બેઠા માથે. ૧૦
- ઉંઠ ઘોડાને પાછળ વેલ, માહે જોડયા વાગડના બેલ;
વરરાજની ચાલી જન, વાજે શણાઇ ઢોલ નિશાન. ૧૧
- કળશ કુંકાવટી ચોમકથાર, પુંખવામાં નહી લાગી વાર;
સુરજ અસ્ત થયોછે જ્યારે, હથેવાડો મેડેયો છે ત્યારે. ૧૨
- વરને આપ્યું કન્યાદાન, પાછળ જમવા ચાલી જન;
હાથ ધોવરાવી આસન નાખ્યાં, વટકા થાળ કળશ ભરી રાખ્યા. ૧૩
- ગ્રુંદા ગીરમરને ગાજર, વાંગી શિંગ બટાસા ડાંગર;
ખારા ઢોકરાને દહી થડા, મગ ચોરાના કીધા વડા. ૧૪
- સાતવાનાની સુખડી કીધી, જની સહુને પીરસી દીધી;
ભાત રાંધીછે ઝરાસાર, એલચી ધીનું દીધું વિગાર. ૧૫

ભોજન કરતા ઢીઠી જન, જીવતીએ સહુ ખાંધ્યા પકવાન;	
છુટા લાડુ ગગન પકવાન, છુટા ગોળ સાકરને ખાંડ.	૧૬
છુટા વેપારીયુંના હાટ, છુટી આવા જવાની વાટ;	
છુટાં સુધ સાટી સોનાર, છુટા ગાય ભેંસ દોહનાર.	૧૭
છુટી જમવા બેઠી જન, છુટા કાયા પાકા ધાન;	
છુટી લાડુ જલેખી તાજી, છુટો વરરાજનો વાજી.	૧૮
છુટો વિપ્રવેદ વાંચનાર, છુટા બહુ નિદ્રા કરનાર;	
છુટી શાઘ કલમને દોત, છુટી રવિપાવકની જોત.	૧૯
શિવજી વરને જનને, જાળું આપ્યું માન;	
કાથો ચુનો એલચી, આપી સોપારી પાન.	૨૦

થાળ-સંગ્રહ.

૧૦૬

(દુધ પીએને મારા પરમસ્તેહી—એ રાગ.)

સત્ય નારાયણ અજ અવીનાશી, આરોગો જગદીશરે—ટેક.
દધિ મધુ પય ગૃત સાકર લાવી, સ્નાન કરાવું અખીલે શરે.
ગંગોદક શુદ્ધોદક લઘ ફરી, ફરી નવરાવું નાથરે—સત્ય૦

* ભજન બુખાળ તથા ભજન મણીમાં વિશેષ થાળ સંગ્રહ છે.

પીતાંબર સ્વેતાંબર લાવી, પહેરો પ્રીતમ અંગરે;
 મોર મુકુટ મકરાકૃતિ કુંડલ, ધારો હુણુ રંગરે—સત્ય૦
 અખીર ગુલાલાક્ષત કુંકમપુની, કેસર ચંદને અરચીરે;
 પુષ્પમાલ તુલશીદલ અરપી, પુણું પ્રાણુ આધારરે—સત્ય૦
 ધુપ દીપ કર્પુર આરતી, કરું દેવ વનમાલીરે;
 બાળોઠે બેસારી પિરશું, પાક અનેક સુધા પયરે—સત્ય૦
 હુણુ મરી મરયા પુની પાપડ, કચરી ફરી આચારરે;
 આધુ લિંબુ કાચીકેરી, કેરા કવરી ગીરમીરરે—સત્ય૦
 હવેજ વારી ખારેક સારી, લીબુડા વલી તેવારે;
 રાધતા રચેઆ વિવિધ ભાતના; દહી મસાલા વારારે—સત્ય
 ભજીઆ મનગમતા મનમોહન, શીખંડ કચોરીરે,
 આઠ અંગથી કઢી બનાવી, ઓ શાણપણુ ઉર ધારીરે—સત્ય૦
 છુટીદાર મગ ચણાં વટાણા, ભીંઠા તરેઆં ભાવેરે;
 સંભારી આંતો અનેક તરેહનાં, શ્રધાથી સાણુગાર્યારે—સત્ય૦
 સપાદ શીરી સાકરવાળી, ઝોમચુર્ણ મહિશૃતરે,
 કદલીફલ કેસરીઆ લાવી, જીભો જગદધારરે—સત્ય૦
 મોનથાલ મેસુપાક મનોહર, સેવ સુંવારી સાટારે;
 બાસુંદી બરફી બેહુ તાજ, સફેત સુતરફીણુરે—સત્ય૦
 ગુલાલ જાંબુ ગગન ગુગરા, ગેવરપણુ ગંભીરરે;
 જલેબી જીમવાને પધારો, જન્મ મરણુ હરનારારે—સત્ય૦

સુરસરી કેરું વારિ મગાવું, આચમન કરાવું નાથરે;
પકવ પુંગીફલ લવીંગ એલચી, મુખવાસ મહી ધરરે—સત્ય૦
સત્ય નારાયણ ઇશ્વર, કાલ કોઇક પુની કહેશેરે;
દયારામ દેશલ પરવાસી, સ્મરે સર્વાધારરે—સત્ય૦

૧૧૦

થાળ.

(ભાજન મન ભાવનાં એ રાગ.)

હોમોને પ્રભુ ભાવે કરી બોલાવ્યા,
સર્વે પ્રકારથી મન ભાવ્યા—હોમો—ટેક.
ગર્ભોદકથી પાત્ર ભરાવું, તૈલ યુક્ત કરીને નવરાવું;
પાટે બેસો મોવન તમે ભાવ્યા—હોમો
ધોતી સારી સુંદર લાવી; બે બાજુછે જરી કીનારી;
પ્રીતમ પેહેરે દુરથી છે લાવ્યા—હોમો
શાલી ચુર્ણનાં મોતી બનાવ્યા, રૈખ્ય થાલીમાં ચોમક માવ્યા
કરું શેવા પ્રભુની શ્રી ગાયા—હોમો
ખરફી પુડી લાડુ સાર, ગેવર ખાજને કંસાર;
પેડા ખાસુદી મેસુક લાવ્યા—હોમો
કેલા ભીંડાની તરકારી, હોમોને તમે દેવ મુરારી;
ધણા ભવો ભવથી તમે તાર્યા—હોમો
સીતલ જલ સુંદર કરી લાવું, હાથે કરી આચમન કરાવું;
મુખવાસનાં બેડા બનાવ્યા—હોમો

ગુણાતીત ગુણમય જીમી જોહેની, તનમનથી કરું સેવા તેહેની
દયારામ શર્માએ સંભાર્યા—જીમોને પ્રભુ ભાવે કરી બોલાવ્યા.

૧૧૧

થાળ.

દુધ પીએને મારા પરમ સ્નેહી, શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનરે—ટક.
કામ ધેનું કેરું દુધ મગાવું, માહે કેસર નાંખીરે;
એલચી પીસ્તા ચાર્વલી નાંખી, ગર્ભ કરું ચીત રાખીરે—દુધ૦
શર્કરાન્વિત પય અતી મીઠું, પાત્ર અનોપમ આણીરે;
પીરશી પાશે વ્યંજન નાંખું, આરોગો અભીરામરે—દુધ૦
ગંગોદક જરી જરી લાવું, વદન વિમર્ષણ માટેરે;
મુખવાસ મન ગમતા આપું, ચુર્ણ સુધા સમ નાંખીરે—દુધ૦
પાન ચમન મુખવાસ તમારું, જોયું હીન દયાલરે,
દયારામ શર્માએ ગાયું, કૃષ્ણ દયાનિધી જાણીરે;
દુધ પીએને મારા પરમસ્નેહી, શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનરે.

૧૧૨

થાળ શ્રી સત્ય નારાયણનું.

(સ્થુપતિ રામ હૃદયમાં રેન્નેરે—એ રાગ.)

આરોગોને સત્ય નારાયણ સ્વામીરે;
વાલો વિશ્વનો અંતર જમી—આરોગોને૦
તેડયા ભદ્રીનાથને ભાવેરે, લટકતી ચાલેહરી આવેરે;
નેણાં નીરખી મારાં લો ભાવે—આરોગોને૦

લાંબા કલશ જલના સુગંધીરે, નાયા નટવર નેણે રંગીરે;
 પેઠા પીતાંબર પંચરંગી—આરોગોને૦
 જમવા બેઠા હરી રૂડી રીતેરે, સાકર શીરો હું પીરસું પ્રીતેરે;
 ગાઉ ગુણ મધુરી ગીતે—આરોગોને૦
 છપન ભોગ આરોગો નાથરે, લેએને કેશરના દુધ પાઠરે,
 મેલેઆ વાટકડાં ભરી શાક—આરોગોને૦
 આયમન કીધાં છે મુરારીરે, પાનખીડાં લીધાં ગીરધારીરે;
 દાશ બેચર જય બલેહારી—આરોગોને૦

૧૧૩

થાળ.

(આવો હરી શીવ શંકર ભોળા એ રાગ)

અહો સત્યનારાયણ સ્વામી, પધારેને જમવા ગરૂડગામી—અહો.-૨૬
 સુણીને કથામૃત સુખકારી, વધો આનંદ ઉરભારી;
 દર્શન કરવાની ઇચ્છા મારી—અહો૦
 હમારે ભુવન આવો પ્યારા, ઢળાવ્યાં મેં પાટ રંગીત સારા;
 ખીરાજીને કોડ પુરો મારા—અહો૦
 કરવું હું સ્નાન ગંગોદકથી, પહેરાવું પીતાંબર મનસુખથી;
 બનુ પાવન તમ પદરજથી—અહો૦
 મેલ્યાં કંચન કટોરા થારી, ભરીમેલી ગંગા જલ જારી;
 પીરસ્યાં આચાર ચટણી સારી—અહો૦
 કર્યા રાઘતા રૂચીકર સ્વાદુ, અનોપમછે કડીમાં આંદુ;
 પાપડ વડી ભજ્યા ખુંદી લાડુ—અહો૦

પુરી પેંડા બરફી ઘેવર ખાજ, ગગન સાટા હલવા તાજ;
 આરોગો અખીલ જગનાં રાજ—અહોં
 કમોદનાં ભાંત કર્યાં પ્યારા, ઉપર ધી ધરાઉ તણીધારા;
 ભર્યાં કુધે વાટ કળા સારા—અહોં
 જમી કીધાં મોક્ષણુ ગીરધારી, અમે તો પ્રસાદનાં અધિકારી;
 તમે ભુખ્યા ભાવ તણાં ભારી—અહોં
 બનાવ્યામે પાન તણાં બીડા, કરી મુખવાસ હરે પીડા,
 કરે મમ અંતરમાં કીડા—અહોં
 પોઠો તો દુખાવું ચરણવાલા, ઓલાવો મારા દુઃખની જવાલા;
 વંદે જયારામ જપું માલા—અહોં

૧૧૪

થાળ.

(હોન હાર સો હોત જગતમે—એ રાગ)

અરજ દ્યો અંતરમાં ધારી (૨)
 સ્વામી સત્ય નારાયણુ આવો, જમવા જયકારી;
 કથા સુણી પ્રીતમને લાગી (૨)
 ભાગ્ય આજ મમ મંદીર, શોભે પ્રભુ પદનાં રાગી;
 આજ મમ મન થયો વેરાગી (૨)
 મહેર કરી ઉર અરજ ધરી, પ્રભુ કરતુ સદ્ભાગી.
 મનેછે એક આશા તારી (૨) સ્વામીં

નાથ નવરાવું ઉણુનીરે (૨)
 અંતરથી મર્દન કરી અંગે, પુજન અમ્મીરે.
 કરું અર્ચીત બાલ ધીરે (૨)
 પુષ્પહાર ગજરા તુરાથી શણુગાડું શરીરે.
 શ્યામ પંધરાવું પ્રેમધારી (૨) સ્વામીં
 હળાવ્યાં બાજેઠ કંચનનાં (૨)
 ઢીચણીઆને થાળી વાટકા માન્યાછે મનનાં.
 વાટકા પીરસ્યા વ્યંજનનાં (૨)
 પેંડા વરફી સાકર કેળાં, મૃદુરસ ભોજનનાં.
 ધર્યાં મેવા ફળ હિતકારી (૨) સ્વામીં
 ભાતને દાળ કઢી સ્વાદી (૨)
 દુધ કટોરા ભરી ભરી, ઠાર્યાં અહીં કર પંખાથી.
 ગગન પકવાનો હલવાદી (૨)
 આરોગો અખીલેશ, કાપી બંધન મુજ અનાદી.
 ભરી મોક્ષણ કરવા જરી (૨) સ્વામીં
 પાન બીડા ફેફડા પ્યારા (૨)
 કરવાને મુખવાશ અસાથી પ્રાણુજીવન મારા.
 સચ્ચાપર પોઢો ચક્ષુતારા (૨)
 ચર્ણ ચાંપી મુજઉરમાં સ્થાપું, સોહં સુષીધાર.
 પ્રેમ મન જેષ્ટા રામધારી (૨)

૧૧૫

થાળ.

રાગ-બનભરો.

જય વ્યાપક અંતરબી. પ્રભુ સત્યનારાયણ સ્વામી.
 થયો મોદ કથા સુણીકાને, કર્યાં લીલા મનમાને.
 આવો જીમવા નાથ અનામી-પ્રભુ
 પંચામૃત થકી નવરાવું, રૂડા મંડપમાં પધરાવું,
 કરો શુદ્ધ દ્વાર ખગગામી-પ્રભુ
 મેંતો કંચન પાટ ઢળાવ્યા, પ્રભુ થાળ પાક પીરસાવ્યા;
 ધર્યા શાક કટોરા સુખપામી-પ્રભુ
 પેંડા સાકર ખરફી કેળાં, તાજમેં પીરસ્યા આવેળા;
 જીમો જીમો ચરાચર ધામી—પ્રભુ
 શીરો બાસુદી ખીરંજ બનાવી, ખીર રોટલી લાપશી લાવી.
 ઢોળુ વાયુ હું બેસી સ્વામી-પ્રભુ
 ભરી જમુના જળથી જરી, મુખહસ્ત ધોવાને મુરારી;
 આણ્યા પાન ફેફડ દુઃખવામી—પ્રભુ
 મારા ઉરપલંગે પોઢાણું, આખી રજની રંગે રમાડું.
 જ્યેષ્ઠારામજ ન રાખુ ખામી-પ્રભુ

દોહરો.

અર્જ સુણી જગદીશ મમ, પામ્યા ઉર અહલાદ,
 વાટો હરીજન વર્ગમાં, જ્યેષ્ઠારામ પ્રસાદ.

૧૧૬

થાળ.

(ભોજન મનભાવતાં હ્યોને માવા—એ રાગ.)

મોહન મન મંડપમાં પધરાવું (૨)

પ્રેમ ખ્યાલી દુધે ભરી લાવી, સાકર કેશર જ્ઞાન મંગાવી;
અમારા વાલાજીને આરોગાવું—મોહન૦—ટેક.

પય પવિત્ર છે કવલી ગાયનું, ધ્યાન ધરું ત્રીલોકરાયનું;
ખ્યારા પ્રીતીનુ ખ્યાલો હું પાવું—મોહન૦

પીસ્તા કેશર ચારવલીથી, કર્યો સ્વાદુ મૃદુપય ખુશીથી;
મારા હસ્તથી પાન કરાવું—મોહન૦

ગંગોદકથી વદન પખાળું—પ્રેમ ધરી મમ હૃદય રમડું;
કાલાવાલા કરીને લોભાવું—મોહન૦

પાન ચુનો કથો સોપારી, કરાવું હું મુખવાસ મોરારી;
વારી વીઠલ વરપર જાવું—મોહન૦

જેષ્ઠરામના સ્વામી સામળીયા, જન્મોજન્મ મુજચિતમાં ચડીઆ;
હવે છુટતા કેમ છુટાવું—મોહન૦

૧૧૭

થાળ—શ્રી શંકરનો.

રાગ—બનજરો.

હરહર શરિતા શીરધારો, શશીભાલ દીપે ત્રીપુરારી;
તમ કારણ ભંગ બનાવી, મૃદુપયે શીખંડ બનાવી.
કરું જમવા અરજ જયકારી—હરહર૦—ટેક.

ફલ મેવા કંઈ મીઠાઈ, શેવ શાક પાક સુખદાઈ;
 શીવજી હ્યો સર્વ સ્વીકારી-હરહર૦
 શીવ હેમ બાળેઠ બીરાળેજી-જીમો શીવ અપર થઈ રાજી;
 અમને શીવ આશ તમારી-હરહર૦
 કહોજી ભંગ બનીછે કેવી, તમને મન ભાવે તેવી;
 હોય ખામી તો કહેજો ઉચારી-હરહર૦
 મોક્ષણ જલછે તમપાશે, સૌ જીવીએ અમે તે આશે;
 જગદારામ જઈ બલ્લીહારી-હરહર૦

૧૧૮

ધાળ-શ્રી શંકરના બીજે.

(જનન કીયો સંતસંગ-એ રાગ)

ભંગ અચ્છી બનવાઈ નાથ મેં, ભંગ અચ્છી બનવાઈરે;
 પ્રેમ પથરમેં ધુમધુમ ધુંટી, સપ્ત ઘેર છનખાઈરે-ટેક.
 ભરકે લાયે કંચનકી કટારી, પાન કરહું સુખદાઈરે;
 આજ ધન્ય હેં ભાગ્ય હમારા, શીવરાત્રી અખઆઈરે-ભંગ૦
 ભંગ ભવાની ધુંટત અહોનિશ, સેવા સોહહમૈં ઉઠાઈરે;
 કર કરણાં મહારાજ સિવકારહું, ભકત અરજ ઉરલાઈરે-ભંગ૦
 મંગલમય હે રાત્રી આજકી, દીનસે શાંતિ સવાઈરે;
 ભંગપાન કરલો શિવભોજા, હમકો ભવસેં છુડાઈરે-ભંગ૦

ચંદ્રભાલ શિરગંગ આપકે, સરદી બહોત છવાધરે;
મમ ઉર હયે ત્રય તાપ શિવજી, તુમસે હોત ઠંડાધરે.-ભંગ૦
બાસી બનો હમ ઉરકે શીવજી, દોઉકી મીટ શીતોળ્યાધરે;
જેષ્ટારામ પુનપુન યહી બાખત, ભંગ ભંગ મસ્તાધરે-ભંગ૦

૧૧૮

થાળ.

કાનતા મુંજે શેણ, જે લાગ્યે ચંગાકરી આખેણ;
જે જ નરખે જેડા નેણ, અધીયું કાન મુજ શેણ;
અછા ચોખા મુંગ મોચારા, રધે ચોશાઈઆં (૨)
માધે દીઆ કાનકે અધીયું (૨) વટીયું ધી ભરેપાઈઆં.
અધીયું કાન મુજે શેણ-(દોઢ.)
કામધેન જે દુધ ડોવાઈઆં, માંહે સકર પાઈઆ (૨)
માધે દીઆં કાનકે અધીયું ચંગા પવાં પોશાઈઆં (૨)
અધીયું કાન મુજે શેણ૦
શતે ભાતે શાગદાર, દારમરી પાઈઆં;
માધે દીઆં કાનકે અધીયું, ચંગા ચલા સુધારીઆ (૨)
અધીયું કાન મુજે શેણ૦
ખનખારકું ટોપરા, માંહે ત્રભાગી ધીપાઈઆં;
માધે દીઆં કાનકે અધીયું પખડીયું ધીમે તરાઈઆં (૨)
અધીયું કાન મુજે શેણ૦

જમના સંધી જળ મગાધ્યાં, કાનકે ચુઠાધ્યાં;

પનજે બેટો હથમેં રાધા, કાનકે ચખાધ્યાં (૨)

અધીયું કાન મુજે શેણુ.

સેજ સુતો શાવરો, પાએ ચમર ઠરાધ્યાં;

પ્રેમદાશ ચેઠાકરજીજ, ચરણ ચાપાધ્યાં (૨)

અધીયું કાન મુજે શેણુ.

૧૧૯

થાળ.

મારે ઘેર આવજે માવા, ભાવે તો ઢેખડું ખાવા,

ખાજરીનાં બે ઢેખરાં ફીધાં, તરી આ ઝાઝા તેલ;

ઠડકો પાપડ કોચલી ઉપર, દહીનો દખડું મેલ—મારે.

જસોદાના માવા, આવોને વાંસડી વાવા,

ઉનો ઉનો પુંખ પાડુને ખોખ લડે ખાવા—મારે.

મારા છે તરમાં લાંબડી પાચીને આવી કુમતડે,

કારંગડીનું શાક જોધએ, તો આપેલે વેલે—મારે.

ખાજરીના બે ઢેખરાચીધાને ઝીએ મેલા વહી,

રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંકનેરે, સાચી છે સગાઈ—મારે.

૧૨૦

પાન ખીડાનો થાળ.

(રાગ હુમરી)

ખીડી પાનનકી લેતા જઓ સાવરીઆ ખીડી પાનનકી—ટેક.

કાયા ચુનાવારી લવીંગ સોપારી, એલચીદહું સનમાનનકી-લેતાં
એક એક ખીડી ભેરી સાસુ નણદકી, દુસરી બેડી છોટ કાનનકી-લેતા.
આવો શ્રીકૃષ્ણ હીલમીલ ચોપડ ખેલે, બાજી બની શારી રેનનકી-લેતા
તેરી બંશીમેકાના સખ જગ મોલો, બેટીમોહી પ્રપુ ભાનનકીરે-લેતા.
કૃષ્ણ જીવન લખી રામકે પ્રભુ પ્યારે, જોડી બની રાધે કાનકી-લેતા.

* આરતિ સંગ્રહ.

૧૨૧

શ્રી સત્ય નારાયણની આરતી.

(રાગ—માલ તાલ દાદરે.)

જય જય સત્ય નારાયણ, છો ભવ તારણ, વંદુ વારંવાર;
પ્રભુ દેવને કારણ, દૈત્યોને મારવા, લીધા અતિ અવતાર-ટંક.
વામન રૂપ ધર્યું, મારે વહાલે, બળી છળવાને કાજ
ત્રણ ચરણમાં પૃથ્વી લીધી, બળીતુ સર્વે રાજ—જયં
રામજ રૂપમાં રાવણને માર્યો, યુધ્ધ કરી અપાર;
કૃષ્ણ સ્વરૂપે કંશને માર્યો, ઉતાર્યો ભુમીનો ભાર—જયં
અહલ્યા ઉગારી, કુબજને તારી, ચરિત્ર કીધાં અપાર;
સ્તનપાને માશી પુતના મારી, પોંઢોંચાડી સર્ગદ્વાર—જયં

* ભજન-ભુવણ તથા ભજન-મણીમા તથા આરતી સંગ્રહમાં વિશેષ આરતીઓ છે.

ભક્ત પ્રલાદની ભીડજ ભાંગી, ધરયાં નરસંગ રૂપ;
 નખે કરીને દુષ્ટને મારયો, દૈત્ય હીરણ્યાંકશ ભુપ-જય૦
 પાંચ વરશના ધ્રુવજી બાલક, જેની ભક્તિ અપાર;
 અવીચલ પદવી એને આપી, કર્ણનાનાં કીરતાર—જય૦
 પાંચ પાંડવની સાહેતા કીધી, સમે સમે મહારાજ;
 જ્યાં જ્યાં પાંડવને ભીડ પડે, ત્યાં શામળો રાખે લાજ-જય૦
 કુંઅરબાઇનો મામેરો પુર્યો, સત્ય સ્વરૂપ મારાજ;
 નરશીહ મેતાની ભક્તિરે બણી, પેરાવ્યાં દામોદર હાર-જય
 કર્ણના દ્રષ્ટી કરોને અમપર, રાખો ચરણની પાશ;
 હસ્ત જેડીને શીશ નમાવે, હરી તમારોદાશ—જય૦

૧૨૨

શ્રી સત્ય નારાયણની આરતી.

જય કમલા સ્વામી, પ્રભુ જય કમલા સ્વામી;
 સત્ય નારાયણ સ્વામી, વિભુવર બહુ નામી—જય કમલા૦
 ભીન ભીન રૂપ ધરેલ, ભક્તના બય હરવા. પ્રભુ (૨)
 પ્રતાપ પ્રસર્યો પ્રભુ તવ, જગતનો જય કરવા—જય૦
 સુંદર સ્વરૂપ સ્વરૂપ, પ્રભુ અમને પ્યાર. પ્રભુ (૨)
 દરશન કરવા નીત્યે, મન દોડે મારું—જય૦
 ગાયે ગુણ અપાર, શુક શૌનક આદી. પ્રભુ (૨)
 મહીમા મહીમા મોટા, સેવે બ્રહ્માદી—જય૦

ગરુડાસન પર દેવ, શોભો મુખ રાશી. પ્રભુ (૨)
 સહાય સર્વની કરવા, તત્પર અવીનાશી—જય૦
 આ કલ્પી કાલે આપ, છો પ્રત્યક્ષ સદા. પ્રભુ (૨)
 કમલ દીનને દરશન, દહ કરીયાં મુખીયા—જય૦
 શતાનંદનું કાર્ય, પ્રેમે પુર્ણ કરયુ. પ્રભુ (૨)
 ધન સંપત્તિ સધળાં દહ, વીપ્રનુ કાર્ય સારયું—જય૦
 કઠી આરાના નાથ, કરોડો કબ્જ હરયાં. પ્રભુ (૨)
 દુઃખ દારીદ્રો ટાળી, લીલના ભાગ ભરયાં—જય૦
 ઉલકા મુખ મહીપતિ, લજ્જને રાખી. પ્રભુ (૨)
 ભદ્રશીલાને ભારે, નેહ સાકલ નાંખી—જય૦
 સાધુ વણીક શ્રીપુર, તેને બહુ તાળ્યો. પ્રભુ (૨)
 ભુલ ભયંકર તેની, તેથી નવકાળ્યો—જય૦
 કલાવતીના કબ્જ, ધ્યાન દહ પ્રીતે. પ્રભુ (૨)
 લીલાવતીના ભાવે, સાહાય થયાં રીતે—જય૦
 ગોપ મંડળી ઘેર, અંગ દ્વન્દ્વ આળ્યો. પ્રભુ (૨)
 પ્રસાદ પનડો મેલ્યો, તો હરીએ બહુ તાળ્યો—જય૦
 શતપુત્રનો નાશ, થયો અનાદરથી. પ્રભુ (૨)
 પ્રસાદ જળ લીધો તવ, મુખ થયુ શ્રીવરથી—જય૦
 અધર્મ આધારણુ નાથ, કારણુ નિષ્કામી. પ્રભુ (૨)
 ખલનામી સૌ કામી, જરાનરહી ખામી—જય૦

પ્રેમ થકીજ ભક્તો, શ્રી સત્ય નારાયણ સેવે પ્રભુ (૨)
 આયુષ્ય કિર્તિ સુખ, નીશીદીન પ્રભુ દેવે-જય૦
 કથા શ્રવણ કરી ભક્તો, આ આરતી ગાશે. પ્રભુ (૨)
 કંઠક જન્મના પાપો, પ્રલય તો થાશે-જય૦
 શરણાંગત શ્રી દેવ, સત્ય નારાયણ છે. પ્રભુ (૨)
 ભક્ત જનો ગાયછે, ભક્તિ ભાવ કરી-જય૦

૧૨૩

લક્ષ્મી નારાયણની મંગળ આરતી અષ્ટક.

જય લક્ષ્મી નારાયણ સ્વામી, પ્રભુ જય લક્ષ્મી નારાયણ સ્વામી;
 ઘટ ઘટમાં છે વ્યાપી, સર્વોત્તર્યામી-જય૦ ટેક.
 સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપ, જય મંગલ ધામા, પ્રભુ જય, મંગલમામાં;
 ભક્ત ભવાગ્નિ તારણ, જય હૃદયા રામા-જય૦
 જ્ઞાનધામ નિજ નામ સર્વેશ્વર દેવા, પ્રભુ સર્વેશ્વર દેવા;
 શરણાંગત વત્સલ પ્રભુ, નહી કોઈ તમ જેવા-જય૦
 દયાસિંધુ સુખરૂપ, અનહદ ઉપકારી; પ્રભુ અનહદ ઉપકારી;
 સું ઉપમાં હું અરપું, અદ્વય મતિ મારી-જય૦
 કૃપાધના કૃપા કરી, મનવંચિત આપો, પ્રભુ મનવંચિત આપો;
 ક્ષમા કરો અપરાધ, પાપ સકળ કાપો-જય૦
 માત તાત મહારાજ, નમું હું તમ ચરણે, પ્રભુ નમું હું તમ ચરણે;
 સત્યરૂપ સાક્ષાત, આવ્યો છું શરણે-જય૦

જનમ મરણનું જોર મુજ માથે ભારી, પ્રભુ મુજ માથે ભારી;
દયા કરી દીન વત્સલ, તે નાખો ટાળી-જય૦
કામ ક્રોધ અહંકાર, સખળ શત્રુમાથે, પ્રભુ સખળ શત્રુ માથે;
તમવિણ એ નહિ ટળશે, પ્રભુ ધરજો હાથે-જય૦
મંગલ આરતિ ગાઇ, સર્વે સુખકારી, પ્રભુ સર્વે સુખકારી,
કહે દયાલ કર જોડી, જા હું બલિહારી-જય૦

૧૨૪

સર્વ સંત સામાજની આરતી.

આનંદ મંગલ કરું આરતી, હરી ગુરૂ સંતની સેવા;
પ્રેમધરી મિંદર પધરાવું, સુંદર સુખડા લેવા-આનંદ.
ત્રણવન તારણ જગત ઓધારણ, અકલ સ્વરૂપ અભયવા-આનંદ.
જેની સાથું વેદ પુરાણે, નિરભય પદ લેવા-આનંદ.
અણસઠ તીર્થ સંતને ચરણે, ગંગા જમુના રેવા-આનંદ.
કહે પ્રીતમ મને હરીછે વાલા, હરીજન છે હરી જવા-આનંદ.

૧૨૫

શ્રી સહેજાનંદ સ્વામીની આરતી.

(આનંદ મંગલ કરું આરતી--એ રાગમાં.)

શ્રીસહેજાનંદની કરું આરતી, મનમાં સુખ અતી પામુંરે;
રતન સિંધાસને શ્રીજી સોભે, વારંવાર શિશ નામુંરે-સહેજાનંદ.
પુરણ પુરૂષોત્તમ હરી કૃણુ છે, હરખે કરી જશ ગાવુંરે-સહેજા.

ભરત ખંડમાં પ્રભુજી પધાર્યાં, દર્શન કરવા પ્રેમે ધાવુંરે-સહેજ.
 અક્ષરાતીત અક્ષરપદ આપે, અક્ષર ધામમાં જવુંરે-સહેજનંદ.
 એકાંતિક ધર્મનો પ્રચાર કીધો, ચરણોદક શીશ ચડાવુંરે-સહેજ.
 દાસ દયારામ વિનતી વહેછે, શ્રીજીને હૃદયમાં પધરાવુંરે-સહેજ.

૧૨૬

ભારતી મનોહરનિ આરતિ.

જયદેવ જયદેવ, જય અધહર સ્વામી (૨)
 અંતર જામી આકામી (૨) સુખ સાગર સ્વામી-જયદેવ.
 અવિચલ ધામી નાથ, છો મંગલકારી. (૨)
 ત્રિગુણાત્મક ભયહારી, (૨) અકલકલ ન્યારી-જય૦
 દિવ્ય સ્વરૂપ અનુપ, તવપદે નામી પ્રભુ,
 દિન ખંધુ દીન જાણી (૨) ધોને દુખ વામી-જય૦
 અખીલ વિશ્વ આધાર, ઘટ ઘટમાં વ્યાપી,
 અગાણીત ગુણ તમારા, (૨) કેમ શકું પામી-જય૦
 ભક્તિ વશ ભગવંત, તમ લેજો તારી પ્રભુ,
 સ્તવન કરું કરજોડી (૨) હે દશ અવતારી-જય૦

૧૨૭

હનુમાનજીનિ આરતી

જય માહતી મહાવીર, હર્ષવટે સ્તવીએ,
 તાપ એક વજાંગ, જઈ પહોંચ્યા રવિએ, જયવીર-મહાવીર.

શ્રીકૃષ્ણે તો ગિરિવર, આંગળીપર ધરીયો વીર;
 આપ તો ગિરિવર લઘ વળી, કુદીગયાં ઢરીયો.-વીર.
 રામ કૃષ્ણ શિર ઉપર, રથમાં ધ્વજમાંહિ,
 આપ રહ્યા તેમ રહેજો, આ અમ ભુજમાંહિ-વીર.
 અમર વેલીના જ્ઞાતા, બટુક પ્રહારી,
 આપનું બધું બળ ગ્રહેવા, કરજો અધિકારી-વીર.
 અનંત બળના રાશિ, અજરામર કહાવો,
 બળ, અજરામર રૂપે, અમ શરીરે આવો-વીર.
 પુછથી રાવણ દાખ્યો, એમાં નથી શંકા,
 અધર્મીનું બળ હણવા, બાળી દીધી લંકા-વીર.
 જે ગુરૂની ભક્તિથી, બલ આપજ પામ્યા,
 અમ અંતરતે રામ, સદા રહો બળ્યા-વીર.
 રામથી ગણી અસિન, પ્રેમવડે સ્મરીએ,
 અદ્ભુત બળ પુષ્ટિ અમ, આણું આણુમાં ભરીએ-વીર.
 આપ દૃઢ્યમાં રામ, જેમ અખંડ રમે,
 ઉભય આપ તનમનમાં, રહો ઠહી સર્વ નમે-વીર.

સમાપ્ત.

આશ્રય દાતાઓના નામની યાદી.

કચ્છ, વમોટીના શ્રીમાન સ્વ૦ રામજીભાઈના સ્મારક તરીકે ઉદાર આશ્રય આપનાર શેઠ શ્રી પેરાજ ભાઈ હરીરામ ખારપેઆ રાધસ મર્યંદ—મુંબઈ.

નકલ.	નામ
૧ ઠા. હુંગરસી ધર્મસિંહ.	કુંઢાઈ-ગઢશીસા.
૧ ઠા. અરજીજી હરીરામ ચંદે નલીઆ	
૧ ઠા. ભાણજી રામદાસ કૌતક મથલ	
૧ જ્ઞેશી રામજી કાલીદાસ ગુંદીઆરી	
૧ ઠા. રણછોડ જ્ઞેહા ગુંદીઆરી	
૧ વ્યાસ પ્રાણશંકર લાધારામ	ભદરેસર.
૧ જ્ઞેશી આતમારામ વેલજી	
૧ જ્ઞેશી દેવકરજી દામજી.	
૧ ઠા. ખેપાર નારાયણ કું.	
૧ ઠા. પ્રેમજી ધારસી લાખણીઆ	
૩ ઠા. દયાળજી કલ્યાણજી	કારીઆ ખોંલઠી.
૧ લખમીદાસ જ્ઞેહા.	
૧ ઠા. ચતુરભુજ પ્રાગજી ભદરેસર.	
૧ ઠા. ભવાનજી કુંઅરજી રવા	
૩ ઠા. રામજી વસરામ	
	ટપર સોનારાવાલી

નકલ	નામ
૧ ઠા. સુંદરજી દેવચંદ કલ્યાણપુર.	
૧ ખોળ કાજલ જાફર માવજી	કલકત્તા.
૧ પંડયા મોહનલાલ રેવાશંકર	
૨ ઠા. દયાલ નથુ કલકત્તા	
૧ ઠા. ગોવિંદ નથુ મંજલ	
૧ જ્ઞેશી પ્રેમજી જ્ઞેહા	
૧ ઠા. શીવજી કરમસિંહ	
૧ ઠા. પેરાજ ધારસી અનમકાદ જર્ખા	
૧ ઠા. વલભજી શીવજી	
૧ વ્યાસ જયરામ ઉકેડા	
૧ ઠા. ખેરાજ ખટાકિ	
૧ ઠા. કરસનદાસ દયાળ	
૧ ઠા. વીરજી ધારસીંહ	
૧ શેઠ મનજી હીરજી	
૧ ઠા. કરસનદાસ પ્રસોતમ	
૧ રાવલ કર્ણાશંકર કાનજી	
૧ ઠા. જયેષ્ઠારામ કૃષ્ણ જ્વાલજી	રઘુવંશી

આશ્રય દાતાઓના નામની યાદી

નકલ	નામ
૧ ઠા. સુદરજી મુલજી.	
૧ ઠા. રણુછોડ વૈઆ	
૧૦ ઠા. વીરજી પેરાજી	
૧૦ ઠા. મોનજી સુદરજી	
૧ શેઠ રામજી ટોપણુ	
૧ કોઠારી કાનજી મનજી	
૧ શેઠ રતનસિંહ પુન્ન	
૧ શેઠ લખમીદાસ રામજીચંદા	
૧ શેઠ પ્રાગજી સુરજી	
૧ શેઠ પ્રસોતમ તુલશીદાસ	
૧ શેઠ કરશનદાસ પ્રેમજી	
૧ શેઠ રણુછોડદાસ તુલશીદાસ	
શેઠ પ્રધાન વાગજી	
શેઠ જેઠાભાઈ પ્રાગજી	
૧ શેઠ જેઠાભાઈ તુલશીદાસ	
૧ વૈદ્ય શાસ્ત્રી મનજી લાલજી	
૧ વ્યાસ હીરજી તુલશીદાસ	
૧ દરજી નથુ હદુ આણી	
૧ વૈદ્ય કુબેર દામોદર શુક્લ	
૧ શોની હંશરાજ ગાંગજી	
૧ પંડીત શ્રીકૃષ્ણ ગ્વાલજી	
૧ ઠા. રામદાસ નાગજી	
૧ ઠા. મુલજી વિશ્રામ	
૨ પંડ્યા હગનલાલ ગોપાલજી	

નકલ	નામ
૧ ઠા. કાનજી સુરજી	
૧ ઠા. ચત્રભુજ મુલજી	
૧૨ ભકત ખીમજી રવજી	
૫૧ K. B. J.	
૫૧ N. B. J.	
૧ કોઠારી રામજી કુંઅરજી	
૧ ઠા. ગાંગજી રણુછોડ	
૧ સોઢા જલમસંગજી ઉમરસંગજી	
૧ કોઠારી દયાળ માધવજી	
૧ કોઠારી ગંગારામ જેઠમલ	
૫ મહોપાધ્યાય પંડિત દયારામ	
ખટાઉ શર્મા	
૧ જ્ઞેશી મયાશંકર દુંગરસિંહ	
૧ કોઠારી ખટાઉ સુરજી	
૧૦ ઠા. વીશનજી પરમાનંદ	
૧ ઠા. જેઠા ભાણજી	
૧ જ્ઞેશી રણુછોડદાસ વિશનજી	
૧ વ્યાખ્યાનકોવિદ નિર્ભયરામ	
વીશનજી	
૧ પંડિત ઉમાશંકર લીલાધર શર્મા	
૧ વ્યાસ વલ્લજી લાલજી	
૧ ઠા. માધવજી લધા	
૧ ઠા. શીવજી નથુ	
૧ જમનાદાસ ગોપાલજી	

આ પુસ્તક મલવાના ઠેકાણાં.

૧ વ્યાસ “ દયારામ રતનસિંહ શર્મા ”

વડગાધી તુલસી સુરજના બીજ માળે. નં. ૩ મુંબઈ.

૨ વ્યાસ “ વલ્લભજી રતનસિંહ શર્મા ”

વડગાધી દરિયાસ્થાન ગલી માહાજનનાં

પેલે માળે નં. ૪ મુંબઈ.

૩ જોશી “ ધારશી રતનસિંહ શર્મા ” પાલડીવાલા.

કોટ હોલીયકલાં નં. ૧ મુંબઈ.

